

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

ARMÉN

OCH

FLYGVAPNET

SAMT

VETERINÄRVÅRD

VID

ARMÉN

Å R 1937

STOCKHOLM 1938

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
381823

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid
armén. År 1937. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

ARMÉN

OCH

FLYGVAPNET

SAMT

VETERINÄRVÅRD

VID

ARMÉN

ÅR 1937

STOCKHOLM 1938

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
381823

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

A L'ARMÉE

ET

AUX FORCES AERIENNES

AINSI QUE

SERVICE VÉTÉRINAIRE

À L'ARMÉE

EN 1937

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID ARMÉN ÅR 1937

AV

KUNGL. ARMÉFÖRVALTNINGENS
SJUKVÅRDSSTYRELSE

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

A L'ARMÉE EN 1937

PUBLIÉ PAR

LA DIRECTION
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE
DE L'ARMÉE

TILL KONUNGEN.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över sin verksamhet samt över hälso- och sjukvården vid armén under år 1937.

Stockholm i augusti 1938

Underdånigst

Richard Erhardt

Oskar Nordlander

R. W. Moosberg.

D. Nr 645.

INNEHÅLL.

[Medieval stil (1, 2, 3 . . .) betecknar, att siffrorna endast äro approximativa.]

TEXTAVDELNING.

	Sidl.
A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelsens verksamhet	1
Fältläkarbyrån	1
Verksamheten vid sjukvårdsstyrelsens glasögondepå	1
Tab. A. Inom armén rekviderade och levererade glasögon samt glasens beskaffenhet	5
B. Inom olika vapenslag levererade glas med angivande av glasens styrka	6
Sjukvårdsstyrelsens åtgärder beträffande skyddskoppsympningen vid armén	7
Tab. C. 1. Skyddskoppsympning av manskap vid armén	7
Tab. C. 2. Sjuklighet på grund av ympning vid armén	7
B. Fältläkarkåren	8
C. Vissa uppgifter rörande värnpliktsförhållandena enligt 1925 och 1936 års värnpliktslagar	9
Tab. D. Antalet värnpliktiga, inskrivna för fullgörande av värnplikten i fredstid enligt 1925 och 1936 års värnpliktslagar	10
Tab. E. Tjänstgöringstidens längd vid armén enligt 1925 och 1936 års värnpliktslagar	11
D. Utgifter för truppsjukvården	13
E. Besiktningen av värnpliktiga	13
F. Utdrag ur läkarnas årsberättelser	17
G. Sjukligheten och sjukvården bland manskapet	27
Tab. F. Platser, intagna, vård dagar m. m. för civila sjuka å garnisonssjukhusen	28

TABELLBILAGOR.

Tab. 1.	Utgifter för trupper sjukvården	30
> 2.	Sammandrag av rapporterna över besiktningarna å värnpliktiga	32
> 3 a, 3 b.	Kroppsfel och sjukdomar hos värnpliktiga, vid besiktningarna förda till grupp TO	33
> 4 a, 4 b.	, , , , , , , , , , O	35
> 5 a, 5 b.	, , , , , , , , , , SB	37
> 6 a, 6 b.	, , , , , , , , , , 4	39
> 7 a, 7 b.	, , , , , , , , , , 3	41
> 8 a.	Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförh. inom olika inskrivningsomr.	43
> 8 b.	Kroppsfel och sjukdomar hos förut inskrivna värnpliktiga (grupp O)	44
> 8 c.	Kroppsfel och sjukdomar hos förut inskrivna värnpliktiga (grupp 4)	45
> 9.	Sjukligheten bland manskapet vid arméns truppförband	46
> 10.	Sjukdomar bland manskapet vid arméns truppförband	50
> 11.	Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis	66
> 12.	Smittsamma könsjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom armén	70
> 13.	Avlidna efter dödsorsak bland arméns manskap inom olika områden och efter ålder	71
> 14 a.	Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka	72
> 14 b.	Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka från armén och flottan	72
> 15.	Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall	73
> 16—20.	Å garnisonssjukhusen operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna militära patienter	77

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
A. Activité du bureau médical de la Direction de l'Administration médicale de l'armée . . .	1
Activité du bureau de lunettes . . .	5
Demarches faites par la Direction concernant la revaccination . . .	7
B. Corps des médecins militaires . . .	8
C. Quelques dates sur les prescriptions des lois du recrutement de 1925 et de 1936 . . .	9
D. Dépenses pour le service médical de l'armée . . .	13
E. Examens des conscriptionnaires . . .	13
F. Extraits des rapports annuels des médecins militaires . . .	17
G. Morbidité chez les conscrits . . .	27

	Page
Tableaux.	
Tabl. 1. Dépenses pour le service médical des troupes	30
<i>Col. 1:</i> Régiments ou détachements. <i>Col. 2:</i> Nombre de jours de service. <i>Col. 3:</i> Dépenses (cour.). <i>Col. 4—13:</i> Dépenses par soldat et par jour en ôre. <i>Col. 4:</i> Matériaux. <i>Col. 5:</i> Entretien des matériaux. <i>Col. 6:</i> Fournitures. <i>Col. 7:</i> Séjour à l'hôpital. <i>Col. 8:</i> Médicaments. <i>Col. 9:</i> Soins aux dents. <i>Col. 10:</i> Transferts. <i>Col. 11:</i> Pour épidémies. <i>Col. 12:</i> Dépenses diverses. <i>Col. 13:</i> Totaux.	
2. Résumé des rapports sur les inspections médicales des conscriptionnaires	32
<i>Col. 2:</i> Totaux des examinés. <i>Col. 3—5:</i> Non conscrits. <i>Col. 6—12:</i> Conscrits. <i>Col. 13:</i> Non conscrits en %. <i>Col. 14:</i> Conscrits en %. <i>Col. 15:</i> En tout.	
3 a, 3 b. Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, inscrits par l'inspection à groupe TO, de 20 ans, resp. de plus de 20 ans	33
4 a, 4 b. Idem, idem, groupe O	35
5 a, 5 b. Idem, idem, groupe SB	37
6 a, 6 b, 6 c. Idem, idem, groupe 4	39
7 a, 7 b. Idem, idem, groupe 3	41
8 a. Causes de modifications des relations de service des conscrits	43
8 b. Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, inscrits auparavant et comptés à groupe O	44
8 c. Idem, idem, groupe 4	45
9. Morbidité parmi les conscrits	46
<i>Col. 1:</i> Régiments. <i>Col. 2:</i> Total des jours d'exercice. <i>Col. 3:</i> Restés de l'année précédente. <i>Col. 4—6:</i> Malades entrés par âge. <i>Col. 7—18:</i> Malades entrés par mois. <i>Col. 19:</i> Malades (restés et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. <i>Col. 20:</i> Malades (restés et entrés) à l'hôpital militaire. <i>Col. 21:</i> Malades (restés et entrés) à l'hôpital civil. <i>Col. 22:</i> Total des malades (restés et entrés). <i>Col. 23:</i> Sortis capables de continuer leur service militaire. <i>Col. 24:</i> Sortis incapables de reprendre leur service militaire. <i>Col. 25:</i> Décédés. <i>Col. 26:</i> Nombre des malades restant à l'année suivante. <i>Col. 27:</i> Nombre des journées de traitement. <i>Col. 28:</i> Journées de malades pour 100 jours d'exercice.	
10. Maladies parmi les conscrits	50
Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas des lésions corporelles et d'empoisonnements. <i>Col. 150:</i> Ruptures et distensions des muscles et tendons. <i>Col. 151:</i> Distorsions. <i>Col. 152:</i> Luxations, simples, compl. <i>Col. 153:</i> Fractures, simples, compl. <i>Col. 154:</i> Contusions. <i>Col. 155:</i> Blessures d'armes tranchantes ou pointues. <i>Col. 156 a, b, c:</i> Blessures d'armes à feu. <i>Col. 157:</i> Excoriations causées par la chaussure. <i>Col. 158:</i> Excoriations causées par l'équitation. <i>Col. 159 a, b:</i> Brûlures et traumatismes causés par explosion. <i>Col. 160:</i> Engelures. <i>Col. 161:</i> Coups de soleil et coups de chaleur. <i>Col. 162:</i> Intoxications aiguës. <i>Col. 163:</i> Traumatismes d'autres sortes. <i>Col. 164:</i> Suicides, tentatives de suicide. <i>Col. 165:</i> Maladies indéterminées. <i>Col. 166:</i> Cas d'observation. <i>Col. 167:</i> Total des malades entrés.	
Tabl. 11. Certaines maladies épidémiques par mois	66
12. Maladies vénériennes dans l'armée	70
13. Causes de décès parmi les conscrits	71
14 a. Totaux des malades traités aux hôpitaux de garnison	72
14 b. Conscrits malades (de l'armée et de la marine) traités aux hôpitaux de garnison	72
15. Cas de maladies parmi les conscrits traités aux hôpitaux de garnison	73
16—20. Opérations pratiquées aux hôpitaux de garnison	77

Note. Chiffres en types spéciaux (1, 2, 3 . . .) sont à regarder comme approximatifs.

A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelsens verksamhet.

Genom 1936 års försvarsbeslut är den förutvarande sjukvårdsstyrelsens organisation och verksamhet väsentligt förändrad från och med den 1. juli 1937.

Från sjukvårdsstyrelsen har helt avskilts fältveterinärbyrån, som under namn av häst- och veterinärbyrån lagts under intendenturdepartementet.

Förutvarande generalfältläkarens expedition har upphört och ingår i den nybildade *sjukvårdsinspektionen*, vars chef är generalfältläkaren i egenskap av tjänstegrenschef hos chefen för armén. Personalen å sjukvårdsinspektionen utgöres av en regementsläkare (den förutvarande byråassistenten i sjukvårdsstyrelsen), en mobiliseringsofficer och en expeditionsunderofficer. En bataljonsläkare vid fältläkarkåren är såsom adjutant kommenderad till tjänstgöring i sjukvårdsinspektionen.

Sjukvårdsstyrelsens ärenden handläggas under chefskap av generalfältläkaren å *fältläkarbyrån*. Förutom överfältläkaren såsom byråchef har sjukvårdsstyrelsen följande personal: en sjukvårdsintendent (pensionerad officer), en notarie och en förrådsförvaltare (pensionerad underofficer). Härtill kommer av kvinnlig personal en registrator och ett kontorsbiträde samt ett extraordinarie biträde.

I den utsträckning arbetsförhållandena det påfordra resp. medgiva deltagar sjukvårdsinspektionens personal i arbetet å sjukvårdsstyrelsen eller tvärt om.

Fältläkarbyrån.

Under år 1937 hava å fältläkarbyrån och sjukvårdsinspektionen (generalfältläkarens expedition) handlagts sammanlagt 5 473 ärenden, varav 204 av hemlig natur.

Bland ärenden, som avse arméns *sjukvårdsväsende i allmänhet*, kunna nämnas angående:

nytt besiktningsreglemente;

föreskrifter om lokal m. m. vid inskrivningsförrättning;

P. M. för inskrivningsnämnden biträdande läkare (sammanfattning av författningar m. m.);

blankett rörande årlig rapport över värnpliktiga, vilka vid truppförbanden erhållit ändring i värnplikts- och tjänstgöringsförhållanden;

nytt formulär till läkarbetyg för fast anställning vid krigsmakten;

åtgärder för tuberkulosens bekämpande inom armén; röntgenundersökningar av värnpliktigas lungor i ökad utsträckning år 1937;

lungundersökning av nyantagna elever vid AIHS;

förslag beträffande icke ordinarie befattningshavares vid försvarsväsendet förmåner under sjukdom;

behovet av sjuksköterskor vid armén;

reglering av sjuksköterskepersonalens löneförmåner m. m.;

ökade förmåner för officerare m. fl. vid i tjänsten ådragen sjukdom;

sjukvård i hemmet åt arbetare;

fri läkarvård för vissa tjänstemän;

vissa åtgärder inom Stockholm för utbyggande av blodgivareorganisationen;

undersökning av värnpliktiga för blodgruppsbestämning;

förslag till instruktioner för arméförvaltningen och inspektionsmyndigheter;

instruktion för fältläkarkåren;

nytt reglemente för militärläkarkursen;

handräckningstjänst vid garnisons- och militärsjukhusen;

standardisering av vissa sjukhusblanketter;

förteckning över sjukas och sårades omhändertagna persedlar, avsedda att föras vid fältsjukhus, etappsjukhus m. fl. sjukhusformationer;

anställande i sjukvårdsstyrelsen av sakkunnig för tandvårdsärenden;

förordnande av medlemmar av sjukvårdsstyrelsens vetenskapliga råd (tandsjukdomar och tuberkulos);

åtgärder i anledning av utbruten barnförlamning;

uppläggning av förbrukningsförråd av läkemedel;

säkerhetsåtgärder vid skjutövningar;

påvisande av stridsgaser i livsmedel;

smittrening vid fall av smittsam sjukdom inom armén;

praktisk utbildning i cyanvåtedesinfektion för värnpliktiga apotekare;

förbandsmateriel för högvakten vid Stockholms slott.

*

Beträffande frågor, som *beröra läkarpersonalens tillsättande, tjänstgöring o. s. v.* hava bl. a. följande ärenden förevarit angående:

läkarvårdens ordnande fr. o. m. 1. juli 1937 vid truppförbanden och garnisonssjukhuset i Boden;

kompetensvillkor för sökande till regementsläkarbeställningen vid A 10 och till bataljonsläkarbeställning vid garnisonssjukhuset å Karlsborg;

rätt för bataljonsläkare i Skövde att tillgodoräknas tjänstgöring vid garnisonssjukhuset lika med tjänstgöring såsom underläkare vid lasarett m. m.

*

Beträffande *örrig sjukvårdspersonals utbildning o. s. v.* hava handlagts bl. a. ärenden angående:

sjukvårdsbeställningsmännens utbildning;

gemensam utbildning av till sjukvårdsmanskap uttagna värnpliktiga;

sjukgymnasters utbildning vid militärsjukhus;

utbildning med cykelbåar.

*

Bland ärenden rörande verksamheten vid garnisonssjukhusen och vård å dessa även för civila sjuka märkas angående:

- garnisonssjukhusets i Stockholm anslutning till Karolinska sjukhuset;
- garnisonsapotekets anslutning till Karolinska sjukhuset;
- Bodensjukhusets utvidgning och ombyggnad;
- viss ändring av avtalet med Skaraborgs läns landsting rörande garnisons-sjukhuset å Karlsborg;
- vårdkostnadsersättning för civila patienter på garnisonssjukhuset å Karlsborg;
- inköp av röntgenutrustning för garnisonssjukhuset å Karlsborg;
- samarbete mellan militära och civila myndigheter rörande sjukvård på Gotland;
- ombyggnad och förbättring av garnisonssjukhuset på Visborgs slätt;
- nybyggnad för sjukhuset vid A 3;
- förflyttning av sjukavdelningen vid krigsskolan;
- slutförd utredning rörande om- och tillbyggnad av militärsjukhuset i Eksjö;
- Göta livgardes sjukavdelning;
- ombyggnad och ändringar av I 14:s och T 4:s sjukhus.

*

Sjukvårdsstyrelsens verksamhet, avseende *modernisering, förvaring och nyanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.* har medfört handläggning av bl. a. följande ärenden:

- fastställande av modeller av sjukvårdsmateriel samt upphävande av vissa modeller;
- fastställande och tryckning av Förteckning över arméns sjukvårdsutrustning;
- nytt sjukvårdsmaterielreglemente;
- ny sjukvårdsmaterielinstruktion;
- textilvaru- och läkemedelsbehovet för sjukvårdsväsendet inom landet;
- tillverkning av bårställ m/37 för cykel;
- järnvägsteknisk utrustning för sjukhuståg;
- anskaffning av termostat för epidemiologiska undersökningar vid I 19 och A 8.

*

Det *internationella samarbetet inom militärmedicinen m. m.* har föranlett handläggning av bl. a.:

- ifrågasatt representant vid »The Association of Military Surgeons of the United States» kongress i Los Angeles 14.—16. oktober 1937;
- IV. internationella militärläkarkongressen i Bukarest och ifrågasatt föredrag av fältläkare C. Barre;
- internationella Röda korskonferensen i London 20.—24. juni 1938;
- militärmedicinsk kongress i Luxembourg 1.—4. juli 1938.

*

Bland avgivna särskilda yttranden beträffande kungl. remisser, m. m. kunna följande anföras:

- befolkningskommissionens betänkande i sexualfrågan;
- betänkande angående pensionsstyrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet;
- betänkande med förslag till lag om skyddskoppypmpning;
- förslag till ändring av övergångsbestämmelserna till olycksfallsförsäkringslagen;
- föreskrifter rörande obduktion å de militära sjukhusen;
- anställande av extra arbetskraft till kungl. medicinalstyrelsens förfogande för utarbetande av förslag till gemensam plan för den militära och civila sjukhusvården under krig;
- central bearbetning av vid inskrivningarna inhämtade hygieniska uppgifter;
- förslag till Kungl. Maj:ts instruktion för arméns ledning i fredstid;
- högsta ledningen av den frivilliga sjukvården i krig och grundstadgar för Svenska röda korset;
- utbildningskurser m. m. vid arméhundsväsendet;
- fordringar på normalt färgsinne vid marinen;
- förlägningsförhållandena å Järfvafältet;
- sjukvårdsförhållandena vid bevakningsstyrkan i Tingstäde;
- flygvapnets medelsbehov för sjuktransport med flygplan samt utvidgning av landflygfältet i Boden;
- försvarsväsendets lönenämnds underdåniga utlåtande angående sjukvårdsstyrelsens, marin- och flygförvaltningens förslag och reglering av löneförhållandena för försvarsväsendets sjuksköterskepersonal;
- försvarsväsendets civila tjänstemannaförbunds framställning angående fri läkarvård m. m. för vissa tjänstemän;
- försvarsverkens civila personalförbund angående semesterförmåner för viss personal vid garnisonssjukhuset i Stockholm;
- försvarsverkens civila personalförbund angående löneförbättring åt viss icke ordinarie personal och betjäningsspersonal vid garnisonssjukhusen;
- från M. O. remitterade ärenden beträffande närmare omständigheter vid trenne värnpliktigas sjukdom och död samt beträffande avsked av ett köksbiträde.

*

A *sjukvårdsinspektionen*, som enligt vad ovan nämnts, ersätter generalfältläkarens expedition, handläggas bl. a. ärenden angående tillhandahållande av extra läkare, utbildning, rullföring och fördelning till tjänstgöring av värnpliktiga läkare, tandläkare och apotekare, ändring av värnpliktsförhållanden, beviljande av uppskov, utarbetande av planer för mobilisering, utskrivning av krigstjänstgöringsorder m. m.

*

Läkarfältövning har ägt rum inom norra arméfördelningen i trakten av Sollefteå under tiden 1.—7. mars under ledning av fältläkaren i fältläkarkåren, regementsläkaren vid I 20 Lundgren.

Militärläkarkurs har under chefskap av fältläkare D. Lindsjö varit anordnad i Stockholm under tiden 8. november—22. december 1937. Kursen har genomgått av förordnade regementsläkaren vid sjukvårdsinspektionen, bataljonsläkaren S. A. Andersson, bataljonsläkarna vid I 11 B. G. E. Bringe, Övre Norrlands trupper I. M. Thorell, I 6 A. Y. Olsson, T 4 C. V. Barréus, T 2 C. S. Hörle, I 9 C. A. H. Fredriksson, I 21 J. K. Nylén, vid fältläkarkåren N. B. Hedener samt bataljonsläkarna i fältläkarkårens reserv T. G. Olovsson, K. G. J. Ehinger, N. G. Nordenson, C. G. Manhem, E. Strömvall och C. A. O. Ask.

Av *läkare inom sjukvårdsstyrelsen och sjukvårdsinspektionen* hava följande arbeten under året publicerats:

Erhardt, R. Rereferat av Tidskrift i militär hälsovård. Nordisk medicinsk tidskrift.

Nordlander, O. Skyddskoppypumpningen och försvaret. En gränskning från försvarssynpunkt av vaccinationsutredningens 1937 Betänkande m. m. Tidskrift i militär hälsovård.

Verksamheten vid sjukvårdsstyrelsens glasögondepå.

Sedan 1922 erhåller manskap vid armén, om detta är för tjänstens fullgörande nödvändigt eller om besvär från ögonen så kräva, glas på statens bekostnad från en gemensam central, den s. k. glasögondepån. Glasen bliva bärarens egendom.

Tab. A. Inom armén under år 1937 rekvirerade och levererade glasögon samt glasens beskaffenhet.

Truppförband	Antal glasögon (par)						Glasens beskaffenhet, antal glas				
	Rekvi- rerade av			Levererade			Sfer. glas	Sfer. + glas	Cyl. glas	Andra glas	Sum- ma leve- rerade glas
	list	spec. ej spec.	trupp- läkare,	gasmask- brillor	glasögon	skjut- glasögon					
I. arméfördelningen	6	58	2	57	5	90	10	23	4	127	
II. , 	6	78	1	75	8	110	29	22	6	167	
III. , 	32	38	—	66	4	82	29	26	3	140	
IV. , 	155	71	1	216	9	257	42	130	23	452	
Övre Norrlands trupper	59	1	—	54	6	41	32	45	2	120	
Gotlands trupper	—	11	5	6	—	18	—	4	—	22	
Summa	258	257	9	474	32	598	142	250	38	1028	
På 100 i varje grupp	50	50	2	92	6	58	14	24	4	100.0	

Tab. A lämnar en översikt av antalet till armén levererade glasögon samt av glasens beskaffenhet. Under året hava 515 par glasögon levererats. Motsvarande siffra år 1936 var 558.

De av truppläkarna utförda undersökningarna visa ungefärligen samma procentsiffra som under föregående år. Skjutglasögonen utgöra som vanligt drygt $\frac{9}{10}$ av hela antalet utlämnade glasögon. De sfäriska minusglasen (»sfer. — glas»), som förordnas åt närsynta, utgöra som vanligt omkring $\frac{9}{10}$, de sfäriska plusglasen (»sfer. + glas»), som förordnas åt översynta, mellan $\frac{1}{10}$ och $\frac{2}{10}$ och cylinderglasen (»cyl. glas»), som förordnas åt astigmater, mellan $\frac{2}{10}$ och $\frac{3}{10}$ av hela antalet glas.

Gruppen skjutglasögon omfattar sådana glas, vilka medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d. v. s. minst 0.8. Rubriken »Andra glasögon» avser skyddsglas och glas, som utdelas till icke vapenföra eller till sådana vapenföra, vilka visserligen ej erhålla »skjutsyn» men dock för tjänstens fullgörande eller till följd av besvär från ögonen behöva ögonglas.

Gruppen »Andra glas» omfattar planglas, mattglas, prismor m. m.

Tab. B. Inom olika vapenslag år 1937 levererade glas med angivande av glasens styrka.

Vapenslag	Sferiska — glas			Sferiska + glas			Cylindriska glas			Andra glas	Summa glas	På 100 av samt- liga
	∧ 3 D	3—6 D	∨ 6 D	∧ 3 D	3—6 D	∨ 6 D	∧ 3 D	3—6 D	∨ 6 D			
Infanteriet	392	117	4	75	40	3	212	12	—	33	888	86.0
Kavalleriet	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	4	0.5
Artilleriet	23	3	—	8	—	—	12	—	—	—	46	4.5
Ingenjörtrupperna . .	23	3	—	8	—	—	4	—	—	—	38	4.0
Signaltrupperna . . .	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	0.5
Trängen	5	—	—	—	—	—	3	3	—	3	14	1.5
Intendenturtrupperna .	18	5	—	2	4	—	2	2	—	1	34	3.0
Summa	464	130	4	95	44	3	233	17	—	38	1 028	100.0
På 100 i varje grupp	77	22	1	67	31	2	93	7	—	100		
På 100 av alla glas	58			14			24			4	—	100.0

Tab. B visar glasens fördelning på de olika vapenslagen och ger därjämte kännedom om glasens styrka. Infanteriets avsevärda övervikt beror dels på detta vapenslags höga numerär, dels på möjligheten att inom detsamma utnyttja även dem som behöva glaskorrektion. Vid kavalleriet, luftvärnsartilleriet, fält- och fästningsartilleriet, ingenjörtrupperna och signaltrupperna i linjetjänst är glaskorrektion för manskapet ej tillåten.

Sjukvårdsstyrelsens åtgärder beträffande skyddskoppypningen vid armén år 1937.

Enligt sjukvårdsstyrelsens föreskrift göres tillsvidare ympning med 2 snitt, dock med endast 1 snitt, där kraftigare reaktion är att vänta. Besiktning sker som regel endast en gång, nämligen å 4. dygnet. Ytterligare besiktning sker allenast om reaktion då utebliver, och i så fall på 8. dygnet.

En sammanfattning av resultatet återfinnes i **Tab. C: 1.**

Tab. C: 1. Skyddskoppypning av manskap vid armén år 1937.

	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande efter		Ej reagerande		Reagerande i % av besiktigade.
				första ympningen	andra ympningen	om-ympade	ej om-ympade	
<i>Primoraccination.</i>								
2 snitt	419	419	—	393	13	13	—	96·9
1 snitt	77	77	—	62	12	3	—	96·1
<i>Revaccination.</i>								
2 snitt	30 426	30 334	92	27 419	1 041	1 798	76	93·8
1 snitt	367	367	—	167	173	27	—	92·6

I allt kunde 31 197 ympade tillfredsställande besiktigas. Av dessa reagerade 29 280 eller 93·9 % av de ympade.

Av ympningen föranledd inskränkning i tjänstbarheten åskådliggöres i **Tab. C: 2.**

Tab. C: 2. Sjuklighet på grund av ympning vid armén år 1937.

	Antal besiktigade ympade	På grund av ympbesvär föranledd inskränkning i tjänstedugligheten									
		Antal man	% sjuk-skrivna av besiktigade	befrielse från vissa övningar		sjukskrivna vid trupp		vårdade å sjukhus		i allt	
				antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man
Primoympning	496	218	44·0	181	0·8	428	2·0	553	2·5	1 162	5·3
Revaccination	30 701	1 023	3·3	1 089	1·1	1 340	1·3	1 657	1·6	4 086	4·0

Nedsatt tjänstbarhet visade 44·0 % av de såsom primovaccinationer angivna fallen, men blott 3·0 % av revaccinationsfallen med 5·3 dagar per man bland de förra och 4·0 dagar per man bland de senare. Olägenheterna av ympningen hava alltså i likhet med föregående år varit helt obetydliga. Däremot hava besvären av primoympningen — liksom förut — visat sig vara väsentligt mera svårartade och mera långvariga än av revaccinationen.

B. Fältläkarkåren.

Fältläkarkårens stat enligt 1936 års försvarsbeslut har från och med den 1. juli 1937 omfattat inalles 107 läkare, nämligen:

- 1 generalfältläkare
- 1 överfältläkare
- 4 fältläkare
- 37 regementsläkare
- 39 bataljonsläkare och
- 25 bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

I anledning av försvarsbeslutet hava följande förändringar under året vidtagits beträffande den förutvarande organisationen av kåren: Vid garnisons-sjukhuset i Boden hava tillkommit två regementsläkarbeställningar, vilkas innehavare äga tjänstgöringsskyldighet endast vid sjukhuset (överläkare vid vardera medicinska och kirurgiska avdelningen). En av dessa regementsläkare är samtidigt chefläkare vid garnisonssjukhuset. Vid staben vid Övre Norrlands trupper äro placerade två regements- och två bataljonsläkare med tjänstgöringsskyldighet såväl vid truppförbanden som vid garnisonssjukhuset; den ene av dessa regementsläkare är samtidigt stabsläkare.

En bataljonsläkarbeställning vid vartdera Wendes och Norrlands artilleriregemente har indragits.

Vid årets början voro å fältläkarkårens stat 8 läkartjänster lediga, därav 1 fältläkare-, samt 2 regements- och 4 bataljonsläkarbeställningar vid truppförband ävensom 1 bataljonsläkartjänst vid fältläkarkåren.

Under året hava av olika anledningar 10 befattningar blivit lediga. Av dessa hava 3, därav 1 bataljonsläkarbeställning vid truppförband och 2 bataljonsläkartjänster vid fältläkarkåren, blivit lediga genom transport eller befordran samt 6, därav 4 regementsläkarbeställningar och 2 bataljonsläkartjänster vid fältläkarkåren, blivit lediga efter avsked. En bataljonsläkartjänst vid fältläkarkåren har blivit ledig genom innehavarens död.

Sammanlagt 18 befattningar hava således varit lediga under längre eller kortare tid av året. Av dessa hava 8 blivit besatta, varav 2 regementsläkarbeställningar, 2 bataljonsläkarbeställningar vid truppförband och 4 bataljonsläkartjänster vid fältläkarkåren.

10 läkartjänster voro därmed vid årets slut lediga, därav 1 fältläkare-, 4 regements- och 3 bataljonsläkarbeställningar vid truppförband och 2 bataljonsläkarbeställningar vid fältläkarkåren.

Fältläkarkårens övergångsstat har bestått av 1 bataljonsläkare med regementsläkares tjänsteställning.

Fältläkarkårens reservstat räknade 2 fältläkarbeställningar, båda besatta.

Fältläkarkårens reserv omfattade vid årets slut 147 medlemmar, därav 4 fältläkare, 18 regementsläkare och 135 bataljonsläkare.

Ur reserven hava under året utträtt 3 fältläkare och 4 bataljonsläkare och i densamma hava inträtt 4 regements- och 19 bataljonsläkare.

Under året har avlidit bataljonsläkaren vid fältläkarkåren H. I. Christoffersson.

C. Vissa uppgifter rörande värnpliktsförhållandena enligt 1925 och 1936 års värnpliktslagar.

År 1936 beslöt riksdagen ny härordning; ny värnpliktslag utfärdades den 30. juni s. å., vilken trädde i kraft den 1. januari 1937. Då det torde vara av intresse att ur värnpliktsynpunkt jämföra denna försvarsordning med den då avlösta, lämnas här nedan en kort översikt av de viktigaste skiljaktigheterna mellan dem.

Allmänna bestämmelser.

1936 års härordning innebär i förhållande till 1925 års en utvidgning av krigstjänstskyldigheten, i det att värnpliktsåldern utsträcks från att omfatta tiden fr. o. m. det år medborgaren fyller 20 år till det, under vilket han fyller 45 i stället för tidigare 42 år. Tjänstgöringstidens längd har ökat för infanteriet, trängen och intendenturtrupperna från 140 till 175 dagar. Därtill kommer för de till linjetjänst uttagna en landstormsrepetitionsövning om 5 dagar före utgången av andra året efter inträdet i landstormen vid 35 år. Vissa värnpliktiga, som undergått befälsutbildning äro skyldiga, att vid samma tidpunkt deltaga i en landstormsbefälsövning om 12 dagar.

Värnplikten fullgöres i beväringen och landstormen. Tjänstetiden i beväringen är fortfarande femton år, men den hävdvunna indelningen av beväringen i första och andra uppbådet har i den nya lagen borttagits.

Helt frikallade från värnplikts fullgörande äro enligt 1936 års värnpliktslag — liksom enligt 1925 års — de värnpliktiga, som till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, kroppslig svaghet eller annan dylik orsak icke äro dugliga till krigstjänst.

Från värnplikts fullgörande under *fredstid* befrias:

- a) den, som vid den tidpunkt, då han är skyldig att inställa sig till inskrivning, har hustru eller barn, som för sitt uppehälle äro väsentligen beroende av hans arbete; samt
- b) den, som är ende arbetsföre sonen, sonsonen, dottersonen, fostersonen eller brodern till vissa i lagen angivna närmare släktingar, vilka för sitt uppehälle äro väsentligen beroende av hans arbete.

I motsats till 1925 års lag enligt vilken den, som utan att vara oduglig till krigstjänst likväl icke är vapenför, frikallades från värnplikts fullgörande under fredstid, uttages nu dylik värnpliktig till handräckningstjänst.

Av de vapenföra uttages ett visst bestämt antal till linjetjänst. Övriga vapenföra uttagas till ersättningsreserven. Den s. k. kategoriklyvningen förekommer sålunda även i 1936 års värnpliktslag, men de årskontingenter, som uttagas för linjetjänst

hava utökats. Dessutom skola samtliga inom Gotlands militärområde inskrivna vapenföra uttagas till linjetjänst, under det att enligt 1925 års lag samma bestämmelser gällde för Gotland som för riket i övrigt.

Till linjetjänst uttagas:

- 1) studenter och likställda (samtliga);
- 2) å sjömanshus inskrivna maskinister och eldare samt av övriga å sjömanshus inskrivna värnpliktiga de, som sex månader eller därutöver varit inmönstrade till sjöfart;
- 3) bland övriga värnpliktiga samtliga inom Gotlands militärområde inskrivna samt i övrigt ett så stort antal, som erfordras för att årskontingenten, de under 1) och 2) ej inräknade, skall uppgå till:

vid hären 25 574 man (enl. 1925 års lag 23 283)
 » marinen 3 670 » (» » » 3 400)
 » flygvapnet 1 500 » (» » » 700)

Tab. D gör en jämförelse mellan antalet värnpliktiga, som vid 1936 års inskrivningar uttagits för fredstjänstgöring jämlikt 1925 års värnpliktslag samt motsvarande uttagningar vid 1937 års inskrivningar, då nya värnpliktslagen tillämpades. Tabellen visar, att antalet till linjetjänst uttagna ökats vid alla truppslag.

Tab. D. Antalet värnpliktiga, inskrivna för fullgörande av värnplikten i fredstid enligt 1925 och 1936 års värnpliktslagar.

Truppslag m. m.	1925 års värnpliktslag 1926 års klass				1936 års värnpliktslag 1937 års klass			
	Vapenföra			Summa	Vapenföra		Icke vapenföra	Summa
	Linje- tjänst	Ersätt- nings- reserven	Icke vapen- föra		Till linje- tjänst	Till er- sättn.- reserven		
Infanteriet	18 877	6 744	—	25 621	19 120	5 833	1 661	26 614
Kavalleriet	660	908	—	1 568	958	651	112	1 721
Artilleriet	3 040	2 335	—	5 375	4 569	1 367	176	6 112
Ingenjörtrupperna	1 188	967	—	2 155	1 103	333	39	1 475
Trängtrupperna	1 393	1 658	—	3 051	1 788	703	89	2 580
Intendenturtrupperna	409	451	—	860	433	306	59	798
Signaltrupperna	—	—	—	—	390	95	80	565
Hela armén	25 567	13 063	—	38 630	28 361	9 288	2 216	39 865
» marinen	2 367	645	—	3 012	2 476	622	64	3 162
» flygvapnet	671	232	—	903	772	346	119	1 237
Säma summarum	28 605	13 940	—	42 545	31 609	10 256	2 399	44 264

Anm. Studenter och likställda äro inräknade.

Tjänstgöringstidens längd.

A. Värnpliktiga i allmänhet.

Olikhet i tjänstgöringstidens längd framgår av **Tab. E.**

Tab. E. Tjänstgöringstidens längd (i dagar) vid armén enligt 1925 och 1936 års värnpliktslagar.

Truppslag m. m.	1925 års värnpliktslag					1936 års värnpliktslag					
	Beväringen					Beväringen				Beväringen	
	Till linjetjänst uttagna			Till ersättningsreserven uttagna		Till linjetjänst uttagna			Landstormen	Till ersättningsreserven uttagna	
	1. tjänstgöring Början 1. eller 2. året	Repetitionsövningar ¹	Summa dagar	Tjänstgöring ²	Summa dagar	1. tjänstgöring Början 1. eller 2. året	Repetitionsövningar ³	Summa dagar		Tjänstgöring	Summa dagar
A. Vapenföra											
<i>Infanteriet</i>											
Flertalet	90	Två om 25 dagar	140	140	140	150	En om 25 dagar	175	5	180	180
Underbefäl och fackmän .	150	Tre om 25 dagar	225	—	—	175	Två om 25 dagar	225	12	—	—
<i>Kavalleriet</i>	140	Två om 30 dagar	200	140	140	170	En om 30 dagar	200	5	180	180
<i>Artilleriet</i>											
Fältartilleriet	140	} Två om 30 dagar	200	140	140	170	} En om 30 dagar	200	5	180	180
Arméartilleriet	140					170					
Fästningsartilleriet	140					170					
<i>Luftvärnsartilleriet</i>											
<i>Ingenjörtrupperna</i>											
Fältingenjörtjänst	} 140	} Två om 30 dagar	200	140	140	170	} En om 30 dagar	200	5	180	180
Fästningsingenjörtjänst . .						170					
Signaltrupperna						170					
<i>Trängen</i>											
Flertalet	115	En om 25 dagar	140	140	140	150	} En om 25 dagar	175	5	180	180
Sjukvårdstjänst	90	Två om 25 dagar	140	140	140	150		175	5	180	180
Underbefäl och fackmän .	175	Två om 25 dagar	225	—	—	175		225	12	—	—
<i>Intendenturtrupperna</i>											
Flertalet	115	En om 25 dagar	140	140	140	150	En om 25 dagar	175	5	180	180
Underbefäl och fackmän .	175	Två om 25 dagar	225	—	—	175	Två om 25 dagar	225	12	—	—
B. Icke vapenföra											
		Ingen utbildning i fredstid				180	—	180			

¹ Under 2.—4. året. — ² I följd eller i två omgångar. — ³ Före utgången av 3. året.

B. Studenter och likställda.**a) Tjänstgöringstidens längd enligt 1925 års värnpliktslag.**

1. *Huvuddelen.* Tjänstgöringstiden var vid hären 260 dagar, vilken skulle fullgöras

med en första tjänstgöring om minst 230 dagar, som tager sin början under första året och som kan uppdelas i tjänstgöringsomgångar, samt

med en repetitionsövning före utgången av fjärde året efter inskrivningsåret.

2. *Värnpliktig, som idkar studier för utbildning till läkare, tandläkare, apotekare, veterinär m. m.* Tjänstgöringen fullgjordes på sätt Konungen förordnade med dels militärutbildning, dels fackutbildning och facktjänstgöring under sammanlagt 260 dagar.

Militärutbildningens längd var för läkare 160 dagar, för veterinär 140 dagar samt för tandläkare och apotekare 60 dagar.

Fackutbildningen skulle taga sin början inom ett år efter avslutande av »viss bestämd studiekurs» och senast under nionde året. Fackutbildningens längd var för läkare 50 dagar, för veterinärer 40 dagar samt för tandläkare och apotekare 42 dagar.

Facktjänstgöringen fullgjordes antingen i omedelbar anslutning till fackutbildningskursen eller senare (tandläkare och apotekare kunde fullgöra facktjänstgöringen före fackutbildningen). Facktjänstgöringens längd var för läkare 50 dagar, för veterinärer 80 dagar och för tandläkare och apotekare 158 dagar.

b) Tjänstgöringstidens längd enligt 1936 års härordning.

1. *Huvuddelen.* Tjänstgöringstiden vid hären är 260 dagar, vilken fullgöres med en första tjänstgöring om minst 230 dagar, som tager sin början under inskrivningsåret och kan uppdelas i tjänstgöringsomgångar, samt med en repetitionsövning före utgången av tredje året efter inskrivningsåret.

2. *Värnpliktig, som idkar studier för utbildning till läkare, tandläkare, apotekare, veterinär m. m.*

Tjänstgöringen fullgöres på sätt Konungen förordnar med dels militärutbildning, dels fackutbildning och facktjänstgöring, under sammanlagt 260 dagar.

Militärutbildningens längd är för läkare 150 dagar, för veterinärer 135 samt för tandläkare och apotekare 75 dagar.

Fackutbildningen skall, där ej annorlunda i kommandoväg bestämmes taga sin början senast det år den värnpliktige fyller 28 år. Fackutbildningens längd är för läkare 70 dagar, för veterinärer 50 dagar samt för tandläkare och apotekare 30 dagar.

Facktjänstgöringen fullgöres antingen i omedelbar anslutning till fackutbildningskurs eller senast inom två år efter avslutad fackutbildningskurs å tid, som bestämmes av generalfärtläkaren, dock att beträffande tandläkare och apotekare facktjänstgöring kan förläggas till tid för fackutbildningskursen. Facktjänstgöringens längd är för läkare 40 dagar, för veterinärer 75 dagar och för tandläkare och apotekare 155 dagar.

D. Utgifter för truppsjukvården.

En tablå över kostnader för truppsjukvården (Tab. 1) visar, med bortseende från intendenturkompanier och vissa skolor, att totala dagskostnaden pr man och dag vid trängen gått till avsevärt högre belopp än vid andra vapenslag; maximum nås av Svea trängkår med 7.05, därefter av Göta trängkår med 6.36 öre pr dag. Bland andra vapenslag komma i främsta rummet Västernorrlands regemente (9.40) och Jönköping-Kalmar reg. (6.24); lägsta siffran visar Värmlands regemente (2.12), därefter Göta artillerireg. (2.34). Medeltalet håller sig omkring 3 å 4 öre. Söker man efter orsakerna till dagkostnadens variation, kunna möjligen vissa upplysningar erhållas ur specificeringen i samma tablå samt ur tabellerna över sjukdomarna vid truppförbanden; den höga siffran för Västernorrlands regemente beror på stora kostnader för nyanskaffning av materiel, förbrukning av materiel, medikamenter och tandvård. Att ingå på en närmare diskussion om detta, torde dock vara omöjligt, då man vet, huru många olika faktorer, som härvidlag inverka och som ej framgå ur dessa sammanställningar. Så mycket torde dock kunna sägas, att utgifter för epidemier ingestädes synas hava varit utslagsgivande för omkostnadernas storlek. Däremot synes tandvården, som finnes särskilt upptagen, för vissa truppförband hava inverkat. Sjukhuskostnaderna spela även för vissa truppförband viss roll, ävensom kostnader för nyanskaffning av materiel och för förbrukningsmateriel.

Kostnaderna avse räkenskapsåret 1/7 1936—30/6 1937.

E. Besiktningen av värnpliktiga.

I samband med ny härordning har nytt besiktningsreglemente den 22. januari 1937 (SF nr 16/1937) fastställts.

Här nedan anföras huvuddragen av Kungl. Maj:ts kungörelse av den 22. januari 1937 (SF nr 15/1937) angående läkarundersökning av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten, samt av värnpliktiga.

Bestämmelser beträffande värnpliktiga.

I. *Studenter och likställda samt sjökapten och likställda* hänföres, på grund av läkarundersökningen, till någon av följande besiktningsgrupper:

- a) *dugliga till krigstjänst* (vapenföra)
 - 1) i vapentjänst (grupp SV);
 - 2) endast i viss befattning (grupp SB);
- b) *för tillfället odugliga till krigstjänst* (grupp TO), eller
- c) *odugliga till krigstjänst* (grupp O).

II. *Värnpliktiga i allmänhet* hänföres, på grund av läkarundersökningen till någon av följande besiktningsgrupper:

- a) *dugliga till krigstjänst*
 - 1) vapenföra (grupp 1—3),
 - 2) icke vapenföra (grupp 4);
- b) *för tillfället odugliga till krigstjänst* (grupp TO);
- c) *odugliga till krigstjänst* (grupp O).

Såsom *odugliga till krigstjänst, besiktningsgrupp O*, (kungl. kung. den 22. januari 1926, SF nr 11 grupp A) upptagas:

a) de värnpliktiga, vilkas kroppslängd ännu det år de fylla 24 år understiger 154 cm. -- för värnpliktiga tillhörande lappbefolkningen 150 cm. -- eller vilka äro behäftade med något av de i besiktningsreglementet uppräknade kroppsfel, lyte eller sjukdomar, som föranleda oduglighet till krigstjänst, samt

b) de, som äro behäftade med flera obetydligare kroppsfel, lyten eller sjukdomar, vilka icke vart för sig men väl i förening anses föranleda oduglighet till krigstjänst.

Såsom *för tillfället odugliga till krigstjänst, besiktningsgrupp TO*, (enligt 1926 års kungl. kung. Grupp H), skola de värnpliktiga upptagas, vilka av en eller annan möjligen övergående anledning, såsom försenad eller otillräcklig kroppsutveckling, tillfällig sjukdom eller kroppsfel, som genom kirurgiskt ingrepp kan avhjälpas, svaghet efter överståndens sjukdom eller dylikt, vid läkarundersökningen befinnes vara till tjänstgöring odugliga eller olämpliga eller anses genom de med tjänstgöringen förenade ansträngningarna utsättas för men eller fara, och för vilka hindret att fullgöra förestående tjänstgöring icke kan antagas skola upphöra före tjänstgöringsbörjan, men väl inom den i § 16: 2 värnpliktslagen angivna tiden.

Till *besiktningsgrupp SB* (enligt 1926 års kungl. kung. Grupp C) hänföras de värnpliktiga *studenter och likställda* samt *sjökaptener och likställda*, vilka hava en sådan kroppslängd eller förete sådana i besiktningsreglementet närmare angivna kroppsfel, lyten eller sjukdomar, som inskränka deras duglighet till vapentjänst men icke äro hinderliga för behörig utbildning och tjänstgöring i viss befattning enligt i kommandoväg utfärdade föreskrifter.

Till *besiktningsgrupp SV* (enligt 1926 års kungl. kung. Grupp EF) hänföras de värnpliktiga *studenter och likställda* samt *sjökaptener och likställda*, vilka hava en *god kroppskonstitution* och en kroppslängd av minst 157 centimeter samt *icke* äro behäftade med något av de i besiktningsreglementet uppräknade kroppsfel, lyten eller sjukdomar, som föranleda hänförande till någon av grupperna O, TO eller SB.

Till *besiktningsgrupp 4* (enligt 1926 års kungl. kung. Grupp B) hänföras de värnpliktiga i allmänhet, vilka på grund av sin kroppslängd eller i besiktningsreglementet närmare angivna kroppsfel, lyten eller sjukdomar icke kunna delta i vapentjänst, men vilkas arbetsduglighet likväl icke därigenom väsentligen inskränkes.

Till *besiktningsgrupp 3* (enligt 1926 års kungl. kung. Grupp D) hänföras de värnpliktiga i allmänhet, vilka, ehuru behäftade med i besiktningsreglementet närmare angivna oansenligare kroppsfel, lyten eller sjukdomar synas kunna uthärda med vapentjänst i krig förenade ansträngningar.

Till *besiktningsgrupp 2* (enligt 1926 års kungl. kung. Grupp E) hänföras de värnpliktiga i allmänhet, vilka hava en *god kroppskonstitution* och en kroppslängd av minst 157 centimeter samt *icke* äro behäftade med något av de i besiktningsreglementet uppräknade kroppsfel, lyten eller sjukdomar, som föranleda hänförande till någon av gruppen O, TO, 4 eller 3.

Till *besiktningsgrupp 1* (enligt 1926 års kungl. kung. Grupp F) hänföras de värnpliktiga i allmänhet, vilka hava en *mycket god kroppskonstitution* och en kroppslängd av minst 160 centimeter samt *icke* äro behäftade med något av de i besiktningsreglementet uppräknade kroppsfel, lyten eller sjukdomar, som föranleda hänförande till någon av grupperna O, TO, 4 eller 3.

Ändring i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden äger rum på sätt i inskrivningsförrordningen närmare stadgas.

Då frikallelse från värnpliktens vidare fullgörande ifrågasättes, skall tagas i betraktande, i vad mån befintliga kroppsfel, lyten eller sjukdomar visat sig inverka menligt på tjänstbarheten, och skall den värnpliktige frikallas endast då varaktig oduglighet till krigstjänst blivit till fullo ådagalagd.

*

Sammandrag av rapporterna om besiktningarna av värnpliktiga år 1937 visa, att antalet prövade uppgick till 55 792, av vilka 50 031 i 20-års-åldern, 4 902 överåriga och 859 underåriga. Av samtliga prövade blevo 5 013 helt frikallade (O), 3 976 förklarade tillfälligt odugliga till krigstjänst (TO) men 46 803 (83·9 %) inskrevos. Av de inskrivna voro 41 515 vapenföra (1, 2, 3), 2 664 icke vapenföra (4), vartill kommo av studenter och likställda 2 355 vapenföra (SV) och 269 till viss befattning uttagna (SB) (Tab. 2). Härvid må dock anmärkas, att alltjämt en viss dubbelräkning äger rum. En detaljerad redogörelse härom har lämnats i årg. 1920, vilken även efter den nya lagens tillämpning torde i princip äga giltighet.

Av förut inskrivna värnpliktiga hava 2 638 förts till grupp O, d. v. s. frikallats och 101 överförts till grupp 4, d. v. s. till icke vapenföra (Tab. 8 a).

För de till gruppen tillfälligt odugliga tillförda redogöres i Tab. 3 a och 3 b och för de helt kasserade i Tab. 4 a och 4 b med angivande av de sjukdomar och bildningsfel, som föranlett, att de värnpliktiga — vid läkarebesiktningarna och efterbesiktningarna — uttagits till krigstjänst men endast i viss befattning resp. helt frikallats.

Av 20-åriga i TO-gruppen ledo ej mindre än 10·4 % av bildnings- och utvecklingsfel samt av överåriga 8·9 %. De viktigaste kassationsorsakerna (grupp O) bland 20-åringarna voro liksom de närmast föregående åren cirkulationsorganens sjukdomar, tuberkelsjukdomar, stödje- och rörelseorganens sjukdomar och sinnessjukdomar med respektive 17·4, 17·2, 15·0 och 11·4 % av samtliga frikallade. Bland de överåriga voro cirkulationsorganens sjukdomar och tuberkulossjukdom de långt övervägande orsakerna med 16·9 resp. 15·7 % av de frikallade, därefter bildnings- och utvecklingsfel, sinnessjukdom samt stödje- och rörelseorganens sjukdomar med resp. 13·9, 11·1 och 7·8 %.

Hos värnpliktiga, som vid inskrivningarna förts till grupp SB, dominera bland 20-åriga (Tab. 5 a) sjukdomar i bensystemet (40·4 %), cirkulationsorganen (18·7 %) samt ögonen (18·2 %), bland överåriga (Tab. 5 b) — dock rör det sig här om små absoluta tal — sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (23·3 %), cirkulationsorganen (18·6 %) samt bildnings- och utvecklingsfel (14·0 %).

De vid besiktningarna till grupp 4 förda ledo tjugoåriga av sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (34·8 %), i cirkulationsorganen (18·4 %), öronen (12·7 %) och överåriga av bildnings- och utvecklingsfel (25·7 %), av sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (15·4 %), i cirkulationsorganen (15·5 %), i mat-smältningsorganen (13·9 %) (Tab. 6 a, 6 b).

Bland de vid inskrivningarna till grupp 3 uttagna (Tab. 7 a, 7 b) framträda fel eller sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (45·9 %), ögonen (23·3 %) och cirkulationsorganen (12·1 %) hos 20-åriga samt hos överåriga dessa sjuk- (resp. 37·8, 16·3 och 20·3 %).

Översikt av värnpliktiga, som vid besiktningarna befunnits behäftade med kroppsfel och sjukdomar, fördelade å olika grupper samt inskrivningsområden, i allt och på 100 prövade, år 1937.

Inskrivningsområden	I allt		20-åriga					Överåriga				
	20-åriga	Över-åriga	TO (Tab. 3 a)	O (Tab. 4 a)	SB (Tab. 5 a)	4 (Tab. 6 a)	3 (Tab. 7 a)	TO (Tab. 3 b)	O (Tab. 4 b)	SB (Tab. 5 b)	4 (Tab. 6 b)	3 (Tab. 7 b)
Malmöhus södra . . .	480	83	2.2	8.0	0.9	2.5	6.4	12.5	16.7	4.9	9.7	13.9
Malmöhus norra . . .	643	124	7.0	6.5	0.4	3.4	8.7	19.0	14.2	0.8	6.9	9.3
Hallands . . .	694	143	6.1	7.9	0.4	3.7	9.1	15.0	17.0	0.4	11.5	12.6
Kronobergs . . .	854	188	4.9	8.0	0.2	4.6	9.4	9.5	26.8	0.4	13.0	16.5
Norra Smålands . . .	847	208	8.6	8.1	0.2	5.3	6.8	19.1	20.0	0.6	13.6	9.7
Östergötlands . . .	777	179	7.2	8.3	0.5	4.4	9.8	14.0	19.1	0.4	20.6	11.8
Örebro . . .	673	80	3.2	8.2	0.5	5.2	9.8	7.8	17.7	0.7	20.6	9.9
Södermanlands . . .	683	30	2.7	8.8	0.3	8.9	11.0	—	25.4	3.4	11.9	10.2
Stockholms . . .	1 484	405	10.3	8.2	0.1	2.7	8.8	20.5	19.2	1.3	5.8	10.8
Uppsala . . .	597	120	4.5	8.4	0.5	3.7	8.8	8.9	18.2	0.9	9.8	15.6
Västgöta-Bobus . . .	598	141	4.1	7.7	0.6	2.7	6.2	7.7	15.1	3.3	17.7	8.1
Älvsborgs . . .	630	135	5.4	9.6	0.1	2.7	6.6	19.6	18.0	0.8	7.5	7.1
Skaraborgs . . .	533	101	7.1	9.4	0.3	4.2	5.3	22.7	26.0	—	11.0	5.8
Värmlands . . .	566	125	5.8	6.8	0.1	4.5	8.3	23.2	17.7	—	10.8	9.9
Kopparbergs . . .	629	86	3.7	8.7	0.2	5.0	9.6	17.1	16.4	—	19.3	8.6
Gävleborgs . . .	545	96	6.9	7.2	0.4	6.3	7.9	25.9	12.7	1.9	10.1	10.1
Jämtlands . . .	617	113	5.8	7.4	0.3	4.3	8.3	24.2	16.2	—	8.1	8.6
Västernorrlands . . .	591	153	8.1	8.4	0.1	5.3	8.5	24.8	20.9	0.4	12.0	7.3
Västerbottens . . .	591	138	11.0	9.0	0.2	2.8	6.2	23.5	24.4	—	9.0	5.4
Norrbottens . . .	532	229	8.6	9.8	0.2	3.8	6.0	17.4	18.2	—	12.2	9.2
Gotlands . . .	92	5	—	8.7	0.2	7.5	5.8	—	33.3	—	11.1	11.1
I allt	13 558	2 882	6.2	8.2	0.4	4.2	8.1	17.4	19.0	0.9	11.4	10.2

Anm. De här ovan anförda talen äro beräknade på grundval av de tabeller i tabellavdelningen, som angivas i kolumnhuvudet. Rörande antalet prövade se Tab. 3 a resp. 3 b.

Beträffande kroppsfel och sjukdomar lämnas i ovanstående tabell en sammanfattning för såväl 20-åriga som överåriga inom olika inskrivningsområden i absoluta och relativa tal (på 100 prövade). Av tabellen, som endast omfattar de vid läkarbesiktningarna behandlade, framgår, att av 20-åriga mer än 27 % mer eller mindre lidit av sjukdom eller bildningsfel och av överåriga nära 59 %. Lägsta siffran inom grupp O för 20-åriga visar Malmöhus norra inskrivningsområde (6.5), därefter Värmlands (6.8) och Gävleborgs (7.2), högsta siffran Norrbottens (9.8), därefter Älvsborgs (9.6). Bland överåriga inom denna grupp har Gävleborgs i.o. lägsta siffran (12.7), därefter Malmöhus norra (14.2), högsta siffran Gotlands (33.3) och Kronobergs (26.8). Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid läkarbesiktningarna komma ytterligare de som framträda vid efterbesiktningarna (Tab. 8 b och 8 c).

Bland förut inskrivna värnpliktiga (Tab. 8 a), som vid efterbesiktningarna under året frikallats (till grupp O överförda), till ett antal av 2 638, har tuberkulosen haft stor utbredning, i det att ej mindre än 21.8 % av samtliga av denna anledning frikallats; därefter komma sinnessjukdomar med 17.8 % och cirkulationsorganens med 10.4 % (Tab. 8 b). Av förut inskrivna, till grupp 4 överförda värnpliktiga, till antalet 98, ledo 38.8 % av sjukdomar i stödje- och rörelseorganens sjukdomar, 12.2 % i matsmältningsorganen och 11.2 % i nervsystemet (Tab. 8 c).

F. Utdrag ur läkarnas årsberättelser.

I föreliggande årgång av Sjukvårdsstyrelsens berättelse hava såväl arméfördelningar osv. som truppförband för hela året upptagits enligt 1925 års härordning.

Södra arméfördelningen.

Hälsotillståndet inom fördelningen kan i stort sett sägas ha varit gott. A 3 hade under juli—september en besvärlig dysenteriepidemi, som visserligen började inom kasernen men sedermera tog fart vid förläggning vid Rinkaby.

Vid T 4 har översta våningen i sjukhuset omändrats till en ny sjukavdelning. varvid plats för ytterligare 21 patienter vunnits. (Wistrand.)

Södra skånska infanteriregementet.

Samtliga till regementet för första gången inryckta värnpliktiga hava tuberkulinprövats vid inryckningen samt de, vilka därvid befunnits tuberkulinnegativa, jämväl vid utryckningen.

Etablissemmentet på Revinge är i hygieniskt avseende icke tillfredsställande.

Viktiga förbättringar hava dock kommit till stånd, nämligen grundlig reparation av de utanför barackerna liggande tvätthusen och insättande av nya kaminer i barackerna. (Graff.)

Kronobergs regemente.

För att utröna tuberkulosens förekomst har under året gjorts ingående undersökningar av 470 värnpliktiga. Tuberkulinundersökning och sänkningsreaktionen utfördes å samtliga. Röntgenundersökning gjordes av dem, som i sjukhistorien uppgivit hereditet för tuberkulos eller som vid den kliniska undersökningen företett suspekta lungsymtom. Det visade sig att 85.32 % reagerade positivt för tuberkulin och sålunda tidigare genomgått någon tuberkulös infektion. 14.68 % reagerade negativt. Genom de företagna undersökningarna upptäcktes tuberkulösa affektioner i mycket tidigt stadium hos 3 av de nyinryckta värnpliktiga, vilka sålunda kunde omedelbart hemförlovas och hänvisas till dispensären i hemorten; lärigenom förhindrades smittas spridning från dessa till de övriga värnpliktiga. Under tjänstgöringstiden vid regementet insjuknade av de övriga undersökta ingen i tuberkulös sjukdom. (Grubb.)

Hallands regemente.

Rekryteringen av fast anställda har detta år varit sämre än förut. Det material som stått till buds att välja på, har varit knappt och dåligt, så att för att fylla vakanserna flera med frågetecken beträffande dugligheten ha försöksvis måst antagas. (Kindström.)

Skånska kavalleriregementet.

Ett flertal fall (18) av trichofyti resp. mycotiskt eczem ha uppträtt och ofta visat sig mycket envisa eller företett recidiv. De ha varit lokaliserade till de för kontagiös smitta typiska ställena, nämligen å underarmarna, ansiktet och halsen. Vid utredning i samarbete med regementsveterinären har visat sig, att i flera fall vederbörandes häst varit infekterad med trichofyti, och även då så ej varit fallet har smittan med all sannolikhet överförts från häst. Av regementets hästbestånd har under det gångna året över 20 % varit angripna av ringorm. (Hedener.)

Wendes artilleriregemente.

Den under 3:dje kvartalet uppträdande dysenterieepidemien visade, även om enstaka fall av sjukdomen säkerligen förekommo bland civilbefolkningen, en tydlig anhopning av fallen bland regementets personal. Epidemien uppträdde först vid förläggningen i Kristianstad dels inom officersaspirantskolan, dels vid ett par batterier. Det var emellertid endast i ett fåtal av uppträdande diarrésjukdomar, som dysenteribaciller kunde påvisas. Efter vidtagna åtgärder mot smittans spridande syntes en begränsning av epidemien hava ernåtts. Efter c:a 2 veckor uppträdde emellertid ett flertal fall av diarrésjukdom vid en till Rinkaby förlagd övningsdivision, bland vilka förekomsten av dysenteribaciller hos åtskilliga konstaterades. Då förlägningsförhållandena i Rinkaby, såsom av mig redan långt tidigare flera gånger framhållits och av epidemisjukhusöverläkaren i Malmö, doktor E. Petrén, vid besök därstädes den 14/8 bestyrktes, äro sådana, att vederbörlig kasernhygien där icke kan genomföras, än mindre smittosjukdoms spridande nämnvärt motverkas, blev på mitt förslag övningsdivisionen snarast möjligt indragen till Kristianstad, där skärpta åtgärder till förhindrande av smittans spridande genomfördes. Nya fall av dysenteri samt av diarrésjukdom upphörde även inom kort där.

(Heijbel.)

Skånska trängkåren.

Hälsotillståndet under det gångna året var under vårmånaderna mindre gott, då under mars och april inträffade ett nittiototal fall av akuta svalg- och luftvägsinfektioner med i allmänhet höga temperaturer, dock utan pneumoni- eller andra komplikationer. Även förekom under första halvåret 33 fall av parotitis epidemica och 24 fall av rubeola.

Ett inlämnat utredningsförslag om inredande av sjukhusets 3. våning vann beaktande, och anvisades ett anslag av 12 990 kr. Arbetet påbörjades under senare delen av sommaren och blev färdigt till jul, och gör denna våning ett mycket tilltalande intryck. Sjukhuset har härigenom fått sitt platsantal utökat med 21 platser, fördelat på fyra olika salar; till våningen hör tvenne skilda toalettavdelningar.

(Wifelt.)

Västra arméfördelningen.

Den för artilleriet gemensamma skolan för utbildning av sjukvårdsmanskap har varit förlagd till A 2. Motsvarande skolor för infanteriet till I 9 och I 17. Resultatet av utbildningen har över allt varit gott.

Vissa ompackningar och inventeringar av sjukvårdsmateriel hava verkställts under året vid alla truppförband enligt sjukvårdsstyrelsens anvisningar och bestämmelser. Inventeringar hava även gjorts vid Garnisonssjukhuset i Karlsborg och i samband med sundhetsinspektionerna vid I 9 och A 2. Materielen var överallt väl vårdad och förvarad enligt gällande bestämmelser. Förräds- och förrädskontrollböcker gävo efter granskning ej anledning till anmärkning.

(Eckman.)

Skaraborgs regemente.

Under årets första månader förekommo flera fall av elakartad streptokockangina med tydlig tendens till komplikationer i de övre luftvägarna. Dessa ledde i tvenne fall till dödlig utgång under resp. diagnoser: Angina + empyæma pleuræ och Angina + Septicæmia + Gangræna pulm.

Marschskon m/29 har visat sig lämplig vid marsch men olämplig vid skidåkning. Den är nämligen försedd med styv tåhätta, som vid stark dorsalflektion av tårna under tåbindningens tryck med sin bakre kant pressas mot stortån och åstadkommer skavsår. Under skidutbildningen i Norrland förekommo ett stort antal fotskador uppkomna på detta sätt, och detsamma är förhållandet under nu pågående skidutbildning.

(Blomberg.)

Bohusläns regemente.

Under året ha utförts noggranna lungundersökningar på de nyinryckta genom SR, tuberkulinprov och röntgen. Härvid ha några fall lungtuberkulos konstaterats genom röntgen, vilka säkerligen eljest först senare upptäckts och då sannolikt ansetts ådragna på grund av militärtjänstgöringen.

(Hansson.)

Värmlands regemente.

Ersättning enligt 1927 års Militärsättningsförfordning har för sjukdom utgått till 7 värnpliktiga och för skada till 7 värnpliktiga. Det synes mig i detta sammanhang vara angeläget att framhålla, att frågan om förebyggande av kasernsjukdomarnas uppkomst och utbredning bör komma till förnyad sakkunnig utredning och undersökning.

Åtgärderna för utrotande av väggohyra inom kasernetablissemnet synas hava krönts med framgång. I syfte att förhindra förnyad utbredning av ohyra har bl. a. i Regementsinstruktionen intagits bestämmelser om bostadsinspektion vid varje inflyttning i lägenhet, varvid även obligatorisk smittrening av möbler och husgeråd anbefalles i förekommande fall.

(Morsing.)

Livregementets husarer.

De värnpliktigas kroppskonstitution har under året varit sämre än vanligt. Det förefaller, som om inskrivningsmyndigheterna ej toge skäligen hänsyn till kavalleristens tunga tjänstgöring vid uttagandet av värnpliktiga till kavalleriet. Dessutom har, vilket jag förut framhållit, flera fall med underbensvaricer tilldelats regementet, vilket jag anser vara fel, då varicerna utan tvekan efter kort tids tjänstgöring progredierat betydligt och vållat de vpl. stora besvär (op. och injektioner har måst göras med åtföljande sjukskrivning och minskning av antalet effektiva tjänstgöringsdagar).

(Roswall.)

Göta artilleriregemente.

Den för artilleriet gemensamma skolan för utbildning av sjukvårdsmanskap har varit förlagd till regementet. Erfarenheterna härifrån ha bestyrkt min uppfattning om det lämpliga i att vid utbildning av sjukvårdspersonal ha att göra med en avdelning på ett tjugotal man och icke två—tre elever. Även sjukbärarna borde erhålla utbildning i en sammandragen skola förslagsvis för varje arméfördelning.

Under hänvisning till uttalanden i tidigare årsberättelser måste jag framhålla, att tandvårdsfrågan icke är tillfredsställande ordnad. Tilldelningen av vpl. tandläkare är otillräcklig. Antalet behöver tredubblas, om erforderlig vård skall kunna lämnas. — Folktandvården handlägges nu av statsmakterna. Det vore förmånligt om den militära tandvårdens betydelse härvid beaktades.

(Strömberg.)

Östra arméfördelningen.

Sjukvårdsbeställningsmännens utbildning synes vara en svårlöst fråga, som ännu icke fått sin lyckliga lösning. Utan att föregripa pågående utredningar anser jag mig böra framhålla vikten av att betryggande garantier skapas för en gedigen sjukvårdsutbildning, även om den militära utbildningen därigenom måste något eftersättas, vidare att dessa beställningsmän icke sättas i efterband vid befordran till sjukvårdsunderofficerare, ett missförhållande, som hittillsvarande förslag från militärt håll icke avlägsnat, samt sådan utbildning, att övergång till civila lämpliga tjänster underlättas för dem, som icke kunna kvarstanna som underofficerare. Handräckningstjänsten tager nu alltför stor plats. Icke

minst vid garnisonssjukhusets i Stockholm uppgående i Karolinska sjukhuset måste möjligheter skapas för en bättre utbildning än den nuvarande. Främst torde därvid böra beaktas, att tillräcklig instruktionspersonal — läkare och sjuksköterskor — finnes och att tillräcklig handräkningspersonal ställes till förfogande.

Truppsjukvårdsanslaget är vid de flesta truppförband för litet. Då vid slutet av budgetåret 1936—1937 de uppkomna bristerna ej kunde täckas från titel 511, utfärdades från sjukvårdsstyrelsen föreskrifter om ökad sparsamhet. Även om detta kan bli möjligt i mindre utsträckning, torde resultatet lätt bli en försämrad sjukvård eller otillfredsställande underhåll av materiel. Det är att hoppas att statsmakterna i god tid beakta de framställningar om högre sjukvårdsanslag, vilka arméförvaltningen redan gjort eller kunna komma att göra. (Hybhinette.)

Svea livgarde.

Av nedanstående tabell framgår sjukdagarnas antal och deras förhållande till varandra vid I 1 och I 2 S inklusive Int 1 år 1937:

Kvartal	I 1		I 2 S och Int 1	
	Sjuk-dagar	Tjänstgörings-dagar	Sjuk-dagar	Tjänstgörings-dagar
I . . .	2 793	39 289	3 371	40 530
II . . .	3 199	69 282	3 682	59 126
III . . .	3 935	119 056	3 516	81 958
IV . . .	1 819	38 323	2 997	51 008
Summa	11 746	175 950	13 566	232 622

Summan av sjukdagarna vid sammanlagt I 2 S och Int 1 är icke endast lika stor, utan överskjuter med mer än 15 % de vid det ordinarie förbandet, ett av landets största, förekommande. Då härtill ytterligare kommer övriga förutnämnda 16 »bikontingenters» sjukvård, även denna märkbart belastande Svea livgardes sjukavdelning, synes mig dessa förhållanden understryka det berättigade i tidigare framställt krav på extra läkare för »bikontingenterna». (Frostell.)

Upplands regemente.

S. R. tages fortfarande regelbundet vid varje vpl. inryckning, vilket ger en god utgångspunkt vid bedömandet av framdeles ev. påkommande sjukdomar och fäster uppmärksamheten på ev. förefintliga gravare sjukdomar. (Boberg.)

Södermanlands regemente.

Marschskador visa följande siffror:

	Antal	Sjuk-dagar	Medeltal		Antal	Sjuk-dagar	Medeltal
Tendovaginit	35	105	3	Skoskav	26	79	3
Ansträngningsperiostiter	14	54	3.9	Nageltrång	4	11	3
Metatarsalinsufficiens				I allt	89	309	3.4
(marschsvulst och fraktur)	10	60	6				

Marschskadorna hava tagit i anspråk 0.15 % av tjänstgöringsdagarna. Fallen utgöra 7 % av vårdfallen och sjukdagarna 4.1 % av samtliga.

Övriga yttre skador te sig på följande sätt:

	Antal	Sjuk- dagar	Medeltal		Antal	Sjuk- dagar	Medeltal
Muskelbristning och sensträckning	62	221	3.5	Sår	19	78	4.1
Distorsioner	84	359	4.1	Kylskador	2	33	16.5
Luxationer	2	10	5.0	Brännskador	1	27	27.0
Frakturer	10	90	9.0				
Kontusioner	104	393	3.8	I allt	284	1121	3.9

Skadorna hava tagit i anspråk 0.57 % av tjänstgöringsdagarna. De utgöra omgöra 7 % av vårdfallen och sjukdagarna 4.1 % av samtliga.

Sjukvårdsanslaget. Anhållan om täckande av bristen för budgetåret 1936/1937 å kronor 987:06 har avslagits med uppfordran att genom sparsamhet under kommande budgetår intjäna bristen. Bristen har uppstått genom dels avgifter för sjukas vård å andra sjukhus, dels utgifter för reparation av sängmateriel, dels vidare utgifter för extra tandvårdskostnader, allt sålunda nödvändiga utgifter. De sjuka krävde vården, ansvaret därför åvilade regementsläkaren; sängmaterielen måste författningsenligt underhållas, den nya sköterskan upptäckte alla brister, ett uppskov skulle ha blivit än dyrare; tandvård skall, om anslaget ej räcker, täckas av truppsjukvårdsanslaget, och då vpl. tandläkare ej kommenderades, ökades ordinarie tandläkarens arbete. Genom barnförlamningsepidemien inkallades ej en stor kontingent till regementsmöte 1936, vilket väsentligt sänkte anslaget. Den anbefallda sparsamheten är ett tveeggat svärd och innebär stora risker. Var sparsamheten skall sättas in är svårt att säga. Hur det skulle ställa sig med ett ökat antal nödvändiga avpolletteringar är ännu svårare att säga. Regementsläkaren kan ej gå från sitt ansvar för sjukvårdens hållande på högsta möjliga standard och materielens nödiga underhåll.

(Barre.)

Jönköpings-Kalmar regemente.

Tuberkulinprovningar å nyinryckta värnplikiga har verkställts uti 200 fall, därutav vårinryckande 66 och höstinryckande 134, samt dessutom å 42 fast anställda. Uti 102 fall ha proven utfallit positivt.

Påssjukan, som uppträdde i dubbla epidemier, började första veckan i april, då på Specialkompaniet ett nyinryckt värnplikigt underbefäl, tillhörande Vimmerby rullförlingsområde nr 22, insjuknade; smittovägen okänd.

Epidemien spred sig efter hand till ytterligare trenne kompanier (6., 5. och Y-komp.) och upphörde först uti slutet av juli samt omfattade inalles 12 fall, varav hälften med orchitis som komplikation. Uti slutet av november uppträdde sjukdomen ånyo, då en korpral på skolkompaniet drabbades av densamma; på samma kompani inträffade sedan i rask följd ytterligare ett 10-tal fall samt ett ströfall på vardera Ksp- och Y-kompanierna. Smittovägen även här okänd. Epidemien, som ännu pågår, har tills dato omfattat 13 fall, varav tvenne komplicerade med orchitis.

Verksamheten vid garnisonstandpolikliniken har icke ens tillnärmelsevis kunnat bedrivas i eljest önskvärd och erforderlig omfattning.

Efter erhållen 8 månaders utbildning vid militärsjukhuset hava 10 krigsresesköterskor därifrån utexaminerats.

(Hedenberg.)

Svea artilleriregemente.

Allvarligare förlöpte årets lunginflammationsepidemi, som efter vanan begynte omedelbart efter vårinryckningen och höll i sig till juli månad med ett stänkfall i mars före vårinryckningen och 5 fall efter den 1/4. Den omfattade inalles 20 fall med 2 dödsfall (det ena dubbelsidig lunginflammation, det andra komplicerat med

pleuraempyem); de inträffade i april—maj med 8 fall, varav 5 på samma batteri, juni 4 fall, juli 2 fall, augusti, september, oktober, november, december vardera ett fall. Fullständigt parallellt med lunginflammationskurvan går frekvensen av mera banala luftvägs- och svalginfektioner, varav lunginflammationsfallen utgöra just den kvalitativa kulminationen.

Tre fall av lungsäcksinflammation ha under året inträffat, av vilka ett kvarligger till nästa år. (Sjögren.)

Smålands arméartilleriregemente.

Tandvårdsanslaget har visat sig otillräckligt. De sista åren har det mer eller mindre överskridits. Orsaken härtill är de jämförelsevis stora ersättningarna för behandling av tandskador, som uppkommit genom olycksfall i tjänsten.

(Herne.)

Göta ingenjörkår.

Tuberkulinprövning (Mantoux 1/1000 resp. 1/100) har under året utförts på alla nyinryckta i samband med läkarkortsskrivningen. Undersökningen har givit följande siffror:

	Värnpliktiga			Volontärer		
	Prövade	Negativa	% negativa	Prövade	Negativa	% negativa
Från städer	98	32	32	22	6	27
” landsbygden	280	144	51	19	11	57

Samtliga ha omprövats strax före tjänstgöringens slut. I intet fall har reaktionen slagit om från neg. till positiv.

Under de tre sista åren har omslag av tuberkulinreaktionen från neg. till pos. iakttagits i följande fall:

1935 av 307 undersökta i 2 fall
1936 ” 390 ” ” 2 ”
1937 ” 378 ” ” 0 ”

3 av dessa primärinfektioner ha förlupit symtomfritt. Det fjärde fallet, som drabbade en vpl., som synes genomgått mässling och tydligt befann sig i en allergisk fas, vårdas å sanatorium. — Tuberkulinundersökningarna av kårens vpl. under de tre sista åren synes mig tala för, att värnpliktstjänstgöringen i denna del av landet ej spelar stor roll ur tuberkulisationssynpunkt.

Fördelningen tuberkulinpositiva och -negativa bland kårens fast anställda manskap framgår av nedanstående tabell:

Inträde i tjänst	Pos.	Neg.	S:a	Inträde i tjänst	Pos.	Neg.	S:a	Inträde i tjänst	Pos.	Neg.	S:a
1924 . . .	2	—	2	1929 . . .	2	1	3	1934 . . .	5	9	14
1925 . . .	—	—	—	1930 . . .	2	—	2	1935 . . .	9	14	23
1926 . . .	—	—	—	1931 . . .	5	—	5	1936 . . .	15	25	40
1927 . . .	—	—	—	1932 . . .	3	1	4	1937 . . .	24	17	41
1928 . . .	1	—	1	1933 . . .	2	1	3				

Av fördelningen tuberkulinpositiva och -negativa bland det fast anställda manskapet har i en föregående årsrapport (1935) den slutsatsen dragits, att en fortskridande tuberkulisation äger rum under tjänstetiden, så att efter fem års tjänstetid praktiskt taget samtliga äro tuberkulinpositiva. Emellertid synes denna tuberkulisation under tjänstetiden ha avstannat under de senaste åren. Av de på hösten 1934 inryckta tuberkulinnegativa volontärerna förete samtliga i tjänst kvarstående fortfarande negativ reaktion (omprövning göres varje år i december på allt fast anställt manskap). Sedan oktober 1934 har ej något fall av tuberkulös primärinfektion iakttagits bland de fast anställda.

Regelbunden obligatorisk förträning för de s. k. konditionsproven har under året tillämpats vid kåren. Undersökningen för erhållandet av fälduglighetsintyg för befordran till fanjunkare har under året kompletterats med elektrokardiogram; på grundval av detta har i ett fall befrielse från mera påfrestande prov meddelats.

(Lagergren.)

Fälttelegrafkåren.

Vid detta specialtruppförband, där de stamanställda efter genomgångna underbefälsskolor ha synnerligen goda civilianställningsmöjligheter, är det så gott som omöjligt att få rekryter, som vilja bli sjukvårdare, för vilka varken möjlighet till underofficersbefordran eller anställning inom radioindustrin eller telegrafväsen finnes. För de mera specialiserade vapenslagen vore en central rekrytering och befordran av sjukvårdspersonalen en välbehövlig reform.

(Bergendal.)

Norra arméfördelningen.

För manskapets ökade trivsel spelar också den nutida goda utspisningen, individuellt anordnad i trevliga matsalar, en mycket stor roll. Ytterst sällan inträffar, att någon anmärker på maten. I regel lovordas den i hög grad. Matens goda beskaffenhet är givetvis att tillskriva många samverkande omständigheter, icke minst förefintligheten av en ambitiös och kunnig kvinnlig kökspersonal.

Tandvård har som föregående år endast kunnat beredas fördelningens manskap i obetydlig omfattning i förhållande till behovet. Vid I 13 tandpoliklinik har värnpliktig tandläkare ej alls funnits. Med hänsyn till krigsberedskapen samt för att öka sympatierna för militärtjänsten vore lyckligt, om tandvårdsfrågan kunde erhålla en åtminstone någorlunda god lösning.

Gemensam utbildning av sommargruppens vpl. sjukvårdsmanskap vid fördelningens infanteriregementen under 2. perioden har för första gången förekommit. Utbildningen har för sjukvårdare varit förlagd till I 5 och för sjukbärare till I 14. Erfarenheterna äro goda. Vidare kan nämnas, att under året trängens vpl över-sjukvaktare och sjukvaktare fått utbildningstiden på sjukhus utökad från 6 till 8 veckor resp. från 18 dagar till 4 veckor, vilket, om än ökningen är rätt obetydlig, likväl måste hälsas med tillfredsställelse.

(Johanson.)

Jämtlands fältjägerregemente.

I samband med uppträdande av barnförlamning bland civilbefolkningen inom inskrivningsområdet hava fall av denna sjukdom inträffat även vid regementet. Bland de värnpliktiga, som ryckt in till tjänstgöring den 21/5 hava fyra man insjuknat nämligen den 2/6, 4/6, 6/7 och 26/7. Tyvärr av sjukdomsfallen ha varit av elakartad beskaffenhet med svåra kvarstående förlamningar, de två övriga däremot lindriga. Beträffande det första och tredje fallet har påvisats, att de 10—15 dagar före insjuknandet varit i beröring med personer i sin hemort, vilka sedan ungefär samtidigt drabbats av sjukdomen.

En kraftig ökning av tandvårdsanslaget samt tillgång till värnpliktiga tandläkare under avsevärt längre tid äro nödvändiga förutsättningar för att manskapets tandvård skall kunna nöjaktigt tillgodoses.

(Janson.)

Hälsinge regemente.

Genom utdelning av mjölk vid måltiderna i matsalen medelst en s. k. mjölk-sifon, levererad av Svenska servisaktiebolaget i Stockholm, kan praktiskt taget all infektionsrisk för detta känsliga födoämne uteslutas. De gamla öppna mjölk-behållarna inbjuda till infektion från köks- och serveringspersonalens sida, särskilt

som mjölkens självsteriliserande krafter väsentligen försvinna genom pasteurisering.

Ett nytt led i de sjukdomsförebyggande åtgärderna vid regementet har under året införts genom regementsorder om värnpliktigas och volontärers månatliga vägnings samt vägningslistornas granskning av regementsläkaren. Härigenom kan denne lätt få en uppfattning, hur manskapet kroppsligen reagerar under militärtjänsten, och om eventuellt behöfliga förnyade läkarundersökningar eller lindringar i tjänsten.

Tre sjukvårdsbeställningsmän äro vid regementet ett absolut minimum med hänsyn till deras åligganden, som ingalunda inskränka sig till den dagliga sjukvården utan även omfattar en betungande vakttjänst, vanligen en vecka i följd, biträde i expeditios- och förrådstjänst. Med sjukvårdsunderbefälens antal är frågan om handräkning nära förknippad. En kalkyl över den dagliga tjänstgöringstiden för var och en av endast två värnpliktiga sjukvårds- eller handräckningsmän å sjukhuset visar sig sluta på tolv och en kvarts timmars arbetsdag och dessutom varannan natt vakttjänst. Med hänsyn till go nr 489/1930 föreskrift om åtta timmars daglig övningstid kräves sålunda minst tre sjukvårds- eller handräckningsmän. En frikostigare uttagning av sjukvårdsmanskaper än hittills skulle vara förmånlig, särskilt om en dylik uttagning skedde vid inskrivningsförrättningarna ur kategori 1 och 3 enligt go nr 1480/1937.

Fördelningens sjukbärarskola var under året förlagd till regementet, varvid 36 sjukbärare utbildades under 2. perioden. Resultatet kunde betecknas som gott, ehuru förutsättningarna hos de utvalda sjukbärarna icke genomgående voro de bästa. Uttagning av sjukbärare ur kategori 3 redan vid inskrivningsförrättningarna skulle enligt min mening mycket höja deras lämplighet trots — för deras tjänstgöring dock betydelselösa — kroppsliga skavanker samtidigt som den stridande personalens numerär ej behövde decimeras. (Löfmark.)

Norrlands artilleriregemente.

Det gångna året med därunder rådande stor sjuklighet och dödlighet bland personalen har för regementets sjukvårdsavdelning varit i högsta grad allvarstyngt, och har arbetet å densamma under året i olika avseenden erhållit sin särprägel av den svåra epidemi, som på försommaren hemsökte regementet.

I så gott som omedelbar anslutning till det vpl. linjemanskapets inryckning i början av april inträffade under denna månad och början av maj inalles 11 fall av lunginflammation. Dessa fall voro alla av den vanliga croupösa typen med godartat förlopp och i samtliga fall med utgång till hälsa, i ett fall efter komplicerande empyem. Till sin natur och omfattning var denna anhopning av lunginflammationer likartad med de pneumoniepidemier, som under flera tidigare år vid motsvarande tidpunkt uppträtt vid regementet. Dessa godartade fall följdes emellertid av ett ytterligare pneumonifall, som redan från början visade en annan karaktär och som efter tillstötande dubbelsidigt empyem samt peritonit gick ad mortem. Under sista hälften av maj och första veckan i juni inträffade så ett flertal nya pneumonifall men nu av en helt annan typ än de föregående och samtidigt med dessa en epidemi av övre luftvägsinfektioner. Dessa senare pneumonifall erbjödo en i stort sett mycket ensartad sjukdomsbild, vars mest karakteristiska särdrag utgjordes av ett för vanliga pneumonier ovanligt insjuknande med rel. lindriga symptom från de övre luftvägarna samt ett efter några dagar hastigt insättande omslag till en ytterst allvarlig och redan tidigt prognostiskt ogynnsam septisk sjukdomsbild med hög feber, mycket hög pulsfrekvens, intensiv torrhet i hud och slemhinnor, höggradig cyanos, intensiv hostretning och dyspné, tunnflytande, illaluktande blodigt sputum, hämorrhagiskt, scarlatinaliknande exanthem och petechier, stark psykisk alteration med delirier och slutligen en ofta ytterligt hastigt tillstötande

perifer kärlpares, som visade sig fullständigt refrakt mot försökta stimulantia såsom t. ex. stryknin, sympatol, coffein och strophantin. Mortaliteten vid denna senare pneumoniepidemi var förfärande hög, i det att av de 17 insjuknade ej mindre än 8 (47 %) ändade letalt. Under veckan 30. maj—6. juni inträffade sålunda å regementets sjukhus 6 dödsfall. Det första, tidigare omförmälda fallet avled den 18¹/₂ år härvarande lasarett, och det 8:e dödsfallet inträffade å epidemisjukhuset den 21¹/₂ efter tillstötande empyem + scarlatina. Utförda bakteriologiska undersökningar å såväl de pneumonisjuka som andra insjuknade visade mer eller mindre riklig förekomst av hæmolytiska streptokokker. Kliniskt kännetecknades även de lindrigare förlöpande fallen av en påfallande benägenhet för septiska komplikationer i form av scarlatina, erysipelas, otiter och mastoiditer.

Med avseende på tuberkulosen har under året intet fall av färsk lungtbc inträffat bland regementets personal men däremot ett fall av exsudativ pleurit och ett fall av erythema nodosum, i båda dessa fall utan röntgenologiskt påvisbara lungförändringar.

Beträffande knölrosfallet förtjänar detta i anslutning till i förra årsberättelsen framförda synpunkter angående då inträffade knölrosfall att omnämnas. Årets knölrosfall tillhör samma batteri, vid vilket 2 av fjolårets 3 fall inträffade. Tidigare uttalade förmodan att smittokällan sannolikt vore att söka utom regementet, kan anses ha i viss mån bekräftats, i det att infektionskällan till årets fall med till visshet gränsande sannolikhet visat sig vara att finna hos en i staden boende starkt tuberkulöst belastad familj, inom vilken öppen lungtuberkulos förekommit och hos vilken den insjuknade umgåtts flitigt och dessutom haft sina civila kläder till förvaring. Infektionen kan i detta fall även tämligen noga till tiden fastställas, enär en i slutet av september utförd tuberkulinreaktion (Mantoux 1 mg) utföll neg. men vid insjuknandet i knölros i medio av nov. hade slagit om till pos. (Pirquet).

(Svensson.)

Norrlands trängkår.

Av de under februari till vinterrepetitionsövningarna från de andra trängkårenna beordrade värnpliktiga, skolor och officersaspiranter insjuknade efter kort tid så många man i katarrala lufttrössjukdomar, att övningarna ej kunde helt genomföras enligt uppgjorda planer på grund av brist på personal.

(Roosmark.)

Övre Norrlands trupper.

Influensaepidemien under våren 1937 skördade tyvärr flera liv bland de värnpliktiga i Boden och Umeå. Under mars månad gjordes av bakteriolog från statsmedicinska anstalten en undersökning på förekomsten av hæmolytiska streptococcer i halsarna på manskapet vid I 19. Undersökningen gav till resultat, att bärandet av hæmolytiska streptococcer i halsen var så utbrett, att isoleringsåtgärder mot de med sådana behäftade voro uteslagna. Försök med antiinfluensasera gav ej uppmuntrande resultat. Likaså ha försöken till medikamentösa profylaktiska åtgärder — jod etc — mot influensa misslyckats.

Vid samtliga tre truppförband har en envis parotitepidemi tagit bort många tjänstgöringsdagar för manskapet.

Om man beträffande Boden ser på fördelningen av utgifterna tit. 503, finner man, att kostnaderna för sjukhusvård är den ojämförligt största posten, och att denna post är mycket större än vid det stora flertalet andra truppförband. En anledning till de dryga sjukhuskostnaderna är att truppförbanden i Boden erlägga samma avgift till Garnisonssjukhuset för epidemipatienter, som för andra icke epidemiskt sjuka. Vid andra truppförband erhåller en epidemiskt sjuk fri vård

på statens bekostnad genom epideminämnderna utan att truppförbanden erlägga någon avgift. Kostnaderna för epidemifall vid vissa truppförband i Boden överstego budgetåret 1936/1937 hela årsbristen på tit. 503. En ändring härutinnan så att Bodentrupperna jämställas med andra truppförband vore önskvärd.

(Thorburn.)

Västerbottens regemente.

Nyanskaffning av sjukvårdsmateriel har skett i så stor utsträckning som erforderliga medel stått till förfogande.

(Lundgren.)

Norrlands dragonregemente.

I början av april var regementet praktiskt taget fritt från luftvägsinfektioner, men kort efter de värnpliktigas inryckning började åter dylika fall uppträda. Fallens antal var ej så stort och några extra lokaler behövde ej tagas i bruk för de sjukas vård. Dessa fall av luftvägsinfektioner voro dock ytterst allvarliga och medförde i stor utsträckning komplikationer. Således komplicerades under april—maj månader 18 dylika fall med pneumonier, variga lungsäcksinflammationer, variga hjärtsäcksinflammationer etc.

Av allvarligare olycksfall vid regementet förtjänar omnämnas ett fall av kotfraktur i februari månad.

(Agvall.)

Norrbottens regemente.

I hela Norrbotten har under året pågått en scharlakansfeberepidemi bland civilbefolkningen med ett 50-tal nya fall per vecka. I 19 har emellertid i stort sett varit tämligen väl förskonat från sådana fall. Visserligen förefanns under februari—mars en epidemi på ett 50-tal fall, men under sommaren och hösten ha blott enstaka fall uppträtt. Tyvärr gick ett sådant fall ad mortem i urämi. En envis påssjukepidemi har under större delen av året förekommit vid regementet.

(Thorburn.)

Militärbefälet på Gotland.

Gotlands infanteriregemente.

En destruktionsugn för sopor har under året uppförts och tagits i bruk.

(Carlsson.)

Krigsskolan.

Såväl de vårdades antal (390) som antalet vård dagar (4 225) har stigit i proportion till ökningen av kadettantalet under året (229 mot 175 under 1936 — RK ej inberäknad) och utgör medeltidslängden för vårdad kadett under 1937 10.83 dagar mot under 1936 10.01 dagar. Ökningen torde vara att sätta i samband med den anhopning av hudåkommor, som förelegat under året, dels av parasitär natur i form av eczema marginatum med perineoscrotal lokalisering (12 fall med 315 sjukdagar) i huvudsak vid truppen, dels av bakteriell natur i form av bölder (33 fall med 325 sjukdagar).

(Wikström.)

G. Sjukligheten och sjukvården bland manskapet.

Siffror inom klammer [] avse föregående år.

Sjuklighet. **Tab. 9** anger 40 809 [35 929] vårdade, varav 175 [138] kvarliggande från föregående år, med ett sammanlagt antal sjukdagar av 323 642 [279 144] eller 4.06 [3.64] % av tjänstgöringsdagarnas antal. Vid truppen hava vårdats 13 495 [11 695], å militärsjukhus 26 502 [23 451] och å civilt sjukhus 812 [782] man. Såsom dugliga till fortsatt krigstjänst hava avförts 40 137, såsom odugliga 397. Sjukligheten visar sålunda absolut och relativ ökning mot föreg. år beträffande såväl personer som sjukdagar.

Inalles inträffade 92 [68] dödsfall, därav 2 [5] av lungsot, 10 [3] i varfeber, 44 [13] i lunginflammation, 9 [6] genom olycksfall och 5 [3] genom självmord (**Tab. 13**).

De vanligaste sjukdomarna (**Tab. 10**) hava liksom under de föregående åren varit akuta infektionssjukdomar, andningsorganens, matsmältningsorganens och bensystemets sjukdomar samt ej minst yttre skador. Inom de två första grupperna visade halsfluss största frekvensen med 6 266 [4 786] fall, akut och kronisk luftrörskatarr 4 672 [3 325], rash 1 671 [1 791], påssjuka 1 885 [1 556], influensa 1 437 [1 440], vaccinationsbesvär 951 [958], feber av obestämd art 711 [522], strupkatarr 686, septisk lymfåder- och lymfkörtelinfl. 247, scharlakansfeber 201 och gonorré 101 [126]; däremot räknade difteri intet fall och mässling endast några få. Av andra sjukdomar må omnämnas inflammation i svalg och matstrupe 3 311 fall, böld 1 336, ledvrickning 1 901 samt krossår 2 546 fall. Något särskilt anmärkningsvärt i övrigt visa siffrorna icke. — I fråga om de epidemiska sjukdomarnas utbredning under olika tider av året visar influensa höga siffror för januari och även februari samt maj, samt påssjuka under sommarmånaderna (**Tab. 11**).

De smittsamma könssjukdomarna bland fast anställda och värnpliktiga visa enligt **Tab. 12** dröppel i 195 [207] fall och nyförvärvad syfilis i 4 [1]. Här anförda siffror avvika från de i **Tab. 10** uppgivna, enär de polikliniska fallen medräknats.

Revaccination. För revaccinationens resultat för året vid de olika truppförbanden lämnas i början av textavdelningen en redogörelse efter samma uppställning som föregående år.

Sjukvård. Å garnisonssjukhusen hava vårdats inalles 18 547 [17 324] patienter, varav under året 18 024 [16 812] nyintagna. Antalet vård dagar för samtliga vårdade uppgick till 302 001 [284 408], sålunda en ökning mot föreg. år. Av de intagna voro 10 011 [9 716] civila med 215 611 [210 193] vård dagar, 1 292 [1 107] tillhörde flottan med 17 373 [16 515] vård dagar och 87 flygvapnet med 1 270 vård dagar, varom se närmare **Tab. 14 a** och **14 b**. I efterföljande **Tab. F** lämnas en översikt av den civila sjukvården vid garnisonssjukhusen.

Tab. F. Antal platser, intagna, vård dagar m. m. för *civila* sjuka å garnisonssjukhusen år 1937.

Garnisonssjukhus	Antal sjuk-platser ¹ d. 31/12	Under året		Antal vård-dagar	Antal vårdade			Vård-dagar pr patient
		intagna	avlidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
Stockholm	230	832	52	18 942	52	86	28	23
Karlsborg	61	630	49	14 380	39	56	21	23
Boden, inkl. epidemipatienter	278	5 332	113	106 104	291	308	211	20
Skövde ²	52	1 170	49	21 026	58	64	37	18
Visborg	73	—	—	—	—	—	—	—
Linköping	79	461	14	11 154	31	45	12	24
Eksjö	90	824	41	17 387	48	62	23	21
Sollefteå	90	998	74	26 618	73	90	41	27
Summa	953	10 247	392	215 611	591	.	.	21

I **Tab. 15** meddelas uppgifter å sjukdomar för de å garnisonssjukhusen vårdade utom för civila sjuka; uppgifter rörande dessa överlämnas till K. medicinalstyrelsen. De vanligaste sjukdomarna hava varit halsfluss (1 024 fall), akuta bronchiter (518), influensa (224), röda hund (220), blindtarmsinflammation (183), akut magtarmsinflammation (161), septicæmia (120), påssjuka (107) och tuberkulos (89). Antalet olycksfall har varit rätt betydande; för ledvrickningar hava vårdats 263 fall, kontusioner 250, arm- och benbrott 181 och sår 116 fall.

Vad särskilt beträffar garnisonssjukhuset i Stockholm hava å dess röntgenavdelning under året utförts 3 444 undersökningar, huvudsakligen beträffande skelettsystemet (1 042), respirationsorganen (986), digestionsorganen (422) och cirkulationsorganen (161). Röntgenbehandling har givits till 71 [75] patienter och bålgljusbehandling till 43 [55]. — Å dess poliklinik för öron-, näs- och halssjukdomar hava behandlats 715 (nya) patienter (2 033 besökande) å dess ögonklinik 242 (nya) patienter (496 besökande) samt å tandpolikliniken 1 339 (nya) patienter (8 132 besök). — Å polikliniken för hud- och könssjukdomar hava behandlats 809 patienter (3 034 besök), därav för gonorré 133 fall, syphilis acquisita 13 (därav syph. recens 5) samt för hudsjukdomar över 600.

Operationer. I **Tab. 16—20** lämnas redogörelser för operationer, utförda å garnisonssjukhusen.

¹ För hela sjukhuset, för civila enbart i regeln ej fastställt. — ² Frånsett epidemiavd.

TABELLER

Tab. 1. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1936—30 juni 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
			Kostnad pr man och dag i öre									
	Tjänstgöringsdagar	Utgifter, kronor	Nyanskaffning av materiel	I underhåll av materiel	Förbrukningsmateriel	Sjukhuskostnad	Medikamenter	Tandvård	Transportkostnader	Utgifter för epidemier	Diverse	Summa kostnad
Södra arméfördelningen.												
Norra skånska infanterireg:et	209 654	6 381.25	0.54	0.08	0.94	0.16	0.52	0.73	0.06	—	0.01	3.04
Södra skånska infanterireg:et	191 949	5 888.63	0.79	0.16	0.87	0.12	0.77	0.32	0.03	—	0.01	3.07
Kronobergs regemente	165 972	4 235.59	0.53	0.23	0.73	0.20	0.43	0.38	0.05	—	—	2.55
Kronobergs reg:ts detach. i K.	113 021	3 716.71	0.01	0.13	0.93	0.34	1.39	0.40	0.06	—	0.03	3.29
Hallands regemente	188 322	5 673.06	0.36	0.17	0.68	0.66	0.70	0.33	0.10	—	0.01	3.01
Skånska kavalleriregementet	138 984	4 596.54	0.66	0.31	0.70	0.22	0.87	0.37	0.16	—	0.02	3.31
Wendes artilleriregemente	180 201	5 780.09	0.75	0.19	0.90	0.24	0.74	0.29	0.06	—	0.03	3.20
Skånska trängkåren	94 412	4 399.64	0.16	1.44	1.42	0.10	0.62	0.84	0.07	—	0.01	4.66
Västra arméfördelningen.												
Skaraborgs regemente	180 841	4 909.67	0.68	0.32	0.37	0.56	0.72	—	0.06	—	—	2.71
Älvsborgs regemente	182 621	5 544.25	0.88	0.27	0.56	0.17	0.82	0.23	0.06	—	0.04	3.03
Bohusläns regemente	155 511	5 250.02	0.44	0.13	1.35	0.71	0.37	0.26	0.10	—	0.02	3.38
Värmlands regemente	183 373	3 880.70	0.19	0.14	0.28	0.10	0.92	0.31	0.15	—	0.03	2.12
Livregementets husarer	142 604	5 428.22	0.53	0.52	0.86	1.10	0.74	0.01	0.01	—	0.04	3.81
Göta artilleriregemente	157 539	3 680.53	0.58	0.20	0.45	0.12	0.45	0.40	0.12	—	0.02	2.34
Karlsborgs artilleriregemente	142 087	4 040.33	0.19	0.04	0.98	0.52	0.56	0.48	0.01	—	0.06	2.84
Göta trängkår	80 030	5 093.85	0.66	0.65	0.44	0.64	0.81	2.75	0.18	—	0.23	6.36
Andra intendenturkomp.	31 615	651.77	—	—	0.07	0.34	1.61	0.02	—	—	0.02	2.06
Östra arméfördelningen.												
Svea livgarde	472 623	14 419.11	0.21	0.21	0.64	1.40	0.47	0.07	0.03	—	0.03	3.05
Göta livgarde	109 171	2 960.18	0.06	—	0.44	1.10	—	0.17	0.02	—	0.01	2.71
Livregementets grenadjärer	228 685	8 563.71	0.81	0.32	1.10	0.36	0.46	0.48	0.14	0.03	0.04	3.74
Upplands regemente	330 241	9 324.34	0.20	0.75	0.48	0.50	0.31	0.48	0.09	—	0.01	2.82
Södermanlands regemente	187 730	7 343.90	0.70	0.43	0.65	0.67	0.58	0.69	0.16	—	0.03	3.91
Livgrenadjärreg:et (Östra bri-	289 343	9 856.16	0.34	0.21	0.46	1.37	0.38	0.60	0.04	—	0.01	3.41
Jönköp.-Kalmar reg. f. gaden	212 219	13 252.68	1.04	0.97	1.36	0.33	1.62	0.79	0.10	—	0.03	6.24
Livregementet till häst	152 452	4 871.03	0.29	0.11	0.28	1.78	0.41	0.12	0.11	0.05	0.04	3.19
Svea artilleriregemente	229 620	9 329.75	0.14	0.14	1.01	1.62	0.89	0.06	0.17	—	0.03	4.06
Smålands arméartilleriregemente	199 929	7 674.08	0.48	0.19	0.80	0.87	0.65	0.54	0.26	—	0.05	3.84
Svea ingenjörkår	183 250	5 655.39	0.21	0.11	0.72	0.97	0.75	0.05	0.24	—	0.03	3.08
Göta ingenjörkår	114 946	5 295.10	0.29	0.20	0.92	0.93	1.47	0.48	0.13	—	0.19	4.61
Fälttelegrafkåren	136 959	4 218.92	0.38	0.14	0.55	1.34	0.46	0.02	0.11	—	0.08	3.08
Svea trängkår	131 685	9 290.01	0.38	0.96	3.10	0.66	0.99	0.05	0.24	—	0.67	7.05

TAB. 1 (forts.). UTGIFTER FÖR TRUPPSJUKVÅRDEN 1 JULI 1936—30 JUNI 1937. 31

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Tjänstgöringsdagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr man och dag i öre									
			Nyansättning av materiel	Underhåll av materiel	Förbrukningsmateriel	Sjukhuskostnad	Medikamenter	Tandvård	Transportkostnader	Utgifter för epidemier	Diverse	Summa kostnad
Krigsskolan	58 717	1 835·95	0·19	0·06	0·59	0·76	1·46	—	—	—	0·06	3·12
Infanteriskjutskolan	53 252	3 515·34	0·13	0·36	0·60	2·23	1·16	—	1·45	—	0·67	6·60
Ridskolan	20 861	1 761·03	—	—	0·45	0·16	1·42	4·71	1·49	—	0·21	8·44
Norra arméfördelningen.												
Jämtlands fältjägarregemente	222 000	6 870·20	0·77	0·31	0·64	0·27	0·54	0·38	0·07	0·08	0·03	3·09
Dalregementet	203 221	9 720·36	0·82	0·64	1·18	0·15	1·22	0·65	0·11	—	0·01	4·78
Hälsinge regemente	161 963	5 523·76	1·09	0·46	0·38	0·21	0·87	0·21	0·14	—	0·03	3·39
Västernorrlands regemente	167 181	15 730·66	2·15	0·39	2·81	0·61	1·70	0·67	0·47	—	0·60	9·40
Norrlands dragonregemente	139 418	4 130·19	0·28	0·30	0·50	0·51	0·58	0·64	0·15	—	—	2·96
Norrlands artilleriregemente	168 957	5 608·79	0·58	0·49	0·66	0·39	0·64	0·37	0·18	—	0·01	3·32
Norrlands trängkår	100 832	4 589·32	0·43	0·54	0·32	1·08	0·60	0·45	0·44	0·01	0·08	4·55
Övre Norrlands trupper.												
Västerbottens regemente	176 106	7 174·80	1·23	0·75	0·43	0·43	0·53	0·40	0·12	—	0·18	4·07
Norrbottnens artillerikår	91 931	3 328·08	0·51	0·07	1·52	0·79	0·63	—	0·07	—	0·03	3·62
Tredje intendenturkomp.	25 095	609·03	0·05	—	0·01	1·35	0·85	0·45	0·05	—	0·03	2·79
Bodens fästning.												
Norrbottnens regemente	312 236	14 520·76	0·90	0·33	1·05	1·64	0·50	—	0·08	0·12	0·03	4·65
Bodens artilleriregemente	159 230	5 298·47	0·17	0·03	0·54	1·85	0·61	—	0·12	—	0·01	3·33
Bodens ingenjörkår	118 922	5 415·18	0·47	0·10	0·50	0·65	0·41	2·13	0·26	—	0·03	4·55
Gotlands trupper.												
Gotlands infanterikår	171 527	5 526·02	0·51	0·23	0·89	0·21	0·61	0·50	0·21	—	0·06	3·22
Gotlands artillerikår	90 938	2 577·73	0·18	0·03	0·59	0·48	0·93	—	0·44	—	0·18	2·83

Anm. Antalet tjänstgöringsdagar ansluter sig till budgetåret.

Tab. 2. Sammandrag av rapporterna över besiktningarna av värnpliktiga år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
O m r å d e n	Summa prövade	Icke inskrivna			Inskrivna							På 100 prövade		
		To	O	S:a	Studenter och sjökap- tener samt likställda	Värnpliktiga i allmänhet				S:a	Ej inskrivna	Inskrivna	I allt	
						Vapenföra								Ej va- penf.
						SV	SB	1	2	3				4
20-åriga	50 031	3 124	4 084	7 208	1 640	203	26 666	8 167	4 043	2 104	42 823	14.4	85.6	100.0
Södra arméfördelningsområdet	10 594	536	807	1 343	307	48	5 804	1 812	897	383	9 251	12.7	87.3	100.0
Östra	17 270	1 174	1 421	2 595	850	99	8 920	2 439	1 557	810	14 675	15.0	85.0	100.0
Västra	9 685	530	809	1 339	258	28	5 491	1 609	628	332	8 346	13.8	86.2	100.0
Norra	8 166	499	644	1 143	166	20	4 301	1 415	700	421	7 023	14.0	86.0	100.0
Övre Norrlands militärområde	3 904	385	367	752	50	7	1 874	857	237	127	3 152	19.3	80.7	100.0
Gotlands militärområde	412	—	36	36	9	1	276	35	24	31	376	8.7	91.3	100.0
Överåriga.	4 902	852	929	1 781	107	43	822	1 091	498	560	3 121	36.3	63.7	100.0
Södra arméfördelningsområdet	928	130	178	308	17	11	145	228	122	97	620	33.2	66.8	100.0
Östra	1 729	276	334	610	73	17	306	328	195	200	1 119	35.3	64.7	100.0
Västra	883	153	163	316	11	11	173	197	69	106	567	35.8	64.2	100.0
Norra	730	171	124	295	5	4	127	150	62	87	435	40.4	59.6	100.0
Övre Norrlands militärområde	623	122	127	249	1	—	67	188	49	69	374	40.0	60.0	100.0
Gotlands militärområde	9	—	3	3	—	—	4	—	1	1	6	33.3	66.7	100.0
Underåriga.	859	—	—	—	608	23	220	8	—	—	859	—	100.0	100.0
Södra arméfördelningsområdet	202	—	—	—	140	8	54	—	—	—	202	—	100.0	100.0
Östra	375	—	—	—	287	8	76	4	—	—	375	—	100.0	100.0
Västra	166	—	—	—	104	6	54	2	—	—	166	—	100.0	100.0
Norra	100	—	—	—	65	1	35	1	—	—	100	—	100.0	100.0
Övre Norrlands militärområde	10	—	—	—	7	—	3	—	—	—	10	—	100.0	100.0
Gotlands militärområde	6	—	—	—	5	—	—	1	—	—	6	—	100.0	100.0
Sammandrag.	55 792	3 976	5 013	8 989	2 355	269	27 708	9 266	4 541	2 664	46 803	16.1	83.9	100.0
Södra arméfördelningsområdet	11 724	666	985	1 651	464	67	6 003	2 040	1 019	480	10 073	14.1	85.9	100.0
Östra	19 374	1 450	1 755	3 205	1 210	124	9 302	2 771	1 752	1 010	16 169	16.5	83.5	100.0
Västra	10 734	683	972	1 655	373	45	5 718	1 808	697	438	9 079	15.4	84.6	100.0
Norra	8 996	670	768	1 438	236	25	4 461	1 566	762	508	7 558	16.0	84.0	100.0
Övre Norrlands militärområde	4 537	507	494	1 001	58	7	1 944	1 045	286	196	3 536	22.0	78.0	100.0
Gotlands militärområde	427	—	39	39	14	1	280	36	25	32	388	9.1	90.9	100.0

Anm. Gruppen TO omfattar tillfälligt odugliga till krigstjänst, O odugliga, SV studenter etc. vapenföra, SB studenter etc. dugliga till viss befattning. — Rörande gruppernas omfattning i övrigt se textavd. sid. 13. — Beträffande ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden, se Tab. 8 a.

Tab. 3 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 10, år 1931.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Inskrivningsområden (i.o.)	Vid förtäring prövade	Bildnings- och utvecklingsfel Allmän svaghet	Övriga bildningsfel Otilräcklig kroppsängd	Infektions- sjukdomar Tuberkulos	Ännosomättnings- och blodsjukdomar Övriga infek- tionssjukdomar	Ännosomättnings- och blodsjukdomar Övriga infek- tionssjukdomar	Ännosomättnings- och blodsjukdomar Övriga infek- tionssjukdomar	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukd. Fallandesot	Övriga sjukd. i nervsystemet	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar	Ändningsorganens sjukdomar
Malmöhus södra i.o.	2 415	4	—	—	6	2	—	—	1	—	3	2	5	3	7	5	1	1	—	9	4	53
Malmöhus norra	2 466	17	—	—	4	1	1	—	1	3	3	—	15	10	8	3	—	1	78	20	173	
Hallands	2 552	27	—	—	3	4	—	—	2	2	—	—	11	6	5	4	—	—	43	47	155	
Kronobergs	3 161	49	1	—	11	2	—	—	2	4	6	3	6	8	6	4	3	—	26	17	155	
Norra Smålands	2 918	21	4	—	8	8	2	—	9	9	2	35	8	35	4	9	1	6	66	25	252	
Östergötlands	2 574	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	2	2	15	6	—	11	83	53	186	
Örebro	2 503	1	—	—	1	1	—	—	1	4	—	3	2	3	6	5	1	2	33	15	79	
Södermanlands	2 189	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	8	3	5	3	—	—	24	11	60	
Stockholms	4 779	39	55	1	24	6	5	—	—	6	2	7	35	9	21	7	2	1	209	50	493	
Uppsala	2 307	7	—	—	3	2	—	—	2	6	1	—	8	3	17	10	13	2	26	5	104	
Västgöta-Bohus	2 814	1	1	—	7	2	—	—	1	4	1	—	3	1	11	1	—	—	60	21	115	
Älvsborgs	2 630	8	—	—	7	3	—	—	—	2	3	11	4	9	3	3	2	—	55	33	143	
Skaraborgs	2 032	24	—	—	4	2	—	—	—	5	1	2	14	5	18	9	7	1	30	22	144	
Värmlands	2 209	7	2	—	8	6	—	1	—	3	1	2	16	3	12	3	10	1	22	30	128	
Kopparbergs	1 951	3	2	—	2	1	—	—	—	—	1	—	4	1	8	3	4	1	11	25	72	
Gävleborgs	1 902	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	2	3	22	2	3	—	10	47	132	
Jämtlands	2 372	—	2	—	19	7	—	—	2	2	4	3	4	18	2	8	—	—	31	31	137	
Västernorrlands	1 941	6	2	—	32	2	3	—	2	4	—	4	4	12	25	7	13	1	32	8	158	
Västerbottens	2 029	36	1	—	17	4	—	—	4	5	3	5	20	10	18	12	11	1	60	16	223	
Norrbottnens	1 875	3	—	—	7	1	—	—	—	—	2	2	1	5	8	5	1	1	106	19	162	
Gotlands	412	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sammandrag.																						
Södra arméförd.omr.	10 594	97	1	—	24	9	1	—	4	9	12	5	37	27	26	23	14	1	2	156	88	536
Östra	17 270	68	59	1	43	20	9	—	1	21	17	13	96	28	99	35	37	5	22	441	159	1 174
Västra	9 685	40	3	—	26	13	—	1	1	12	5	7	44	13	50	16	20	4	2	167	106	530
Norra	8 166	9	6	—	60	10	4	—	4	7	5	7	14	20	73	14	28	2	11	121	104	499
Övre Norrlands mil.omr.	3 904	39	1	—	24	5	—	—	4	5	5	7	21	15	26	17	12	1	2	166	35	385
Gotlands mil.omr.	412	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	50 031	253	70	1	177	57	14	1	14	54	44	39	212	103	274	105	111	13	39	1 051	492	3 124
I varje grupp																						
på 100 av samtliga		8.10	2.24	0.03	5.67	1.82	0.45	0.03	0.45	1.73	1.41	1.25	6.79	3.30	8.77	3.36	3.55	0.42	1.25	33.63	15.75	100.00
på 1 000 prövade		5.06	1.40	0.02	3.54	1.14	0.28	0.02	0.28	1.08	0.88	0.78	4.24	2.05	5.48	2.10	2.22	0.26	0.78	21.01	9.83	62.44

Anm. Grupp TO omfattar för tillfället till krigstjänst odugliga. Gruppen Va omfattar TO med försenad eller otilräcklig kroppsutveckling och gruppen Vb omfattar TO med tillfällig sjukdom eller svaghet efter överständens sjukdom.

Tab. 3 b. Kroppsfel och sjukdomar hos *överåriga* värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp T0, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Inskrivningsområden (i. o.)	Vid förtäring prövade	Bildnings- och utvecklingsfel Allmän svaghet	Övriga bildningsfel Otillräcklig kroppslängd	Infektions- sjukdomar Tuberkulos	Amnesomsättnings- och blodsjukdomar	Nervsystemets sjukd. Fallandesot	Sinnessjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matmältnings- organens sjukdomar	Stödie- o. rörelseorga- nens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Sjukd. i hud, hindväv, lymfkörtl.	Smulster	Va	Vb	Summa			
Malmöhus södra i.o.	144	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	18			
Malmöhus norra	247	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	5	47			
Hallands	253	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	10	38			
Kronobergs	284	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	27			
Norra Smålands	330	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	63			
Östergötlands	272	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	38			
Örebro	141	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	11			
Södermanlands	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Stockholms	702	15	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	18	144			
Uppsala	225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	20			
Västgöta-Bohus	271	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	21			
Älvsborgs	255	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	8	50			
Skaraborgs	154	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	4	35			
Värmlands	203	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	8	47			
Kopparbergs	140	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	21			
Gävleborgs	158	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	41			
Jämtlands	198	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	6	48			
Västernorrlands	234	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	58			
Västerbottens	221	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	6	52			
Norrbottnens	402	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	3	70			
Gotlands	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Sammandrag.																						
Södra arméförd.omr.	928	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	22	130			
Östra	1 729	20	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	33	276			
Västra	883	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	27	153			
Norra	730	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	20	171			
Övre Norrlands mil.omr.	623	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	9	122			
Gotlands mil.omr.	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Summa	4 902	50	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	238	111	852		
I varje grupp																						
på 100 av samtliga		5.87	3.05	—	3.40	1.76	0.35	—	0.47	1.88	1.06	—	6.57	3.05	21.48	4.81	3.17	0.35	1.76	27.93	13.08	100.00
på 1 000 prövade		10.20	5.30	—	5.92	3.06	0.61	—	0.82	3.26	1.84	—	11.42	5.30	37.33	8.36	5.51	0.61	3.06	48.55	22.64	173.81

Ann. Grupp T0 omfattar för tillfället till krigstjänst odugliga. — Gruppen Va omfattar T0 med försenad eller otillräcklig kroppsentveckling och gruppen Vb omfattar T0 med tillfällig sjukdom eller svaghet efter överstånden sjukdom.

Tab. 4 b. Kroppsfel och sjukdomar hos överåriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 0, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel	Infektions- sjukdomar			Amnesonstörnings- och blodsjukdomar	Sinnesjukdom	Nervsystem- sjukd.		Öronsjuk- domar		Cirkulations- sjukdomar	Andnings- sjukdomar	Urin- och köns- sjukdomar	Mattnings- sjukdomar	Städje- o. rörelse- sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Summa			
		Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Övriga infek- tions- sjukdomar	Taberkulos			Fallandesot	Övriga sjukd. i nervsystemet	Dövstumhet	Dövhed o. övriga öronsjukdomar										
Malmöhus södra inskr.område	144	2	—	—	4	1	—	2	1	4	—	1	4	2	3	—	—	—	—	24	
Malmöhus norra	247	3	1	—	4	2	—	3	1	3	1	1	3	2	2	—	—	1	—	35	
Hallands	253	2	—	—	7	1	—	7	1	3	—	1	5	4	1	2	7	—	—	43	
Kronobergs	284	21	—	—	5	—	2	7	2	2	1	—	16	3	4	6	7	—	—	76	
Norra Smålands	330	5	—	—	7	6	—	1	1	4	—	—	25	4	6	2	2	1	—	66	
Östergötlands	272	6	—	—	5	1	1	4	1	—	—	2	11	5	3	6	7	1	1	52	
Örebro	141	5	—	—	5	—	—	1	—	—	—	1	3	3	1	—	2	—	—	25	
Södermanlands	59	3	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	4	1	1	1	—	—	—	15	
Stockholms	702	15	—	2	27	3	3	26	1	2	4	1	21	9	8	2	10	—	1	135	
Uppsala	225	3	1	—	4	2	1	8	—	3	—	—	8	1	3	5	5	—	—	41	
Västgöta-Bohus	271	20	2	—	9	1	—	4	1	4	2	—	—	3	1	2	—	—	—	41	
Älvsborgs	255	5	1	—	5	3	1	8	—	3	2	—	6	6	2	—	3	—	—	46	
Skaraborgs	154	4	—	—	3	2	3	1	2	6	1	—	6	3	5	1	—	1	—	40	
Värmlands	203	2	1	—	2	2	4	6	—	3	1	—	7	4	1	—	1	—	1	36	
Kopparbergs	140	3	1	—	1	2	—	2	—	2	—	—	2	2	4	1	2	—	1	23	
Gävleborgs	158	6	—	—	5	—	—	—	—	1	—	—	3	1	—	2	1	—	—	20	
Jämtlands	198	3	—	—	8	1	—	2	1	—	2	—	7	4	—	3	3	1	—	32	
Västernorrlands	234	5	1	1	9	1	3	3	2	—	2	—	4	3	3	2	8	—	—	49	
Västerbottens	221	1	—	—	18	1	1	4	—	2	1	—	12	2	7	—	4	—	—	54	
Norrbottnens	402	13	1	—	18	1	1	12	1	3	1	—	10	2	4	—	3	—	—	73	
Gotlands	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	3	
Sammandrag.																					
Södra arméfördelningsområdet	928	28	1	—	20	4	2	19	5	12	2	1	27	8	10	12	18	1	1	178	
Östra	1 729	37	1	2	48	12	5	42	3	11	7	—	72	23	22	13	26	4	2	334	
Västra	883	21	4	—	19	8	8	19	3	16	6	—	19	16	9	3	6	1	—	163	
Norra	730	17	2	1	23	4	3	7	3	3	5	—	16	10	7	5	14	1	1	124	
Övre Norrlands militärområde	623	14	1	—	36	2	2	16	1	5	2	—	22	2	11	4	7	—	—	127	
Gotlands militärområde	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	3	
Summa	4 902	117	9	3	146	30	20	103	15	47	22	1	19	157	59	59	37	72	7	6	920
Kasserade i varje grupp																					
på 100 av samtl. kasserade		12.59	0.97	0.32	15.72	3.23	2.15	11.09	1.61	5.06	2.37	0.11	2.05	16.90	6.35	6.35	3.98	7.75	0.75	0.65	100.00
på 1 000 »																					

Ann. Grupp 0 omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 5 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp SB, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Inskrivningsområden	Vid förrätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel	Otillräcklig kroppslängd	Övriga bildningsfel	Infektionssjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmättnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödje- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Studenter	Summa
Malmöhus södra inskrivningsområde	2 415	1	—	—	1	1	—	4	—	5	1	1	—	7	—	—	21
Malmöhus norra „	2 466	—	—	—	—	—	—	6	—	1	1	—	—	2	—	—	10
Hallans „	2 552	—	—	—	—	—	—	2	2	3	—	—	—	4	—	—	11
Kronobergs „	3 761	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	—	—	1	—	—	6
Norra Smålands „	2 918	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	2	—	—	6
Östergötlands „	2 574	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	1	7	1	—	13
Örebro „	2 503	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3	—	—	13
Södermanlands „	2 189	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	2	—	1	7
Stockholms „	4 779	—	—	—	—	2	1	2	3	12	4	—	3	22	—	—	49
Uppsala „	2 307	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	1	—	5	1	—	11
Västgöta-Bohus „	2 814	1	—	—	—	—	1	3	3	1	—	—	—	8	1	—	18
Älvsborgs „	2 630	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Skaraborgs „	2 032	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3	—	—	6
Värmlands „	2 209	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Kopparbergs „	1 951	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	4
Gävleborgs „	1 902	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	2	1	—	7
Jämtlands „	2 372	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	5	—	—	7
Västernorrlands „	1 941	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Västerbottens „	2 029	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	4
Norrbottnens „	1 875	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	3
Gotlands „	412	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
<i>Sammandrag</i>																	
Södra armefördelningsområdet	10 594	1	—	—	1	1	—	13	2	12	3	1	—	14	—	—	48
Östra „	17 270	—	—	—	—	3	1	13	6	20	6	2	4	41	2	1	99
Västra „	9 685	2	—	—	—	—	1	3	3	2	—	—	1	15	1	—	28
Norra „	8 166	—	—	—	—	—	—	5	—	2	—	—	2	10	1	—	20
Övre Norrlands militärområde	3 904	—	—	—	—	—	—	3	1	2	—	—	—	1	—	—	7
Gotlands militärområde	412	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Summa	50 031	3	—	—	1	4	2	37	12	38	9	3	7	82	4	1	203
<i>I varje grupp på</i>																	
100 av samtliga		1.48	—	—	0.49	1.97	0.99	18.23	5.91	18.72	4.43	1.48	3.45	40.39	1.97	0.49	100.00
1 000 prövade		0.06	—	—	0.02	0.08	0.04	0.74	0.21	0.76	0.18	0.06	0.14	1.64	0.08	0.02	4.06

Ann. Grupp SB omfattar studenter och sjökaptener samt likställda, dugliga till viss befattning.

Tab. 5 b. Kroppsfel och sjukdomar hos överåriga och underåriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp SB, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden	Överåriga													Underåriga										
	Bildnings- o. utvecklingsfel	Injektions- sjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulations- organens sjukd.	Andnings- organens sjukd.	Matsmältnings- organens sjukd.	Urin- och köns- organens sjukd.	Stötle- o. rörel- seorgens sjukd.	Sjukd. i hud, lymfkörtlar	Övr. sjukdomar	Summa	Ämnesomsätt- ningsorgens sjukd.	Nervsystemets sjukd.	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulations- organens sjukd.	Andningsorgens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukd.	Urin- o. köns- orgens sjukd.	Stötle- o. rörel- seorgens sjukd.	Övr. sjukdomar	Summa
Malmöhus södra i. o.	1	—	—	1	—	—	1	—	2	2	—	—	7	—	1	2	—	2	—	—	—	—	—	5
Malmöhus norra ,	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs ,	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	3
Norra Smålands ,	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro ,	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	3
Södermanlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms ,	—	—	1	—	—	4	—	—	1	3	—	—	9	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	4
Uppsala ,	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Västgöta-Bohus ,	2	1	1	—	2	1	—	1	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4
Älvsborgs ,	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Värmlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kopparbergs ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs ,	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands ,	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Västerbottens ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sammandrag.																								
Södra arméfs.somr. . .	2	—	—	1	—	1	1	—	2	4	—	—	11	—	1	2	—	3	1	—	—	1	—	8
Östra , . . .	2	—	2	—	1	4	—	—	2	5	1	—	17	—	—	2	1	2	—	—	—	3	—	8
Västra , . . .	2	1	1	—	4	1	—	1	—	1	—	—	11	1	—	1	1	—	—	—	—	3	—	6
Norra , . . .	—	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Övre Norrlands m. o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands m. o. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	6	1	4	1	5	8	1	2	4	10	1	—	48	1	1	6	2	5	1	—	—	7	—	23
I varje grupp på																								
100 av samtliga . . .	13.95	2.33	9.30	2.33	11.63	18.60	2.33	4.65	9.30	23.26	2.33	—	100.00	4.35	4.35	26.09	8.70	21.74	4.35	—	—	30.43	—	100.00
1 000 prövaede . . .	1.22	0.20	0.82	0.20	1.02	1.63	0.20	0.41	0.82	2.04	0.20	—	8.77	1.16	1.16	6.99	2.33	5.82	1.16	—	—	8.15	—	26.78

Anm. Grupp SB omfattar studenter och sjökapteners samt likställda, dagliga till viss befattning. — Tabellen omfattar överåriga och underåriga. — Rörande antalet vid besiktning prövaede se Tab. 2.

Tab. 6 a. Kroppsiel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 4, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel		Övriga bildnings- fel	Infektions- sjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödj- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	S u m m a
		Allmän svaghet	Ovillkär- lig kropps- längd															
Malmöhus södra inskr:område	2 415	2	3	—	2	1	1	5	2	7	3	4	4	2	20	4	—	60
Malmöhus norra	2 466	1	—	—	—	—	2	3	9	13	16	4	3	3	29	1	1	85
Hallands	2 552	1	—	—	1	—	2	1	5	19	20	1	4	6	33	—	—	94
Kronobergs	3 161	7	—	1	1	1	3	10	11	25	27	4	5	4	38	2	5	144
Norra Smålands	2 918	4	1	1	1	1	4	4	11	17	17	1	3	5	83	1	2	156
Östergötlands	2 574	—	1	—	3	1	—	—	17	13	17	1	3	—	50	4	4	112
Örebro	2 503	1	2	—	1	2	—	5	14	11	25	5	8	4	44	3	6	131
Södermanlands	2 189	10	1	—	7	5	1	8	12	14	32	3	7	1	89	—	4	194
Stockholms	4 779	2	1	1	3	4	1	7	19	10	17	2	4	1	57	2	—	131
Uppsala	2 307	—	1	—	—	2	1	1	8	18	29	5	2	2	16	—	1	86
Västgöta-Bohus	2 814	1	1	—	—	5	3	4	8	22	12	5	3	1	10	—	—	75
Älvsborgs	2 630	—	—	—	1	1	1	5	9	7	8	6	1	7	23	2	—	71
Skaraborgs	2 032	7	—	—	4	1	1	3	5	8	18	1	4	2	30	2	—	86
Värmlands	2 209	4	1	—	1	1	1	10	5	16	2	5	3	3	40	—	6	100
Kopparbergs	1 951	4	—	1	1	3	3	1	7	4	20	5	4	3	34	2	1	98
Gävleborgs	1 902	—	—	1	3	—	1	3	9	14	16	6	1	1	59	2	3	119
Jämtlands	2 372	—	—	—	—	—	2	4	13	18	26	1	14	2	21	—	—	101
Västernorrlands	1 941	1	1	—	1	1	—	2	10	13	40	2	2	2	24	2	2	103
Västerbottens	2 029	5	—	—	1	—	—	3	10	13	10	4	—	1	9	—	—	56
Norrbottnens	1 875	2	—	—	1	—	5	2	17	10	16	1	—	2	13	1	1	71
Gotlands	412	1	—	—	—	—	—	—	11	2	5	1	—	—	10	—	1	31
<i>Sammandrag.</i>																		
Södra arméfördelningsområdet	10 594	11	3	1	4	2	8	19	27	64	66	13	16	15	120	8	6	383
Östra	17 270	17	7	2	15	15	7	29	75	87	133	17	27	13	339	10	17	810
Västra	9 685	12	2	—	6	8	6	22	32	42	54	14	13	13	103	4	1	332
Norra	8 166	5	1	2	5	4	6	10	39	49	102	14	21	8	138	6	11	421
Övre Norrlands militärområde	3 904	7	—	—	2	—	5	5	27	23	26	5	—	3	22	1	1	127
Gotlands militärområde	412	1	—	—	—	—	—	—	11	2	5	1	—	—	10	—	1	31
Summa	50 031	53	13	5	32	29	32	85	211	267	386	64	77	52	732	29	37	2 104
<i>I varje grupp</i>																		
på 100 av samtliga		2.52	0.62	0.24	1.52	1.38	1.52	4.04	10.03	12.69	18.35	3.04	3.66	2.47	34.79	1.38	1.76	100.00
» 1 000 prövade		1.06	0.26	0.10	0.64	0.58	0.64	1.70	4.22	5.33	7.72	1.28	1.54	1.04	14.63	0.58	0.74	42.05

Anm. Denna grupp omfattar till krigstjänst dugliga, icke vapenföra.

Tab. 6 b. Kroppsfel, och sjukdomar hos överåriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 4, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel	Övriga bildningsfel	Ötillräcklig kroppslängd	Allmän svaghet	Infektionsjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Städje- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Synslster	S u m m a
Malmöhus södra inskr.sområde	144	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	5	—	5	—	—	14
Malmöhus norra	247	2	—	—	—	—	—	—	4	—	1	2	1	3	—	2	—	1	17
Hallands	253	7	1	—	—	1	—	—	1	3	1	6	1	3	1	4	—	—	29
Kronobergs	284	3	1	—	—	2	—	—	3	1	4	4	—	2	2	5	1	1	37
Norra Smålands	330	7	1	—	—	—	—	—	1	4	1	9	1	7	3	10	—	1	45
Östergötlands	272	8	1	—	—	4	—	—	—	—	2	6	6	10	2	10	—	7	56
Örebro	141	6	1	—	—	—	—	1	2	1	1	3	3	4	—	6	—	1	29
Södermanlands	59	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	7
Stockholms	702	8	2	—	—	1	2	1	1	2	3	6	5	3	1	6	—	—	41
Uppsala	225	2	—	—	—	2	—	1	2	—	2	3	1	3	3	2	1	—	22
Västgöta-Bohus	271	21	2	—	—	—	—	—	—	1	1	7	1	5	1	8	—	—	48
Älvsborgs	255	6	2	—	—	—	—	—	1	1	1	2	1	4	—	1	—	—	19
Skaraborgs	154	6	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	1	—	—	1	17
Värmlands	203	11	2	—	—	1	—	—	—	1	—	5	—	—	—	2	—	—	22
Kopparbergs	140	3	3	—	—	—	—	—	1	2	—	13	1	2	2	2	—	—	27
Gävleborgs	158	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	1	1	5	—	—	16
Jämtlands	198	1	—	—	—	2	—	1	1	1	3	1	—	3	1	2	—	—	16
Västernorrlands	234	4	1	—	—	—	—	—	3	3	2	8	1	4	2	3	—	—	28
Västerbottens	221	3	3	—	—	—	—	—	2	—	1	2	—	2	1	—	—	—	20
Norrbottnens	402	10	7	—	—	1	—	2	—	5	4	3	—	6	—	8	—	—	49
Gotlands	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Sammandrag.																			
Södra armefördelningsområdet	928	12	4	—	—	3	—	2	8	5	6	13	2	19	4	16	1	2	97
Östra	1 729	33	5	—	—	7	2	5	9	3	9	27	16	27	11	36	1	9	200
Västra	883	44	7	—	—	2	—	—	1	4	2	17	2	12	2	11	1	1	106
Norra	730	10	6	—	—	2	—	1	7	3	5	25	2	10	4	12	—	—	87
Övre Norrlands militärområde	623	13	10	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	1	—	10	—	—	69
Gotlands militärområde . . .	9	—	—	—	—	—	—	4	2	7	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Summa	4 902	112	32	—	—	15	2	12	27	22	27	87	23	78	22	86	3	12	560
Frikallade i varje grupp																			
på 100 av samtl. kasserade .		20.00	5.71	—	—	2.68	0.36	2.14	4.82	3.98	4.82	15.54	4.11	13.93	3.93	15.36	0.54	2.14	100.00
på 1 000 ,																			

Anm. Denna tabell omfattar till krigstjänst dugliga, icke vapenföra.

Tab. 7 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 3, år 1937.

4—381823.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Inskrivningsområden	Vid förrätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel			Infektionsjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmättnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stötle- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	S u m m a
		Allmän svaghet	Otillräcklig kroppslängd	Övriga bildningsfel														
Malmöhus södra inskr.sområde	2 415	—	2	—	—	—	—	—	41	4	22	2	10	1	70	2	—	154
Malmöhus norra	2 466	—	—	—	—	—	—	5	39	17	15	2	8	2	121	2	3	214
Hallands	2 552	—	—	—	1	1	—	5	52	11	52	2	15	2	88	3	—	233
Kronobergs	3 761	6	1	1	1	—	—	10	57	7	57	2	11	2	123	9	8	296
Norra Smålands	2 918	—	3	—	—	—	—	4	36	5	28	—	9	10	93	4	6	198
Östergötlands	2 574	—	—	—	—	—	—	2	50	6	41	—	4	9	125	4	11	252
Örebro	2 503	—	3	1	1	—	—	1	50	10	25	2	11	1	121	3	17	246
Södermanlands	2 189	2	1	—	2	1	—	3	42	10	29	1	1	5	139	3	1	240
Stockholms	4 779	1	—	1	—	1	—	3	78	21	61	1	8	6	234	2	2	419
Uppsala	2 307	—	—	—	2	—	—	5	49	8	7	2	8	5	104	9	3	202
Västgöta-Bohus	2 814	—	2	—	1	—	—	1	69	11	21	3	4	6	53	3	—	174
Älvsborgs	2 630	—	—	—	—	—	—	4	30	6	25	—	—	13	22	2	1	163
Skaraborgs	2 032	2	—	1	—	—	—	1	30	1	2	1	7	6	46	1	3	107
Värmlands	2 209	—	1	—	1	—	—	—	44	7	20	3	25	11	66	2	4	184
Kopparbergs	1 951	—	—	—	—	—	—	4	23	4	21	1	11	1	96	4	23	188
Gävleborgs	1 902	—	—	—	—	—	—	4	3	3	2	—	2	1	84	3	6	150
Jämtlands	2 372	—	—	—	1	—	1	2	62	14	19	1	32	6	48	2	9	197
Västernorrlands	1 941	2	—	—	—	1	1	—	47	23	10	2	3	2	70	—	4	165
Västerbottens	2 029	—	—	—	1	—	—	4	43	10	10	—	5	3	43	2	4	125
Norrbottnens	1 875	1	—	—	—	—	—	—	45	9	5	—	2	2	44	4	—	112
Gotlands	412	—	—	—	—	—	—	—	14	1	3	—	—	—	5	—	—	24
Sammandrag.																		
Södra arméfördelningsområdet	10 594	6	3	1	2	1	—	20	189	39	146	9	44	8	402	16	11	897
Östra	17 270	3	7	2	5	2	—	18	305	60	191	6	41	36	816	25	40	1 557
Västra	9 685	2	3	1	2	—	—	6	173	25	74	7	36	36	247	8	8	628
Norra	8 166	2	—	—	1	1	2	6	175	44	58	4	48	10	298	9	42	700
Övre Norrlands militärområde	3 904	1	—	—	1	—	—	4	88	19	15	—	7	5	87	6	4	237
Gotlands militärområde	412	—	—	—	—	—	—	—	14	1	3	—	1	—	5	—	—	24
Summa	50 031	14	13	4	11	4	2	54	944	188	487	26	177	95	1 855	64	105	4 043
Icke vapenföra i varje grupp																		
på 100 av samtliga		0.35	0.35	0.10	0.27	0.10	0.01	1.34	23.25	4.65	12.05	0.64	4.38	2.35	45.86	1.58	2.60	100.00
på 1 000 prövade		0.28	0.28	0.08	0.22	0.28	0.04	1.08	18.87	3.76	9.73	0.52	3.54	1.90	37.06	1.28	2.10	80.81

Anm. Denna tabell omfattar vapenföra av grupp 3.

Tab. 7 b. Kroppsfel och sjukdomar hos överåriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 3, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel		Övriga bidningsfel	Infektions- sjukdomar	Ämnessättnings- och blodsjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödj- o. rörelse- organens sjukdomar	Sjukd. i hud, huvud, lymfkörtl. hinder	Svulster	Summa
		Allmän svaghet	Oftalmisk kroppslängd														
Malmöhus södra inskr.sområde	144	—	—	—	—	—	1	2	—	7	—	1	1	8	—	—	20
Malmöhus norra	247	—	1	—	2	—	—	5	1	2	—	—	4	7	—	1	23
Hallands	253	—	1	—	—	—	1	7	2	—	—	2	1	12	—	—	22
Kronobergs	284	2	1	—	—	—	—	5	—	12	1	4	2	18	—	1	47
Norra Smålands	330	—	2	—	2	—	—	5	1	9	1	1	1	7	1	2	32
Östergötlands	272	—	—	—	—	—	—	1	—	8	1	1	—	16	1	4	22
Örebro	141	—	1	—	—	—	—	2	—	5	1	1	—	3	1	—	14
Södermanlands	59	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	6
Stockholms	702	—	2	—	1	—	1	8	1	13	—	6	1	43	—	—	76
Uppsala	225	—	—	—	—	—	—	9	1	10	—	2	1	5	1	—	35
Västgöta-Bohus	271	—	1	1	—	—	2	6	—	3	—	3	—	5	1	—	22
Älvsborgs	255	—	—	—	—	—	—	3	1	4	1	—	2	7	—	—	18
Skaraborgs	154	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	4	—	—	9
Värmlands	203	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	5	1	7	—	1	20
Kopparbergs	140	—	1	—	—	—	—	1	1	1	1	2	2	4	—	—	12
Gävleborgs	158	—	—	—	—	—	—	3	1	2	1	1	—	7	—	1	16
Jämtlands	198	—	—	—	—	—	—	3	1	3	—	2	—	8	—	—	17
Västernorrlands	234	3	1	—	—	—	—	5	—	3	1	1	—	3	—	—	17
Västerbottens	221	—	1	—	1	—	—	1	1	1	—	1	—	4	1	1	12
Norrbottnens	402	—	2	—	—	—	—	12	2	4	—	1	—	15	—	1	37
Gotlands	9	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
<i>Sammandrag.</i>																	
Södra arméfördelningsområdet	928	2	3	—	2	—	3	19	3	27	1	7	8	45	—	2	122
Östra	1 729	—	5	—	3	—	1	26	3	45	3	17	3	79	4	6	195
Västra	883	—	1	1	—	—	2	12	2	14	1	8	3	23	1	1	69
Norra	730	3	2	—	—	—	—	11	3	9	3	6	2	22	—	1	62
Övre Norrlands militärområde	623	—	3	—	1	—	—	13	3	5	—	2	—	19	1	2	49
Gotlands militärområde	9	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Summa	4 902	5	14	1	6	—	6	81	14	101	8	40	16	188	6	12	498
<i>Icke vapenföra i varje grupp</i>																	
på 100 av samtliga		1.00	2.81	0.20	1.21	—	1.21	16.27	2.81	20.28	1.61	8.03	3.21	37.75	1.21	2.41	100.00
på 1 000 prövade		0.10	0.28	0.02	0.12	—	0.12	1.62	0.28	2.02	0.16	0.80	0.32	3.76	0.12	0.24	9.95

Anm. Denna tabell omfattar vapenföra av grupp 3.

Tab. 8 a. Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden inom olika inskrivningsområden år 1937.

Inskrivningsområden	Antal värnpliktiga överförda från besiktningsgrupp											Summa				
	S V	S B	4	3	2	1	S:a	3	2	1	S:a	Inskrivna				
	till besiktningsgrupp											I allt				
	O						4					Före 1934	1934	1935	1936	I allt
Malmöhus södra	19	2	2	9	18	62	112	1	3	9	13	42	21	37	25	125
Malmöhus norra	9	—	3	3	12	58	85	1	2	3	6	31	17	30	13	91
Hallands	5	—	2	—	10	73	90	—	—	1	1	23	14	34	20	91
Kronobergs	1	—	3	5	30	119	158	—	—	6	6	47	20	56	41	164
Norra Smålands	3	2	5	10	37	102	159	1	2	9	12	72	24	50	25	171
Östergötlands	6	—	3	5	12	78	104	—	—	8	8	31	15	44	22	112
Örebro	6	2	5	6	11	85	115	—	—	5	5	45	23	38	14	120
Södermanlands	2	1	4	5	18	79	109	—	1	—	1	37	17	35	21	110
Stockholms	42	20	9	22	55	265	413	—	1	10	11	189	59	111	65	424
Uppsala	6	1	2	8	26	74	117	—	—	3	3	36	14	47	23	120
Västgöta-Bohus	13	1	7	7	38	120	186	—	—	9	9	101	19	34	41	195
Älvsborgs	8	1	—	—	22	74	105	—	—	3	3	28	15	46	19	108
Skaraborgs	3	—	3	6	18	78	108	—	—	2	2	24	26	36	14	110
Värmlands	3	—	4	8	25	59	99	—	—	5	5	31	11	42	20	104
Kopparbergs	4	—	10	6	22	54	96	—	—	—	—	45	9	26	16	96
Gävleborgs	2	—	4	7	16	52	81	3	2	3	8	37	10	23	19	89
Jämtlands	—	—	1	6	33	90	130	—	—	2	2	37	26	50	19	132
Västernorrlands	1	—	1	1	45	46	94	—	1	2	3	27	20	33	17	97
Västerbottens	2	1	5	6	21	115	150	1	—	2	3	67	15	51	20	153
Norrbottnens	2	—	5	1	17	70	95	—	—	—	—	30	12	39	14	95
Gotlands	1	—	—	4	1	26	32	—	—	—	—	12	7	10	3	32
<i>Sammandrag.</i>																
Södra arméfördelningsområdet	34	2	10	17	70	312	445	2	5	19	26	143	72	157	99	471
Östra ,	65	26	28	56	159	683	1 017	1	4	35	40	410	152	325	170	1 057
Västra ,	27	2	14	21	103	331	498	—	—	19	19	194	71	158	94	517
Norra ,	7	—	16	20	116	242	401	3	3	7	13	146	65	132	71	414
Övre Norrlands militärområde	4	1	10	7	38	185	245	1	—	2	3	97	27	90	34	248
Gotlands militärområde . . .	1	—	—	4	1	26	32	—	—	—	—	12	7	10	3	32
Summa	138	31	78	125	487	1 779	2 638	7	12	82	101	1 002	394	872	471	2 739
Varje gr. på 100 av samtliga	5.0	1.1	2.8	4.6	17.8	65.0	96.3	0.3	0.4	3.0	3.7	36.5	14.4	31.8	17.3	100.0

Anm. Grupp O omfattar till krigstjänst odugliga, grupp 4 till krigstjänst dugliga, icke vapenföra. Rörande övriga beteckningar se Tab. 2.

Tab. 8 b. Kroppsfel och sjukdomar hos *föret inskrivna* värnpliktiga, till grupp 0 överförda, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Inskrivningsområden	Bildnings- och utvecklingsfel			Infektions- sjukdomar			Amnesomättnings- och blodsjukdomar	Nervsystemets sjukd.		Öronsjukdomar			Cirkulationsorganens sjukdomar	Audiensorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Stödje- o. rörelseorganens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i binäven	Svulster	Summa
	Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Övriga bildningsfel	Övriga infektionssjukdomar	Taberkulos	Sinnessjukdom	Fallandesot	Övr. sjukd. i nervsystemet	Ögonsjukdomar	Dövstumhet	Dörrhet o. övr. öronsjukdomar	Dövstumhet	Övriga infektionssjukdomar	Övriga infektionssjukdomar	Övriga infektionssjukdomar	Övriga infektionssjukdomar	Övriga infektionssjukdomar	Övriga infektionssjukdomar	Övriga infektionssjukdomar	Övriga infektionssjukdomar
Malmöhus södra inskr.sområde	—	—	—	16	8	2	19	3	14	1	—	6	17	6	12	3	5	—	—	112
Malmöhus norra	3	—	—	8	4	2	14	2	11	—	—	5	9	8	5	4	10	—	—	85
Hallands	—	—	—	12	5	1	13	1	9	2	—	12	15	8	3	11	—	—	—	90
Kronobergs	2	—	—	44	7	2	33	—	7	2	—	3	15	6	12	9	16	—	—	158
Norra Smålands	4	—	—	37	2	2	42	—	11	1	—	1	16	12	14	4	13	—	—	159
Östergötlands	—	—	—	19	10	2	15	1	3	1	—	5	13	5	14	8	8	—	—	104
Örebro	—	—	—	17	9	4	18	—	19	—	—	—	14	6	8	7	11	2	—	115
Södermanlands	1	—	—	20	2	2	15	—	16	2	—	3	7	6	12	5	17	1	—	109
Stockholms	3	—	—	103	12	7	67	7	42	6	1	34	38	31	9	37	7	2	—	413
Uppsala	1	—	—	17	5	3	22	2	9	2	—	3	17	4	11	7	13	1	—	117
Västgöta-Bohus	1	—	—	32	4	3	68	4	19	3	—	1	12	14	11	7	7	—	—	186
Älvsborgs	1	—	—	19	7	2	12	2	10	1	—	4	7	10	11	3	15	1	—	105
Skaraborgs	1	—	—	15	6	4	12	1	12	1	—	3	20	7	7	9	10	—	—	108
Värmlands	—	—	1	18	4	—	13	2	8	6	—	1	13	6	12	1	13	—	1	99
Kopparbergs	—	—	—	25	3	3	21	1	11	—	—	1	4	10	3	2	10	2	—	96
Gävleborgs	2	—	—	22	1	2	10	2	4	6	—	—	7	10	2	2	10	1	—	81
Jämtlands	—	—	—	31	5	1	13	2	12	—	—	1	14	21	11	3	15	1	—	130
Västernorrlands	—	—	—	26	1	—	9	1	13	—	—	2	12	13	4	1	11	—	1	94
Västerbottens	—	—	—	31	4	—	35	4	14	1	—	3	23	11	14	2	8	—	—	150
Norrbottnens	1	—	—	52	2	3	11	3	—	1	—	—	5	4	1	2	10	—	—	95
Gotlands	—	—	—	12	3	2	8	—	1	—	—	—	—	3	—	—	2	1	—	32
Sammandrag.																				
Södra arméfördelningsområdet	5	—	—	80	24	7	79	6	41	5	—	16	56	28	37	19	42	—	—	445
Östra	9	—	—	213	40	20	179	10	100	12	1	19	101	71	90	40	99	11	2	1 017
Västra	3	—	1	84	21	9	105	9	49	11	—	9	52	37	41	20	45	1	1	498
Norra	2	—	—	104	10	6	53	6	40	6	—	4	37	54	20	8	46	4	1	401
Övre Norrlands militärområde	1	—	—	83	6	3	46	7	14	2	—	3	28	15	15	4	18	—	—	245
Gotlands militärområde	—	—	—	12	3	2	8	—	1	—	—	—	—	3	—	—	2	1	—	32
Summa	20	—	1	576	104	47	470	38	245	36	1	51	274	208	203	91	252	17	4	2 638
Varje gr. på 100 av samtliga	0.76	—	0.04	21.84	3.94	1.78	17.82	1.44	9.29	1.36	0.04	1.93	10.39	7.89	7.70	3.44	9.55	0.64	0.15	100.0

Anm. Grupp 0 omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 8 c. Kroppsfel och sjukdomar hos *föret inskrivna* värnpliktiga, till grupp 4 överförda, år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Inskrivningsområden	Bildnings- och utvecklingsfel		Infektions- sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsystemets sjukd.		Öronsjukdomar	Ögonsjukdomar	Dövhed o. övr. öronsjukdomar	Dövtumhet	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödjel- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svalster	Summa
	Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Tuberkulos	Övriga infek- tionsjukdomar			Fallandesot	Övr. sjukd. i nervsystemet												
Malmöhus södra inskr.sområde	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3	—	6	—	—	13
Malmöhus norra	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	3
Hallands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kronobergs	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	6
Norra Smålands	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	1	3	—	2	—	—	12
Östergötlands	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	8
Örebro	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	5
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Stockholms	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	1	—	1	—	2	—	4	—	—	11
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	3
Västgöta-Bohus	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	9
Älvsborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	5
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	8
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	3
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sammandrag.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra arméfördelningsområdet	—	1	—	3	2	—	—	1	1	1	—	—	2	—	4	—	8	—	—	23
Östra	—	—	—	—	2	—	—	6	2	2	1	4	4	2	6	3	10	—	—	40
Västra	—	—	—	—	1	—	—	3	1	1	—	—	—	1	1	1	11	—	—	19
Norra	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	13
Övre Norrlands militärområde	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3
Gotlands militärområde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	1	—	3	5	—	1	1	10	5	1	5	6	3	12	6	38	1	—	98

Anm. Grupp 4 omfattar till krigstjänst dugliga, icke vapenföra.

vid arméns truppförband år 1937.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
insjuknade						Samtliga vårdade ¹				Avförda				Karllig. till 1938	Sjukdagarnas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d						vid truppen	& militär-sjukhus	& civilt sjukhus	Summa	Dagliga till fortsatt krigstjänstgöring	Odagliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda				
Jul	Augusti	September	Oktober	November	December											
103	74	143	27	27	16	197	554	24	775	765	9	—	1	5 930	3·17	
89	55	49	22	20	13	39	344	14	397	391	1	—	5	3 464	2·01	
95	134	193	32	38	29	45	807	7	859	853	6	—	—	5 087	2·90	
25	41	73	9	4	3	9	337	—	366	360	6	—	—	2 663	2·34	
88	74	85	1	—	—	55	558	30	643	634	9	—	—	4 621	2·68	
33	41	42	25	6	19	56	440	26	522	510	8	2	2	4 405	3·12	
42	78	31	28	25	39	2	466	45	513	507	3	—	3	4 311	2·47	
1	7	8	19	38	26	—	31	—	31	31	—	—	—	342	2·83	
34	55	44	27	18	16	14	433	12	459	455	2	—	2	3 475	3·82	
510	559	668	190	176	161	417	3 990	158	4 565	4 506	44	2	13	34 298	2·77	
90	73	145	30	18	28	35	686	12	733	711	12	3	7	5 897	3·22	
64	78	165	40	29	18	48	697	18	763	757	4	—	2	4 961	2·66	
66	63	199	21	37	29	35	633	25	693	688	2	1	2	4 892	2·77	
115	97	200	41	59	19	75	766	20	861	859	1	—	1	5 012	2·83	
32	36	35	13	19	43	10	451	11	472	462	1	—	9	3 433	2·45	
41	30	62	39	28	24	20	521	22	563	554	4	1	4	4 462	2·81	
28	32	37	17	31	22	—	494	7	501	496	—	1	4	4 157	2·70	
24	61	75	27	25	30	87	389	1	477	464	7	—	6	3 507	3·81	
18	10	9	3	5	2	—	132	—	132	132	—	—	—	950	3·29	
478	480	927	231	251	215	310	4 769	116	5 195	5 123	31	6	35	37 271	2·87	
138	195	279	85	82	104	847	772	10	1 629	1 583	34	2	10	11 746	4·42	
108	118	161	124	128	116	784	637	6	1 427	1 405	15	1	6	11 484	6·28	
24	37	191	14	10	10	245	227	1	473	457	15	1	—	2 631	2·37	
110	212	370	35	43	37	550	757	28	1 335	1 319	15	—	1	9 845	4·58	
106	112	257	22	31	31	200	746	21	967	956	6	1	4	6 698	2·99	
110	181	279	26	43	41	404	788	11	1 203	1 194	7	2	—	6 430	3·30	
246	269	420	60	71	120	977	808	33	1 818	1 799	14	1	4	15 545	5·19	
132	151	251	61	56	34	278	972	19	1 269	1 243	17	4	5	9 130	5·02	
55	63	86	34	69	49	105	747	4	856	836	10	3	7	6 924	4·49	
82	65	130	70	87	68	210	810	3	1 023	998	15	8	2	9 652	4·39	
95	99	78	45	52	45	268	782	53	1 103	1 064	28	7	4	11 379	5·35	
71	—	—	—	—	—	25	93	6	124	124	—	—	—	943	5·35	
42	44	85	35	48	45	281	240	2	523	516	2	1	4	7 213	4·10	
—	6	5	—	—	—	11	26	—	37	35	—	—	2	315	1·94	
22	41	82	13	37	24	9	487	5	501	488	5	1	7	5 630	5·14	
41	35	32	5	34	15	27	423	1	451	443	7	—	1	3 489	2·63	

6 = 3 + 7 t. o. m. 18 = kol. 19 t. o. m. 21 = kol. 23 t. o. m. 26. — ² Från den 1 juli 1937 benämnd I. arméfördelningen. — ⁷ D:o Karlsborgs luftvärnsregemente. — ⁸ D:o Andra intendenturkompaniet. — ⁹ D:o IV. arménade för Artilleriets skjutskola. — ¹³ Se not 12. — ¹⁴ Utom ingenjörkårens det. i Vaxholm. — ¹⁵ Från den

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				U n d e r å r e t								
				Å l d e r				M å -				
	Truppförband och förläggningsort	Sammanlagda an- talet tjänstgörings- dagar	Kvarligg. från 1936	Under 20 år	20-25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
17	Svea trängkår (Örebro)	128 918	5	140	928	14	80	55	63	66	79	104
18	Intendenturkompaniet i Stockholm ²	49 158	—	8	282	2	21	15	13	25	32	24
19	Krigsskolan (Stockholm)	63 741	5	3	382	5	68	44	53	23	21	29
20	Arméns underofficersskola (Uppsala)	104 891	6	—	154	65	23	65	29	28	5	3
21	Infanteriskjutskolan ³ (Rosersberg)	52 472	—	—	295	3	1	1	1	78	61	40
	Summa	3 064 548	85	1 636	14 973	342	1 235	1 053	848	1 692	1 499	1 618
	Norra arméfördelningen⁴.											
1	Dalregementet (Falun) ⁵	200 406	2	26	540	4	24	18	18	23	54	119
2	Hälsinge regemente (Gävle)	178 901	—	72	670	13	47	49	39	44	49	89
3	Jämtlands fältjägarreg. (Östersund)	223 535	4	123	1 214	18	83	109	76	51	55	152
4	Västernorrlands regemente (Sollefteå)	184 242	5	160	1 435	41	96	152	150	121	70	182
5	Norrlands dragonregemente ⁶ (Umeå)	135 898	7	131	402	17	38	54	107	88	48	51
6	Norrlands art.-reg. (Östersund)	172 720	—	109	730	9	25	41	24	83	168	107
7	Norrlands trängkår (Sollefteå)	106 214	5	126	928	26	60	128	196	66	74	72
	Summa	1 201 916	23	747	5 919	128	373	551	610	476	518	772
	Övre Norrlands trupper.											
1	Västerbottens regemente (Umeå)	193 089	4	104	1 063	27	61	89	129	81	51	119
2	Norrlands dragonreg. detachement	30 258	1	53	170	4	4	33	44	41	13	14
3	Norrbottnens artillerikår	58 289	—	36	401	3	11	57	50	37	50	39
4	Intendenturkompaniet ⁷	26 611	2	—	158	1	14	10	9	4	29	11
5	Norrbottnens regemente	314 551	8	63	1 651	9	242	200	177	113	58	138
6	Bodens artilleriregemente	154 518	6	154	838	—	67	74	60	73	170	85
7	Bodens ingenjörkår ⁸	120 089	6	177	817	17	31	148	136	121	173	85
	Summa	897 405	27	587	5 098	61	430	611	605	470	544	491
	Gotlands trupper.											
1	Gotlands infanterikår ⁹ (Visby)	175 577	2	80	972	22	70	164	144	105	71	103
2	Gotlands artillerikår (Visby)	88 277	—	65	272	10	19	37	50	45	53	10
	Summa	263 854	2	145	1 244	32	89	201	194	150	124	113
	Sammandrag.											
1	Södra arméfördelningen	1 240 328	14	470	3 948	133	388	245	256	517	425	456
2	Västra "	1 297 970	24	693	4 364	114	428	238	248	529	643	503
3	Östra "	3 064 548	85	1 636	14 973	342	1 235	1 053	848	1 692	1 499	1 618
4	Norra arméfördelningen	1 201 916	23	747	5 919	128	373	551	610	476	518	772
5	Övre Norrlands trupper	897 405	27	587	5 098	61	430	611	605	470	544	491
6	Gotlands trupper	263 854	2	145	1 244	32	89	201	194	150	124	113
	Summa	7 966 021	175	4 278	35 546	810	2 943	2 899	2 761	3 834	3 753	3 953

Anm. Antalet tjänstgöringsdagar (kol. 2) för de olika truppförbanden avviker från det Tab. 1 anförda,

¹ Se not 1 & föreg. uppslag. — ² Från den 1 juli 1937 benämnt Första intendenturkompaniet. — kommissarieskolan samt förläggningen av samvetsömma. — ⁶ Från den 1 juli 1937 tillhörande Övre Norrlands
⁸ Jämt Signalregementets kompani i Boden från 1 juli 1937. — ⁹ Från 1/7 1937 utökad till Gotlands in-

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
i n s j u k n a d e						Samtliga vårdade ¹				Avförda			Kvarligg. till 1938	Sjukdagarnas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d						vid truppen	& militär-sjukhus	& civilt sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda			
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December										
107	135	202	51	69	71	566	501	20	1087	1068	9	1	9	9 359	6·26
42	26	25	13	26	30	172	119	1	292	290	1	—	1	2 082	4·24
25	9	—	29	52	37	210	182	3	395	390	—	—	5	4 225	6·63
9	7	1	6	22	21	53	170	2	225	221	1	—	3	1 691	1·61
51	46	16	1	2	—	127	140	31	298	292	6	—	—	2 302	4·39
1 616	1 851	2 950	729	962	898	6 349	10 427	260	17 036	16 721	207	33	75	138 714	4·53
47	73	114	29	31	20	91	472	9	572	567	3	1	1	3 917	1·95
48	105	149	65	46	25	180	541	34	755	742	11	1	1	5 380	3·01
214	121	320	64	73	37	390	944	25	1 359	1 346	13	—	—	9 799	4·38
103	167	360	73	110	52	842	782	17	1 641	1 616	15	3	7	12 256	6·65
26	16	45	18	23	36	57	450	50	557	538	5	6	8	5 524	4·06
110	47	119	22	60	42	84	735	29	848	833	5	8	2	7 602	4·40
107	96	131	59	59	32	463	605	17	1 085	1 070	9	2	4	8 583	8·08
655	625	1 238	330	402	244	2 107	4 529	181	6 817	6 712	61	21	23	53 061	4·41
118	102	311	36	58	39	569	561	68	1 198	1 171	7	3	17	10 329	5·35
13	11	19	7	17	11	212	16	—	228	222	4	2	—	1 966	6·50
42	30	48	21	35	20	412	27	1	440	434	3	1	2	3 947	6·77
13	12	22	11	18	6	150	11	—	161	160	—	1	—	1 315	4·94
106	128	223	125	129	84	1 516	214	1	1 731	1 702	9	6	14	16 112	5·12
63	66	89	98	82	65	358	638	2	998	986	7	—	5	8 334	5·39
74	40	92	38	42	31	954	62	1	1 017	996	13	1	7	9 159	7·63
429	389	804	336	331	256	4 171	1 529	73	5 773	5 671	43	14	45	51 162	5·71
56	54	161	48	63	35	83	979	14	1 076	1 065	5	2	4	7 360	4·19
12	18	29	19	33	22	58	279	10	347	339	6	1	1	1 776	2·01
68	72	190	67	96	57	141	1 258	24	1 423	1 404	11	3	5	9 136	3·46
510	559	668	190	176	161	417	3 990	158	4 565	4 506	44	2	13	34 298	2·77
478	480	927	231	251	215	310	4 769	116	5 195	5 123	31	6	35	37 271	2·87
1 616	1 851	2 950	729	962	898	6 349	10 427	260	17 036	16 721	207	33	75	138 714	4·53
655	625	1 238	330	402	244	2 107	4 529	181	6 817	6 712	61	21	23	53 061	4·41
429	389	804	336	331	256	4 171	1 529	73	5 773	5 671	43	14	45	51 162	5·71
68	72	190	67	96	57	141	1 258	24	1 423	1 404	11	3	5	9 136	3·46
3 756	3 976	6 777	1 883	2 268	1 831	13 495	10 265	812	10 408	10 137	397	79	196	323 642	4·06

då ju olika perioder avses. — Rörande döda se Tab. 13.

³ D:o benämnd Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet. — ⁴ D:o II. arméfördelningen. — ⁵ Här i även trupper. En skvadron förlagd i Boden. — ⁷ Från den 1 juli 1937 benämnt Tredje intendenturkompaniet. — fanteriregemente. — ¹⁰ Därav ett antal vårdade såväl vid trupp som å militärsjukhus eller garnisonssjukhus.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		II. Akuta infektions-																					

¹ Lymphangitis et lymphadenitis septica.

[illegible]

	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59a	59b	59c	60	61	62	63	64
	VI. Kron. förgift.-sjukd.		VII. Sinnessjukdomar.	VIII. Nervsystemets sjukdomar										IX. Ögonsjukdomar						
Truppförband	Kronisk alkoholförgiftning. <i>Alcoholismus chron.</i>	Andra kroniska förgiftnings-sjukdomar.		Nervinflammation. <i>Neuritis. Polyneuritis</i>	Nervsmärta. <i>Neuralgia.</i>	Perifer förlamning. <i>Paralysis</i>	Falladesot. <i>Epilepsia</i>	Nervsvaghet. <i>Neurasthenia</i>	Hygmnärsgsinflammation. <i>Myelitis</i>	Hjärnblödning. <i>Hæmorrhagia cerebri</i>	Hjärnhinneinflammation. <i>Meningitis cerebitalis</i>	Andra sjukdomar i nervsystemet.	<i>Conjunctivitis catarrhalis</i>	<i>Conjunctivitis phlyctenulosa</i>	<i>Conjunctivitis trachomatosa</i>	<i>Iritis</i>	<i>Keratitis</i>	<i>Tauophthalmitis</i>	Refraktionsanomalier.	Andra ögonsjukdomar.
Södra arméfördelningen	—	—	1	3	12	1	1	12	—	1	—	5	14	—	—	2	—	—	—	1
1 Norra skånska infanterireg.	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
2 Södra „	—	—	—	3	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
3 Kronobergs regemente . .	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—
4 „ regementes det. i Karlskrona	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Hallands regemente . . .	—	—	—	—	5	—	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
6 Skånska kavallerireg.	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1
7 Vendes artilleriregemente .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
8 Göta kustingenjörkomp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
9 Skånska trängkåren . . .	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Västra arméfördelningen	—	—	—	2	5	1	1	13	—	—	—	9	4	—	—	—	1	—	—	3
1 Skaraborgs regemente . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Älvsborgs „	—	—	—	2	1	—	—	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
3 Bohusläns „	—	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Värmlands „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
5 Livregementets husarer . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	2
6 Göta artilleriregemente . .	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
7 Karlsborgs art.-reg. . . .	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
8 Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Intend.-komp. å Karlsborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östra arméfördelningen	—	1	13	10	46	1	—	40	—	2	2	33	107	—	—	3	3	—	—	16
1 Svea livgarde	—	—	4	2	8	—	—	10	—	—	—	—	22	—	—	2	—	—	—	1
2 Göta „	—	—	1	1	8	—	—	4	—	—	1	—	11	—	—	—	—	—	—	1
3 „ fästningsbat.	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1
4 Livregementets grenadjärer	—	—	—	—	2	—	—	3	—	—	—	1	6	—	—	—	1	—	—	2
5 Upplands regemente . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
6 Södermanlands regemente .	—	—	1	2	1	—	—	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
7 Livgrenadjärregementet . .	—	—	2	—	3	—	—	2	—	—	—	—	13	—	—	—	1	—	—	—
8 Jönköpings—Kalmar reg.	—	—	2	—	6	—	—	4	—	—	—	3	10	—	—	—	—	—	—	—
9 Livregementet till häst . .	—	1	—	2	2	—	—	7	—	—	—	14	6	—	—	—	—	—	—	2
10 Svea artilleriregemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
11 Smålands arméartillerireg.	—	—	—	1	5	—	—	3	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	2
12 Artilleriets skjutskola . .	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—
13 Svea ingenjörkår	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	4
14 Kustingenjörkomp. Vaxholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1

[illegible]

	89	90	91a	91b	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar																			
Truppförband	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen. Gallsten. <i>Cholelithiasis</i> Gallbl. <i>Feruss catarrhis</i> Bakreblad inflammation. <i>Peritonitis</i> <i>Indurasciplica</i> . <i>Contractura ani</i> <i>Ischama</i> . <i>Strang. baculorum</i> . <i>Periproctitis</i> . <i>Fistula ani</i> Färdloppning. <i>Ostipatio</i> Bräck. <i>Hepita</i> Tarmhind. <i>Taruvred.</i> <i>Iters. Volvulus</i> . <i>Intussusceptio</i> Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i> Tarmkatarr. <i>Enteritis</i> Magtarmkatarr. <i>Gastro-enteritis</i> Utvängning av magsäcken. <i>Diastasio ventriculi</i> Magsä. <i>Cirrus ventriculi</i> . <i>Cirrus duodeni</i> Funktionell matsjukdom. <i>Neurosis ventriculi</i> Kronisk magkatarr. <i>Gastritis chronica</i> Akut magkatarr. <i>Gastritis acuta</i> Inflamm. i svalg o. magsäcke. <i>Pharyngitis</i> . <i>Oesophagitis</i> Inflammation i mun o. tunga. <i>Stomatitis</i> . <i>Glossitis</i>																		
Södra arméfördelningen	2	381	40	1	1	3	—	84	114	83	—	7	—	1	1	1	3	—	1
1 Norra skånska infanterireg.	—	1	11	—	—	—	—	10	16	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Södra „	—	—	3	—	—	—	—	—	3	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—
3 Kronobergs regemente	—	252	10	—	—	—	—	36	19	6	—	2	—	—	1	—	—	—	—
4 „ regementet det. i Karlskrona	—	32	1	—	—	3	—	—	10	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—
5 Hallands regemente	—	93	10	1	1	—	—	6	11	5	—	1	—	—	—	—	1	—	1
6 Skånska kavallerireg.	1	2	—	—	—	—	—	23	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Vendes artilleriregemente	—	—	2	—	—	—	—	6	34	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—
8 Göta kungstingjörkomp.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Skånska trängkåren	—	1	3	—	—	—	—	3	10	5	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Västra arméfördelningen	1	174	36	1	—	7	—	40	41	63	—	9	1	1	—	1	3	1	6
1 Skaraborgs regemente	1	48	3	—	—	2	—	2	8	9	—	3	—	—	—	1	—	—	—
2 Älvsborgs „	—	—	12	—	—	—	—	6	6	5	—	—	—	—	—	—	1	—	—
3 Bohusläns „	—	88	13	—	—	1	—	—	3	6	—	2	—	—	—	—	—	—	6
4 Värmlands „	—	—	—	—	—	—	—	12	7	7	—	2	—	—	—	—	1	—	—
5 Livregementets husarer	—	16	4	—	—	2	—	2	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Göta artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	—	3	4	8	—	2	—	—	—	—	—	—	—
7 Karlsborgs art.-reg.	—	—	3	1	—	1	—	6	11	24	—	1	—	—	—	—	—	1	—
8 Göta trängkår	—	22	1	—	—	1	—	9	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
9 Intend.-komp. å Karlsborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östra arméfördelningen	114	284	215	8	7	22	—	118	232	90	3	24	9	6	4	—	5	2	36
1 Svea livgarde	75	89	41	3	—	5	—	11	19	5	—	1	2	—	1	—	—	1	—
2 Göta „	9	174	13	—	—	6	—	6	9	5	—	3	2	—	—	—	—	1	—
3 „ „ fästningsbat.	—	150	2	1	—	—	—	10	13	2	—	2	—	—	—	—	—	—	3
4 Livregementets grenadjärer	3	115	36	—	5	1	—	12	26	2	1	2	—	—	—	—	1	—	16
5 Upplands regemente	—	279	15	—	1	1	—	11	19	5	—	1	—	2	—	—	—	—	5
6 Södermanlands regemente	3	173	15	—	—	—	—	14	20	8	—	1	—	—	—	—	2	—	—
7 Livgrenadjärregementet	—	390	28	—	—	1	—	10	30	9	—	4	—	—	—	—	—	—	—
8 Jönköpings—Kalmars reg.	2	—	5	2	—	4	—	7	10	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—
9 Livregementet till häst	—	17	21	—	—	—	—	4	12	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—
10 Svea artilleriregemente	—	306	3	—	1	—	—	8	16	6	—	—	2	—	—	—	—	—	1
11 Smålands arméartillerireg.	15	73	9	—	1	1	—	2	8	15	—	3	1	—	1	—	1	—	1
12 Artilleriets skjutskola	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 Svea ingenjörkår	—	115	—	—	—	—	—	1	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14 Kustingenjörkomp. Vaxholm	—	3	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Göta ingenjörkår	—	—	1	1	—	—	—	6	4	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—

[illegible]

150	151	152	153	154	155	156a	156b	156c	157	158	159a	159bc	160	161	162	163	164	165	166	167	
XVIII. Genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftn.																			Sjukdom av oheständ art	Observationspatienter	Summa
Munkelbrensning. Benbrottning. Senestreckning	Ledtröttning	Luxation	Benbrott	Sår och Krossning. Krossår	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	Skottsår		Skoskav. Skavsår efter ströbindning e. d.	Ridsår	Skada, orsakad av förbränning eller explosion		Kylskada	Solsvaga. Värmslag	Akut förgiftning	Andra skador	Självmord. Självmordsförsök					
						enkelt	kompliserat			inbringande	1. graden						2. och 3. graden				
29	173	13	28	272	40	2	—	96	—	5	1	—	—	2	4	—	1	204	4 551		
3	27	—	1	20	6	—	—	52	—	—	—	—	—	—	1	—	—	37	775	1	
2	10	8	2	16	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	398	2	
11	49	—	7	64	5	—	—	26	—	1	—	—	—	1	—	—	—	51	859	3	
2	22	—	1	14	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	365	4	
—	30	—	4	19	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	642	5	
8	8	2	10	64	22	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	18	519	6	
1	16	1	—	57	2	—	—	5	—	2	1	—	—	—	—	—	—	43	506	7	
—	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	8	
2	9	2	3	16	2	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	1	3	459	459	9	
50	296	5	28	249	44	10	—	98	1	5	2	3	—	2	5	—	1	258	5 171		
9	22	—	2	3	8	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	31	727	1	
19	70	2	2	50	3	1	—	18	—	3	—	—	—	—	2	—	—	45	761	2	
8	69	—	1	35	2	3	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	690	3	
1	54	1	9	29	8	2	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71	861	4	
4	13	1	2	26	8	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	468	5	
3	20	—	4	56	1	—	—	8	1	1	2	—	—	—	1	—	1	36	559	6	
5	17	—	5	14	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	1	—	—	13	500	7	
—	19	1	1	32	14	1	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	478	8	
1	12	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	132	9	
353	813	31	136	1 257	218	6	4	2	623	7	23	16	19	7	10	25	1	12	738	16 951	
65	78	2	9	91	22	1	—	1	90	—	—	1	—	—	—	—	2	127	1 619	1	
56	48	—	12	57	13	—	—	—	112	—	—	1	1	—	—	—	8	61	1 416	2	
5	25	—	2	14	5	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	12	478	3	
9	60	3	5	149	11	2	—	—	56	—	1	3	1	—	8	—	—	75	1 392	4	
10	58	4	5	32	5	1	—	—	19	—	—	1	1	6	1	—	—	30	966	5	
62	83	2	13	104	19	—	—	—	26	—	—	1	2	—	—	—	—	37	1 199	6	
32	96	8	13	226	10	—	—	—	101	1	9	3	3	—	—	—	—	55	1 813	7	
22	60	—	18	67	44	—	—	—	74	1	3	—	—	—	6	—	1	116	1 266	8	
2	7	4	10	102	8	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	32	849	9	
4	37	—	15	63	8	—	1	1	3	—	2	—	—	—	—	—	—	11	1 018	10	
8	46	1	10	69	15	—	—	—	34	—	2	3	—	—	6	—	—	56	1 100	11	
—	1	—	1	8	5	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	124	12	
12	17	5	5	49	10	—	—	—	9	—	1	—	—	8	—	—	—	—	514	13	
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	14	
1	12	1	2	26	5	—	—	—	5	—	2	—	—	—	1	—	—	7	498	15	

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
		II. Akuta infektions-																							
		Poliomjelitis anterior acuta epidemica	Induensa, Influenza epidemica	Kikhosta, Pertussis	Parasjuk, Parotitis epidemica	Difteri, Strypstuka, Diphtheria, Group	Halsduss, Angina tonsillaris	Akuta ledgångsinflammation, Rheumat, articularis acutus	Blodförgiftning, Varicell, Septicæmia, Pyæmia	Septisk lymfader- och lymf-körinflammation ¹	Ros, Erysipelas	Skoldarramp, Tetanus	Röd-ox, Difteria	Inhemsk kolera, Cholera nostras	Asiatisk kolera, Cholera asiatica	Tarmtyfus, Paratyfus, Febris typhoides, Paratyphus, Fläcktyfus, Typhus exanthem.	Rash, Rubella	Mässling, Morbilli	Scharlakansfeber, Scarletina	Vattenkoppor, Varietellæ	Smittkoppor, Varietellæ	Varicellæ			
Truppförband																									
16	Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Svea trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	Intend.-komp. i Stockholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Krigsskolar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	Arméns underofficersskola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
21	Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Norra arméfördelningen		—	—	6	16	12	274	—	—	—	30	—	5	19	1	14	976	—	—	—	418	—	—	4	
1	Dalregementet	—	—	4	—	—	57	—	—	—	—	—	—	10	—	—	118	—	—	—	9	—	—	—	
2	Hälsinge regemente	—	—	1	11	—	25	—	—	—	—	—	—	3	—	2	139	—	—	—	6	—	—	—	
3	Jämtlands fältjägarreg. . .	—	—	—	1	—	59	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2.0	—	—	—	161	—	—	4	
4	Västernorrlands regemente	—	—	—	—	—	65	—	—	—	—	—	—	4	1	1	157	—	—	—	46	—	—	—	
5	Norrlands dragonregemente	—	—	—	1	4	10	—	—	—	—	—	—	3	—	4	119	—	—	—	60	—	—	—	
6	Norrlands art.-reg.	—	—	—	3	—	48	—	—	—	—	—	—	2	—	6	90	—	—	—	79	—	—	—	
7	Norrlands trängkår	—	—	1	—	8	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	—	—	—	57	—	—	—	
Övre Norrlands trupper		—	—	9	146	1	210	—	—	—	—	—	—	24	1	6	990	—	—	—	436	—	—	547	
1	Västerbottens regemente . .	—	—	2	53	—	83	—	—	—	—	—	—	10	1	4	193	—	—	—	51	—	—	—	
2	Norrlands dragonreg. det.	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	—	—	—	—	—	—	2	
3	Norrbottnens artillerikår . .	—	—	—	2	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122	—	—	—	5	—	—	28	
4	Intendenturkompaniet . . .	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58	—	—	—	6	—	—	6	
5	Norrbottnens regemente . . .	—	—	2	47	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	2	310	—	—	—	188	—	—	195	
6	Bodens artilleriregemente . .	—	—	2	38	—	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145	—	—	—	93	—	—	9	
7	Bodens ingenjörkår	—	—	3	6	1	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	93	—	—	307	
Gotlands trupper		—	—	1	—	—	62	—	—	—	—	—	—	14	—	9	230	—	—	—	9	—	—	164	
1	Gotlands infanterikår	—	—	1	—	—	47	—	—	—	—	—	—	14	—	8	109	—	—	—	9	—	—	159	
2	Gotlands artillerikår	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	1	121	—	—	—	—	—	—	5	
Sammandrag		12	—	32	201	16	1671	—	—	1	—	42	11	247	6	80	6	266	—	—	1	885	—	—	1437
1	Södra arméfördelningen . .	—	—	1	11	—	208	—	—	—	—	—	—	3	39	1	6	880	—	—	—	150	—	—	228
2	Västra	—	—	1	16	1	330	—	—	—	—	—	—	—	46	1	14	1090	—	—	—	154	—	—	155
3	Östra	12	—	14	12	2	587	—	—	1	—	—	—	—	105	2	31	2	100	—	—	718	—	—	343
4	Norra	—	—	6	16	12	274	—	—	—	—	—	—	30	—	5	19	1	14	—	—	418	—	—	—
5	Övre Norrlands trupper . . .	—	—	9	146	1	210	—	—	—	—	—	—	—	24	1	6	990	—	—	—	436	—	—	547
6	Gotlands trupper	—	—	1	—	—	62	—	—	—	—	—	—	—	14	—	9	230	—	—	—	9	—	—	164

¹ Lymphangitis et lymphadenitis septica.

[illegible]

		47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59a	59b	59c	60	61	62	63	64	
Truppförband	VI. Kron. förgiftn.-sjukd.	VIII. Nervsystemets sjukdomar												IX. Ögonsjukdomar								
	Kronisk alkoholförgiftning. <i>Alcoholismus chron.</i>	Andra kroniska förgiftnings-sjukdomar.	VII. Sinnessjukdomar.												<i>Conjunctivitis catarrhalis</i>	<i>Conjunctivitis phlyctenulosa</i>	<i>Conjunctivitis trachomatosa</i>	<i>Keratitis</i>	<i>Iritis</i>	<i>Panophthalmitis</i>	<i>Retraktionsanomalier</i>	Andra ögonsjukdomar.
			<i>Nervinfektion. Polioarthritis</i>	<i>Nervinflammation. Neuritis.</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>	<i>Perifer förlämnng. Paralysis</i>	<i>Fallandeseck. Epilepsia</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>	<i>Nervus opticus. Neuritis.</i>								
16	Fälttelegrafkåren	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
17	Svea trängkår	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	11	—	—	—	—	—	1	
18	Intend.-komp. i Stockholm	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	
19	Krigsskolan	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
20	Arméns underofficersskola .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
21	Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Norra arméfördelningen		—	—	—	5	16	—	1	7	—	—	—	2	13	19	—	2	—	—	1	9	
1	Dalregementet	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—	—	—	—	
2	Hälsinge regemente	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	
3	Jämtlands fältjägarreg. . . .	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	
4	Västernorrlands regemente .	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	3	8	—	—	—	—	—	1	
5	Norrlands dragonregemente .	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	
6	Norrlands art.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	3	
7	Norrlands trängkår	—	—	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	5	
Övre Norrlands trupper		—	—	5	6	9	—	5	2	—	—	—	1	9	6	—	1	—	—	—	3	
1	Västerbottens regemente . . .	—	—	—	—	4	5	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
2	Norrlands dragonreg. det. . .	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Norrbottnens artillerikår . . .	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	
4	Intendenturkompaniet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Norrbottnens regemente . . .	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	2	
6	Bodens artilleriregemente . .	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	
7	Bodens ingenjörkår	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	
Gotlands trupper		—	—	1	1	5	1	—	2	—	—	—	1	5	5	—	—	—	—	—	2	
1	Gotlands infanterikår	—	—	—	—	5	1	—	1	—	—	—	1	5	5	—	—	—	—	—	—	
2	Gotlands artillerikår	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Sammandrag		—	1	20	27	98	4	8	76	—	5	4	74	155	—	—	8	4	—	—	134	
1	Södra arméfördelningen . . .	—	—	1	3	12	1	1	12	—	—	1	—	5	14	—	2	—	—	—	1	
2	Västra	—	—	—	2	5	1	1	13	—	—	—	—	9	4	—	—	—	—	—	3	
3	Östra	—	1	18	10	46	1	—	40	—	—	2	2	33	107	—	3	3	—	—	16	
4	Norra	—	—	—	5	16	—	1	7	—	—	2	—	13	19	—	2	—	—	—	9	
5	Övre Norrlands trupper . . .	—	—	5	6	9	—	5	2	—	—	—	1	9	6	—	1	—	—	—	8	
6	Gotlands trupper	—	—	1	1	5	1	—	2	—	—	—	1	5	5	—	—	—	—	—	2	

	89	90	91a	91b	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar																			
Truppförband	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen.	Gallen. Cholelithiasis	Gallen. Icterus catarrhalis	Bukhinneinflammation. Peritonitis	Andarmspricka, -kontrakt. Fistula, contractura ani	Infamm. kring buktarmen. Peripneumonia. Pseudo ani	Förstoppning. Obstipatio	Breck. Hernia	Tarmblinder. Tarmvred. Ictus. Volvulus. Intestinalis	Blindtarmsinflammation. Appendicitis	Tarmkatarr. Enteritis	Mag-tarmkatarr. Gastro-enteritis	Överblidning av magsäckens. Dilatatio ventriculi.	Magsäck. Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	Funktionell magsjukdom. Neurosis ventriculi	Kronisk magskatarr. Gastritis chronica	Akut magskatarr. Gastritis acuta	Infamm. i svalg o. matströpe. Pharyngitis. Oesophagitis	Infammation i mun o. tunga. Stomatitis. Glossitis
16 Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	—	—	—	—	—	8	1
17 Svea trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	3	21	4	—	—	—	—	—	376	12	—
18 Intend.-komp. i Stockholm	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	29	3	—
19 Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	1	5	—
20 Arméns underofficersskola .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	82	1	—
21 Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	5	4	—
Norra arméfördelningen	8	189	33	—	—	4	—	52	111	48	—	15	—	—	—	1	—	1	47
1 Dalregementet	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	2	—	—	—	—	14	11	—
2 Hälsinge regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	—	5	—	—	—	—	115	9	—
3 Jämtlands fältjägarreg.	—	—	—	—	—	—	—	—	24	6	—	3	—	—	—	—	38	—	—
4 Västernorrlands regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	23	6	—	2	—	—	—	—	2	1	—
5 Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	8	3	—	1	—	—	—	—	1	20	—
6 Norrlands art.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	12	15	—	2	—	—	—	—	8	—	—
7 Norrlands trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	38	4	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Övre Norrlands trupper	1	39	32	—	—	4	—	44	83	44	2	14	5	—	—	—	8	1	16
1 Västerbottens regemente .	—	—	—	—	—	—	—	—	4	7	2	5	1	—	—	—	27	8	—
2 Norrlands dragonregts det.	—	—	—	—	—	—	—	—	19	3	—	1	—	—	—	—	3	—	—
3 Norrbottens artillerikår . .	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—
4 Intendenturkompaniet . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
5 Norrbottens regemente . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	23	16	—	2	—	—	—	—	1	7	—
6 Bodens artilleriregemente .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6	—	2	4	—	—	—	5	—	—
7 Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	25	7	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands trupper	—	144	6	—	—	—	—	17	25	9	—	1	—	—	—	—	1	—	—
1 Gotlands infanterikår	—	—	—	—	—	—	—	—	23	7	—	—	—	—	—	—	144	5	—
2 Gotlands artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Sammandrag	121	3311	362	10	8	40	—	355	606	287	5	70	15	8	6	2	21	5	106
1 Södra arméfördelningen . .	2	381	40	1	1	3	—	84	114	33	—	7	—	1	1	1	3	—	1
2 Västra ,	1	174	36	1	7	—	—	40	41	63	—	9	1	1	—	1	3	1	6
3 Östra ,	114	2384	215	8	7	22	—	118	232	90	3	24	9	6	4	—	5	2	86
4 Norra ,	3	189	33	—	—	4	—	52	111	48	—	15	—	—	—	—	1	1	47
5 Övre Norrlands trupper . . .	1	39	32	—	—	4	—	44	83	44	2	14	5	—	—	—	8	1	16
6 Gotlands trupper	—	144	6	—	—	—	—	17	25	9	—	1	—	—	—	—	1	—	—

107,8	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134							
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar												XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar																					
Njurinf. ak. o. kr. Nephritis	Njursen. Lithias renalis	Äsrethens. Albuminuria	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-kanalen. Urethritis	Blåskörtelinflammation. Prostatitis. Adenitis prostatica	Blåskörtelinflammation. Prostatitis. Adenitis prostatica	Urinrörförstämning. Stricture urethrae	Urinrörförstämning. Stricture urethrae	Urinrörförstämning. Stricture urethrae	Urinrörförstämning. Stricture urethrae	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.						
2	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3															

		135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149
		XIV. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven														
Truppförband		<i>Erythema multiforme et nodosum</i>	<i>Urticaria</i>	<i>Herpes sceler</i>	<i>Psoriasis</i>	<i>Exema</i>	<i>Impetigo. Ecthyma</i>	<i>Favus</i>	<i>Herpes tonsurans. Sycoitis</i>	<i>Nagelsvamp. Unguis incarnatus. Paronychia</i>	<i>Bindvävsinflammation. Balnead. Phlegmone. Abscessus</i>	<i>Böld. Furunculus. Carbunculus</i>	<i>Bölsår. Ulcus</i>	<i>Brand. Gangrena</i>	<i>Andra sjukdomar i huden eller bindväven.</i>	XVII. Svulst. <i>Tumör</i>
16	Fälttelegrafkåren	—	—	2	—	3	2	—	—	3	2	9	1	—	—	—
17	Svea trängkår	—	—	—	—	8	4	—	—	1	8	40	—	—	10	2
18	Intend.-komp. i Stockholm	—	—	—	—	4	7	—	—	1	5	14	—	—	2	—
19	Krigsskolan	—	—	—	—	11	1	—	—	—	—	33	—	—	5	—
20	Arméns underofficersskola	—	—	—	—	4	—	—	—	1	2	6	—	—	—	—
21	Infanteriskjutskolan	—	—	1	—	4	2	—	—	—	—	12	—	—	—	—
Norra arméfördelningen		1	6	4	1	45	7	—	—	9	26	166	—	—	15	4
1	Dalregementet	—	1	—	—	1	—	—	—	2	14	6	—	—	1	—
2	Hälsinge regemente	—	—	—	—	4	1	—	—	—	2	9	—	—	3	—
3	Jämtlands fältjägarreg.	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	53	—	—	—	—
4	Västerbottens regemente	—	—	1	1	14	—	—	—	5	—	54	—	—	5	—
5	Norrlands dragonregemente	—	1	—	—	4	1	—	—	—	3	1	—	—	4	2
6	Norrlands artilleriregemente	1	1	2	—	3	3	—	—	2	2	17	—	—	1	1
7	Norrlands trängkår	—	3	1	—	9	2	—	—	—	5	26	—	—	1	1
Övre Norrlands trupper		—	9	6	2	16	4	1	—	13	14	225	—	—	2	—
1	Västerbottens regemente	—	5	2	1	4	1	1	—	6	4	22	—	—	—	—
2	Norrlands dragonregts det.	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—
3	Norrbottens artillerikår	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	23	—	—	—	—
4	Intendenturkompaniet	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	8	—	—	—	—
5	Norrbottens regemente	—	1	—	—	5	3	—	—	3	1	38	—	—	1	—
6	Bodens artilleriregemente	—	2	3	—	1	—	—	—	1	9	58	—	—	1	—
7	Bodens ingenjörkår	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	57	—	—	—	—
Gotlands trupper		—	5	1	—	10	2	—	1	4	6	41	1	—	13	2
1	Gotlands infanterikår	—	1	1	—	4	2	—	—	2	3	33	1	—	13	2
2	Gotlands artillerikår	—	4	—	—	6	—	—	1	2	3	8	—	—	—	—
Sammandrag		6	57	41	15	204	180	1	5	97	283	1336	25	—	94	29
1	Södra arméfördelningen	2	20	5	4	50	17	—	—	10	16	116	1	—	6	4
2	Västra „	—	12	4	2	20	3	—	—	12	28	109	—	—	9	1
3	Östra „	3	5	21	6	153	147	—	4	49	193	679	23	—	49	18
4	Norra „	1	6	4	1	45	7	—	—	9	26	166	—	—	15	4
5	Övre Norrlands trupper	—	9	6	2	16	4	1	—	13	14	225	—	—	2	—
6	Gotlands trupper	—	5	1	—	10	2	—	1	4	6	41	1	—	13	2

A n m. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

150	151	152	153	154	155	156a	156b	156c	157	158	159a	159bc	160	161	162	163	164	165	166	167	
XVIII Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftn.																			Sjukdom av obeständ art.	Observationspatienter.	Summa
Muskelförstärkning, Senbistning, Benbrottning.	Ledvrickning	Luxation	Benbrott	Stöt och krossning. Krossar	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	Skottsår		Skotsår, Skavsår eller skidbrottning e. d.	Ridsår	Skada av förbränning eller explosion		Kyskada	Solytgn. Värmeislag	Akut förgiftning	Andra skador	Självmord, Självmordsförsök					
						enkelt	inbringande			komplicerat	1. graden						2. och 3. graden				
7	34	1	4	37	1	—	—	14	1	2	—	—	—	—	—	2	—	—	33	446	
12	69	—	5	86	19	1	—	25	1	—	1	—	—	—	—	2	1	—	32	1 082	
14	10	—	2	20	2	—	—	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	292	
10	40	—	1	32	6	—	3	4	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	27	390	
6	12	—	3	6	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	219	
16	20	—	1	17	8	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	14	298	
81	348	10	48	379	143	2	—	175	1	1	6	16	2	1	1	—	2	307	6 794		
4	41	—	4	24	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	570	
1	37	6	3	32	10	1	—	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	33	755	
23	54	1	6	68	40	1	—	36	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	9	1 355	
41	129	—	14	112	33	—	—	51	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	130	1 686	
1	11	—	5	33	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	550	
2	25	—	10	32	13	—	—	6	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	15	848	
9	51	3	6	78	38	—	—	71	1	1	11	—	—	—	—	2	—	—	47	1 080	
74	233	13	34	318	62	1	—	113	3	16	5	21	—	—	10	—	—	297	5 746		
2	57	1	7	55	15	—	—	41	—	6	—	3	—	—	1	—	—	—	72	1 194	
2	8	—	1	30	5	—	—	5	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	227	
8	5	—	8	64	4	—	—	9	2	1	1	4	—	—	—	—	—	—	9	440	
4	6	—	2	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	159	
21	63	3	3	32	6	—	—	29	—	1	—	3	—	—	7	—	—	—	123	1 723	
31	61	9	8	59	11	1	—	7	—	5	—	2	—	—	—	—	—	—	33	992	
6	33	—	5	72	20	—	—	22	—	3	3	8	—	—	2	—	—	—	57	1 011	
30	38	2	9	71	7	—	—	17	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	96	1 421	
5	28	1	5	69	5	—	—	13	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	77	1 074	
25	10	1	4	2	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	347	
617	1 901	74	233	2 546	514	21	4	2 117	12	50	30	59	9	16	46	1	16	1 900	40 634		
29	173	18	28	272	40	2	—	96	—	5	1	—	—	2	4	—	1	204	4 551		
50	296	5	28	249	44	10	—	33	1	5	2	3	—	2	5	—	1	258	5 171		
353	813	31	136	1 257	218	6	4	623	7	23	16	19	7	10	25	1	12	784	16 951		
81	348	10	48	379	143	2	—	175	1	1	6	16	2	1	1	—	2	307	6 794		
74	233	13	34	318	62	1	—	113	3	16	5	21	—	—	10	—	—	297	5 746		
30	38	2	9	71	7	—	—	17	—	—	—	—	—	1	1	—	—	96	1 421		

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Mässling.													
<i>Södra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Västra arméfördelningen</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skaraborgs regemente . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Östra arméfördelningen</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Svea livgarde	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
<i>Norra arméfördelningen</i>	—	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Norrlands dragonreg. . .	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Norrlands trängkår . . .	—	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
<i>Övre Norrlands trupper</i>	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Bodens ing.-kår	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Gotlands trupper . .</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Påssjuka.													
<i>Södra arméfördelningen</i>	15	10	13	31	49	20	7	2	—	—	3	—	150
Norra skånska inf.-reg. . .	—	—	1	6	29	6	3	1	—	—	2	—	48
Södra skånska inf.-reg. . .	1	—	—	3	2	6	1	—	—	—	—	—	13
Kronobergs regemente . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2
„ „ „ „ „ det.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Skånska kavallerireg. . . .	—	—	—	9	14	4	2	—	—	—	—	—	29
Vendes art.-reg.	13	2	1	2	1	—	1	1	—	—	—	—	21
Göta kustingenjörskomp. .	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3
Skånska trängkåren	1	8	11	10	2	1	—	—	—	—	—	—	33
<i>Västra arméfördelningen</i>	2	1	4	14	11	32	30	47	13	—	—	—	154
Skaraborgs regemente . . .	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Älvsborgs regemente . . .	—	—	2	4	2	1	3	—	—	—	—	—	12
Bohusläns regemente . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Värmlands regemente . . .	—	—	—	—	—	20	20	43	13	—	—	—	96
Livregementets husarer . .	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Göta artillerireg.	—	1	2	1	1	1	4	—	—	—	—	—	10
Karlsborgs art.-reg. . . .	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Göta trängkår	—	—	—	7	6	8	2	3	—	—	—	—	26
Intendenturkomp.	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3
<i>Östra arméfördelningen</i>	19	12	34	121	130	85	96	72	47	14	31	57	718
Svea livgarde	—	—	—	4	7	2	—	—	—	—	—	—	13
Göta livgarde	—	—	9	33	2	11	11	—	—	—	—	—	66
Göta livgardes fästningsb.	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Livregementets grenadjärer	1	—	1	27	18	7	1	4	—	—	—	—	59
Upplands regemente	4	6	6	6	2	3	10	5	1	—	—	—	43
Södermanlands reg.	—	—	—	—	—	—	1	2	8	—	—	—	11
Livgrenadjärregementet . .	—	—	—	—	—	1	18	18	12	1	2	14	66
Jönköpings—Kalmar reg. .	—	—	—	4	3	4	1	—	—	—	1	12	25
Livregementet t. häst . . .	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Svea artilleriregemente . .	6	2	4	—	1	1	—	—	—	2	10	19	45
Smålands art.-reg.	—	—	4	19	23	18	39	15	14	2	—	—	184

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Sum- ma
Artilleriets skjutskola . . .	—	—	—	10	27	—	—	—	—	—	—	—	37
Svea ingenjörkår	—	—	—	3	13	12	7	13	4	7	3	5	67
Göta ingenjörkår	—	—	—	1	6	13	3	10	7	—	—	—	40
Fälttelegrafkåren	1	2	2	8	9	6	2	—	—	—	—	—	30
Svea trängkår	—	—	3	—	—	—	1	5	1	2	15	6	33
Intendenturkomp.	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	4
Arméns underoff-skola . . .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Infanteriskjutskolan	—	—	—	4	18	6	2	—	—	—	—	—	30
Norra arméfördelningen.	24	25	21	19	18	64	110	50	26	15	28	23	418
Dalregementet	5	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	9
Hälsinge regemente	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	6
Jämtlands fältjäg.-reg. . .	7	11	4	—	2	26	51	33	15	—	8	4	161
Västernorr. reg.	1	2	3	3	—	7	14	8	2	4	2	—	46
Norrlands dragonreg. . . .	10	10	4	6	2	4	4	—	8	6	—	6	60
Norrlands art.-reg.	—	—	—	1	3	16	37	6	1	—	8	7	79
Norrlands trängkår	—	—	9	9	5	10	3	3	—	2	10	6	57
Övre Norrlands trupper	24	28	15	16	66	89	51	37	28	22	23	37	496
Västerbottens regemente . .	18	6	—	—	—	—	—	1	8	—	4	14	51
Norr. dragonr. Bodeuskv. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens artillerikår . .	—	—	1	—	2	—	2	—	—	—	—	—	5
Intendenturkompaniet . . .	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	6
Norrbottens regemente . . .	5	21	7	6	4	18	24	34	17	17	16	19	188
Bodens ingenjörkår	1	1	—	2	21	41	16	—	1	5	3	2	93
Bodens art.-reg.	—	—	7	8	39	25	8	2	2	—	—	2	93
Gotlands trupper	6	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	9
Gotlands infanterireg. . . .	6	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	9
Influensa.													
Södra arméfördelningen	135	23	12	31	15	—	—	2	4	—	1	5	228
Kronobergs regemente det. .	2	6	7	—	—	—	—	—	3	—	—	—	18
Hallands regemente	78	1	—	31	14	—	—	—	—	—	—	—	124
Skånska kavallerireg. . . .	55	16	4	—	1	—	—	1	—	—	1	5	83
Göta kustingenjörkomp. . .	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3
Västra arméfördelningen	105	8	2	16	21	1	1	—	—	—	1	—	155
Skaraborgs regemente . . .	44	2	—	10	20	—	—	—	—	—	—	—	76
Älvsborgs regemente	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
Göta trängkår	19	6	2	5	—	1	—	—	—	—	1	—	34
Livregementets husarer . . .	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	3
Östra arméfördelningen	126	78	35	29	67	7	1	—	—	—	—	—	343
Svea livgarde	6	30	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
Göta livgarde	2	25	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
Göta livgardes fästningsb. .	—	8	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	12
Södermanlands regemente . .	118	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	126
Kustingenjörkomp. Vaxh. . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Göta ingenjörkår	—	7	18	28	41	3	—	—	—	—	—	—	97
Svea trängkår	—	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6
Art. skjutskola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arméns Underoff-skola . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Första intendenturkomp. . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Smålands art.-reg.	—	—	—	—	24	2	—	—	—	—	—	—	26

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Sum- ma
<i>Norra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Övre Norrlands trupper</i>	145	103	44	66	49	18	10	10	60	22	12	8	547
Norrl. dragonr. Bodenskv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Norrbottens art.-kår . . .	—	—	—	3	—	2	1	1	11	7	3	—	28
Intendenturkomp.	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	6
Norrbottens regemente . .	134	44	3	—	—	10	2	—	2	—	—	—	195
Bodens artillerireg. . . .	—	—	1	—	—	—	3	—	2	3	—	—	9
, ingenjörkår	11	59	40	63	49	6	4	9	40	10	8	8	307
<i>Gotlands trupper</i>	4	79	45	6	4	2	—	1	22	—	1	—	164
Gotlands infanterireg. . .	4	79	43	5	3	2	—	1	21	—	1	—	159
, artillerikår	—	—	2	1	1	—	—	—	1	—	—	—	5
Slutsummor.													
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber	29	23	19	10	10	26	19	12	26	4	5	18	201
Mässling	2	8	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	16
Tarmtyfus (m. paratyfus) .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Rödsot	—	—	—	—	—	—	2	10	30	—	—	—	42
Difteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Påssjuka	90	78	87	201	269	290	294	208	115	51	85	117	1 885
Kikhosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Influensa	515	291	138	148	156	28	12	13	86	22	15	13	1 437
Akut barnförlamning . .	—	—	—	—	—	2	1	1	—	2	1	—	7
Epidemisk hjärnfeber . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnssjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Undulantfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Denguefeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Svea livg. — ² Vendes art.-reg. — ³ Norrl. art.-reg. — ⁴ Jämtl. fältj.-reg. — ⁵ Älvsborgs reg. 1 och Krigsskolan 1. — ⁶ Göta trängkår.

Anm. Tabellen upptager de under varje månad nyinsjuknade fallen.

Tab. 13. Avlidna efter dödsorsak bland arméns manskap inom olika områden och efter ålder år 1937.

	D ö d s o r s a k e r														Dödligheten i ‰ av medel- presensstyrkan.
	Själv- mord. <i>Suicidium</i> ¹	Olycks- händelse. <i>Causa mortifici</i>	Synlister. <i>Tumores</i>	Akut ledgångsreumatism. <i>Poly- arthritis rheum. ac.</i>	Njursjukdom. <i>Nephritis</i>	Matsmältningsorgans sjukd.	Övr. andningsorganens sjukd.	Ak. lunginflamm. <i>Pneumonia ac.</i>	Andra cirkulationsorgans sjukd.	Hjärt- säckinflamm. <i>Pericarditis</i>	Andra nervsystemets o. sinnes- organsjukd.	Mellanörefinflamm. <i>Otitis</i>	Hjärnhinneinflamm. <i>Mening. pur.</i>	Lenkemi	
Områden.	Södra arméfördeln.	Västra , Östra , Norra , Övre Norrlands trupper Gotlands trupper													
Ålder.	Under 20 år	20—25 år	Över 25 år												
Summa	3	2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.2

Anm. Tabellen upptager dödsfall bland arméns manskap samt befäl av manskaps grad. — Här angivna antal dödsfall avviker från det i Tab. 9 anförda på grund av olika bokföringsprinciper (särskilt beträffande våldsamma dödsorsaker).

¹ Därav 1 konstapel, 1 korpral, 1 volontär och 6 värnpliktige, varav 4 drunknade (3 under badning, 1 under fälttävlan), 1 kastades från bilflak och 2 vid åkning med motorcykel, 1 av skottskada (under lek) och 1 av krosskada vid försök att stå på händerna. — ² Själv-mördare: 1 furir, 2 konstaplar, 1 off.-asp. och 1 värnpliktig, därav 3 med skjutvapen (1 ådömd arreststraff, 1 psyk. depression, 1 okänt), 2 genom hängning (1 missförhållande i familjen, 1 okänd orsak).

72 Tab. 14 a. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sjukhus	Kvarl. fr. föreg. år	Intagna					Summa vårdade	Utskrivna						Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
		Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Civila	Summa		Till fortsatt krigstjänst	Till annan sj.-vårdsanst.	Avlidna	Civila (inkl. avlidna)	Summa			
													dagliga		
Stockholm. I allt	78	520	2 348	488	832	4 188	4 266	3 204	90	21	31	824	4 170	96	57 139
1. Armén . . .	21	242	1 528	237	—	2 007	2 028	1 924	54	9	19	—	2 006	22	19 985
Marinen . . .	21	273	767	250	—	1 290	1 311	1 223	36	12	12	—	1 283	28	17 852
Flygvapnet . .	—	5	53	1	—	59	59	57	—	—	—	—	57	2	860
Civila . . .	36	—	—	—	832	832	868	—	—	—	—	824	824	44	18 942
2. Officerare o. d.	2	—	17	80	—	97	99	94	—	2	1	—	97	2	878
Underoff. o. d.	—	—	—	119	—	120	120	115	—	1	2	—	118	2	1 859
Manskap . . .	37	511	2 317	104	—	2 932	2 969	2 798	90	18	18	—	2 924	45	33 137
Anställda arb. ¹	3	9	13	185	—	207	210	197	—	—	10	—	207	3	2 828
Karlsborg. I allt ²	35	42	87	44	630	803	838	162	1	5	—	642	812	26	16 614
Därav manskap	—	41	78	4	—	123	123	116	—	4	1	—	121	2	1 684
Boden. I allt	256	57	557	112	5 096	5 822	6 078	693	20	2	14	5 060	5 789	284	119 128
Därav manskap	15	42	514	28	—	584	599	554	20	2	12	—	588	11	11 416
Skövde. I allt ³	49	18	82	21	1 170	1 291	1 310	115	5	3	2	1 169	1 294	46	23 073
Därav manskap	5	17	82	1	—	100	105	94	5	3	2	—	104	1	1 801
Visborg. I allt	—	73	940	21	—	1 034	1 034	1 012	6	12	1	—	1 031	3	6 850
Därav manskap	—	73	940	16	—	1 029	1 029	1 007	6	12	1	—	1 026	3	6 838
Linköping. I allt ⁴	22	118	574	48	461	1 201	1 223	725	—	15	1	462	1 203	20	19 064
Därav manskap	3	104	570	28	—	702	705	687	—	15	—	—	702	3	7 449
Eksjö. I allt ⁵	37	57	949	33	824	1 863	1 900	1 022	12	1	4	830	1 869	31	25 075
Därav manskap	3	55	947	30	—	1 032	1 035	1 014	12	1	4	—	1 031	4	7 620
Sollefteå. I allt ⁶	46	97	692	35	998	1 822	1 868	798	9	11	3	989	1 810	58	35 058
Därav manskap	3	97	692	24	—	813	816	787	9	11	3	—	810	6	8 301
Summa	523	982	6 229	802	10 011	18 024	18 547	7 731	143	70	58	9 976	17 978	569	302 001
Därav															
1. Armén . . .	58	700	5 388	546	—	6 634	6 692	6 422	107	57	46	—	6 632	60	67 747
Marinen . . .	21	273	769	250	—	1 292	1 313	1 225	36	12	12	—	1 285	2	17 873
Flygvapnet . .	—	9	72	6	—	87	87	84	—	1	—	—	85	2	1 270
Civila . . .	444	—	—	—	10 011	10 011	10 455	—	—	—	—	9 976	9 976	479	215 611
2. Offic. o. d.	3	1	21	132	—	154	157	149	—	3	3	—	155	2	1 401
Underoff. o. d.	1	—	—	154	—	155	156	150	1	1	2	—	154	2	1 708
Manskap . . .	66	940	6 140	235	—	7 315	7 381	7 057	142	66	41	—	7 306	75	78 241
Anställdaarb. ¹	9	41	67	281	—	389	398	375	—	—	12	—	387	11	5 040

¹ Vid armén, marinen och flygvapnet. — ² Från marinen och flygvapnet inga. — ³ Epidemijukhuset å Källedal ej medräknat. Se även not 2. — ⁴ Från marinen inga.

Tab. 14 b. Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka från armén och flottan år 1937.

S j u k h u s	Antalet ¹ sjuk- sängar d. 31/19	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr pa- tient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
Stockholm	230	3 356	31	38 197	105	150	42	11
Karlsborg	61	173	2	2 234	6	6	—	13
Boden (inkl. epidemiavd.)	278	726	14	13 024	36	55	5	18
Skövde (epidemiavd. ej använd)	52	121	2	2 047	6	5	1	17
Visborg	73	1 034	1	6 850	19	61	—	7
Linköping	79	741	1	7 910	22	41	3	11
Eksjö	90	1 039	4	7 688	21	79	2	7
Sollefteå	90	824	3	8 440	23	65	2	10
Summa	953	8 014	58	86 390	238	.	.	11

Anm. I Tab. 14 a och 14 b medräknade officerare, underofficerare samt vid försvaret anställda arbetare. — Rörande uppgifter för civila se texten.

¹ Sjuksängar även för civila inbegripna, då deras antal i allmänhet ej är särskilt fastställt.

Tab. 15. Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	12	—	—	—	—	—	—	—	12
II. Infektions- o. a. parasitära sjukdomar.									
Septicæmia. Pyosepticæmia. Abscessus. Phlegmone	68	5	11	2	16	10	8	—	120
Erysipelas	2	—	1	1	—	—	—	—	4
Scarlatina	2	—	11	1	—	—	—	—	14
Diphtheria	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Rubeola	58	2	17	1	51	1	76	14	220
Parotitis epidemica	45	2	14	—	—	18	25	3	107
Influenza epidemica	33	2	35	1	153	—	—	—	224
Febrio undulans	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Typhus abdominalis. Paratyphus	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Dysenteria	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poliomyelitis anterior ac. Polioencephalitis ac.	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Meningitis cerebrospinalis epidemica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Encephalitis lethargica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lymphangitis et lymphadenitis sept.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis pulmonum, laryngis	25	1	12	2	2	2	2	3	49
» ossium et articularum	2	—	1	—	—	—	—	—	3
» lymphoglandularum	21	2	1	—	—	—	—	4	28
» organorum aliorum	6	—	3	—	—	—	—	—	9
Syphilis acquisita	5	—	1	—	1	—	—	—	7
Ulcus molle	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Gonorrhœa (och följsjukdomar)	113	1	1	—	1	5	2	—	123
Vaccinationsbesvär	—	—	1	—	15	8	27	12	63
Febris. Febricula	2	—	3	—	14	2	25	—	46
Övriga hithörande sjukdomar	3	1	21	—	1	1	8	—	35
III. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.									
Anæmia	—	—	1	—	—	1	—	1	3
Anæmia perniciosa	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Leuchæmia	2	—	2	—	—	—	—	—	4
Lymphadenitis, lymphoma	—	—	3	4	—	—	—	—	7
Övriga hithörande sjukdomar	1	—	—	1	1	—	—	—	3
IV. Ämnesomsättningssjukdomar.									
Diabetes mellitus	14	—	—	1	—	—	1	—	16
Adipositas	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	1
V. Kroniska förgiftningssjukdomar.									
Alcoholismus chronicus	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Nervsystemets sjukdomar.									
Hæmorrhagia meningum cerebri	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Meningitis cerebri. Meningitis cerebrospinalis	4	—	1	—	1	—	—	3	9
Hæmorrhagia, thrombosis cerebri	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Hemiplegia	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Lues cerebrospinalis. Tabes dorsalis	—	—	1	—	—	—	—	—	1

¹ Samtliga fall av tbc.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Sollefteå	Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö		
Neuritis. Neuralgia	19	2	6	1	4	6	6	19	63
Paresis	4	1	1	—	—	—	—	1	7
Epilepsia	—	2	4	—	—	—	—	1	7
Hysteria	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Neurasthenia	28	—	2	—	—	—	4	—	34
Övriga hithörande sjukdomar	12	2	8	1	4	3	3	11	44
VII. Sinnessjukdomar	10	—	3	—	3	3	2	—	21
VIII. Cirkulationsorganens sjukdomar.									
Pericarditis	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Endocarditis, Myocarditis ac.	17	—	2	1	—	1	—	—	21
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardiosclerosis. Cor adiposum	24	2	3	1	—	3	—	7	40
Neurosis cordis	9	—	2	—	—	1	3	—	15
Arteriosclerosis. Endarteriitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aortitis luetica	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Varicocele	13	—	—	—	—	—	—	—	13
Varix	43	—	4	2	2	—	6	—	57
Thrombosis. Embolia	6	—	—	—	1	—	—	—	7
Övriga hithörande sjukdomar	20	—	1	—	—	—	—	—	21
IX. Andningsorganens sjukdomar.									
Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	87	—	17	16	19	5	5	12	161
Morbi laryngis	1	—	—	—	11	—	37	184	133
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	56	17	8	1	107	40	210	79	518
Tracheitis chronica. Bronchitis chronica	6	2	1	—	—	—	—	—	9
Bronchiectasia	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Asthma bronchiale	3	—	2	—	1	—	—	—	6
Pneumonia crouposa acuta	43	—	44	6	6	3	1	—	103
Bronchopneumonia acuta	73	5	24	1	—	9	16	27	155
Hæmorrhagia pulmonum	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleuritis. Empyema pleuræ	34	4	10	4	1	3	4	4	64
Övriga hithörande sjukdomar	1	—	3	—	—	—	—	—	4
X. Matsmältningsorganens sjukdomar.									
Stomatitis. Noma	6	—	1	—	—	—	—	—	7
Tonsillitis. Angina tonsillaris. Pharyngitis	115	5	28	8	269	288	215	96	1024
Tonsillitis chronica	30	—	—	4	1	—	—	—	35
Peritonsillitis acuta	40	2	9	—	5	22	—	5	83
Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	9	—	7	—	—	—	—	—	16
Gastritis acuta. Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	44	23	10	6	37	12	21	8	161
Gastritis chronica	36	5	—	—	—	1	2	—	44
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	37	3	8	6	—	1	4	1	60
Neurosis ventriculi	53	1	—	—	—	1	—	8	63
Entero-colitis chronica	8	3	—	—	—	—	3	—	14
Appendicitis	90	26	43	15	6	1	1	1	183
Hepatitis. Cirrhosis	11	2	11	—	—	—	—	—	24
Ileus. Volvulus	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Hernia	25	—	12	3	—	—	—	1	41
Cholelithiasis	3	1	1	—	—	—	—	—	5
Icterus. Icterus catarrhalis	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Cholecystitis	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Övriga hithörande sjukdomar	32	—	7	2	—	4	1	1	47

1 »Övre luftvägarnas infektioner.» — 2 Se not 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
XI. Njurarnas o. urinvägarnas sjukdomar.									
Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	15	1	19	3	2	1	3	1	45
Nephritis degen. et inflammatoria chr. Morbus Brighti	8	2	—	—	2	—	2	1	15
Pyelitis. Cystopyelonephritis	2	—	—	—	—	1	—	—	3
Nephrolithiasis	20	—	4	1	—	—	—	—	25
Cystitis	5	2	—	1	—	1	—	—	9
Lithiasis vesicæ urinariæ	1	—	2	—	—	—	—	—	3
Urethritis	—	—	—	1	2	—	—	—	3
Hydronephrosis	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Övriga hithörande sjukdomar	6	—	1	—	—	9	1	—	17
XII. Könsgorganens sjukdomar.									
Hypertrophia prostatae	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Prostatitis. Abscessus prostatae	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Orchitis. Epididymitis	17	—	2	1	—	—	1	—	21
Phimosis. Paraphimosis	9	1	1	—	—	1	1	—	13
Övriga hithörande sjukdomar	20	2	6	2	—	—	—	—	30
XIII. Muskelnas, ledgångarnas samt ben- systemets sjukdomar.									
Myitis. Rheumatismus musculorum	13	1	—	—	15	1	16	10	56
Tendovaginitis	6	1	4	1	9	1	10	—	32
Bursitis. Hygroma	12	—	3	—	1	2	2	—	20
Synovitis. Arthritis	25	1	1	1	13	2	1	—	44
Polyarthritis rheumatica acuta	30	—	19	3	9	4	—	5	70
Polyarthritis rheumatica chronica	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Pseudoarthrosis	6	—	—	—	—	—	—	—	6
Arthritis deformans	14	—	4	—	—	1	—	1	20
Osteochondritis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Corpus liberum in articulo	2	1	—	1	—	—	—	—	4
Genu recurvatum	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Scoliosis. Pes varus, planus, valgus	21	—	—	—	—	—	—	—	21
Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	7	1	—	2	3	1	9	4	27
Chondromalacia patellæ	28	—	1	2	—	—	—	—	31
Övriga hithörande sjukdomar	45	2	6	1	4	5	2	14	79
XIV. Hudens sjukdomar.									
Erythema multiforme et nodosum	14	1	1	—	—	—	—	1	17
Urticaria	3	—	—	—	1	3	1	—	8
Herpes zoster	10	—	—	—	1	—	1	—	12
Eczema	62	—	2	—	3	9	1	—	77
Psoriasis	9	—	2	1	—	1	—	—	13
Impetigo	83	—	—	1	2	2	12	6	106
Acne	19	—	—	—	—	—	—	—	19
Ulcus varicosum cruris	4	—	—	1	—	—	—	—	5
Furunculus, Furunculosis	40	—	4	—	15	22	18	5	104
Carbunculus	5	—	1	—	1	—	—	—	7
Trichophytia	11	—	—	—	3	1	—	—	15
Scabies	63	—	1	—	4	4	—	11	83
Atheroma	14	—	1	—	—	—	—	—	15
Clavus. Verruca	11	—	—	—	—	—	—	1	12
Unguis incarnatus	18	3	—	—	—	4	2	1	28
Övriga hithörande sjukdomar	69	—	1	—	13	1	2	1	87

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Åsabo	Sollefteå	
XV. Öronsjukdomar.									
Morbi meatus auditorii externi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Otitis externa	6	—	—	—	—	1	2	—	9
Otitis media acuta	41	3	16	—	—	—	—	11	71
" " chronica	12	—	2	1	—	—	—	—	15
Otitis media suppurativa	11	—	—	1	14	2	—	—	28
Mastoiditis	14	—	5	7	—	—	—	—	26
Övriga hithörande sjukdomar	4	—	2	1	—	—	4	—	11
XVI. Ögonsjukdomar.									
Conjunctivitis æstivalis, cat., phlyctænulosa	3	—	—	—	1	—	10	—	14
Keratitis phlyctænulosa, ulcerosa	6	—	4	—	—	—	—	—	10
Iritis, iridocyclitis	6	1	2	—	—	—	—	—	9
Retinites	10	—	—	—	—	—	—	—	10
Övriga hithörande sjukdomar	5	—	—	—	—	—	—	—	5
XVII. Svulster.									
Carcinoma	5	1	2	—	—	—	—	—	8
Sarcoma	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Andra svulster	35	1	7	1	—	—	—	—	44
XVIII. Andra sjukdomar.									
Myxoedema	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbus Basedowii	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Struma	8	—	—	—	—	—	—	2	10
Övriga hithörande sjukdomar	2	—	3	—	—	—	—	—	5
XIX. Skador och förgiftningar.									
Kontusion. <i>Contusio</i>	123	7	7	—	62	19	27	5	250
Sårskada, ej nedan nämnd. <i>Vulnus</i>	82	—	5	—	1	7	18	3	116
Skada å muskel, sena, nerv	25	—	2	—	—	—	7	1	35
Skada å större kärl	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genom huden inträngd främmande kropp	16	—	—	—	—	—	—	—	16
Ledvrickning. <i>Distorsio. Luxatio</i>	154	4	5	—	22	28	38	12	263
Avslitning av fingrar, arm. <i>Laceratio</i>	15	—	1	—	—	—	—	—	16
Utgjutning i led. <i>Synovitis traum., Hæmarthrosis</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Öppnande av någon av de större lederna. <i>Vulnus perf.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arm- o. benbrott, enkelt. <i>Fractura simplex</i>	121	7	13	—	5	12	10	1	169
" " komplicerat. <i>Fractura complicata</i>	12	—	—	—	—	—	—	—	12
Förbränning. <i>Combustio</i>	6	—	1	—	1	1	2	—	11
Förfrysning. <i>Congelatio</i>	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Ruptura menisci	21	—	1	—	—	1	—	—	23
Skada å lever, mjälte, tarm	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Hjärnskakning. <i>Commotio cerebri</i>	3	—	7	—	—	1	—	—	11
Brott å hjärnskålens botten. <i>Fractura baseos cranii</i>	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Andra brott å huvudets ben	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Skador å ögat	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Brott å eller urledvridning i kotpelaren	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Skavsår	—	—	—	—	9	2	35	—	46
Skottska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förgiftning	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Andra skador	5	—	1	1	—	1	2	—	10
Observationspatienter. Konvalescenter	506	3	14	1	72	70	72	40	778

Anm. Här redovisas endast de under året intagna. — De civila sjukdomsfallen uteslutna.

Tab. 16. Å garnisonssjukhuset i Stockholm operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1937.

1	2	3	4			
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död	
I.						
Fractura cranii	1	Trepanation	1	—	—	
III.						
Otopostasis	1	Otoklisis	1	—	—	
Otit. externa circumscripta	4	Incision	4	—	—	
» med. ac.	33	Paracentes	33	—	—	
» » » c. mastoid.	10	Uppmejsling	10	—	—	
» » » » » et abscess. perisin.	3	»	3	—	—	
» » » » » et abscess. epidural.	1	»	1	—	—	
» » » » » chron. c. polypo	1	Evulsio	1	—	—	
Mastoiditis operata	4	Sekundärsutur	4	—	—	
Fistula retroauricul. p. mastoid. op.	2	Excision + plastik	2	—	—	
Fractura ossis nasal.	2	Reposition	2	—	—	
Osteitis p. deform. nasi op.	1	Incision	1	—	—	
Deviatio septi nasi	20	Submukös resektion	20	—	—	
Abscessus	1	Incision	1	—	—	
Hypertrophia chonch. infer.	1	Chonchotomi	1	—	—	
Polypi cavi nasi	5	Evulsio	5	—	—	
Sinusitis maxill.	19	Punktion	19	—	—	
»	3	Endonasal trepanation	3	—	—	
Suspicio sinusit. maxill.	5	Punktion	5	—	—	
Sin. front. ac. c. abscess. subperiost.	1	Yttre pannhåleop. enl. Bárány	1	—	—	
V.						
Fractura maxill.	1	Reposition + sutur	1	—	—	
»	1	Osteosyntés med benspång	1	—	—	
Progenia	6	Op. enl. Aleman	6	—	—	
Fractura mand.	1	Fixation med bronsaluminiumtråd	1	—	—	
Periost. supp. alveol.	2	Incision	2	—	—	
Epulides	1	Bränning med diatermi + bortmejsling av alveolarutskott	1	—	—	
Peritonsillitis ac.	36	Incision	36	—	—	
»	2	Tonsillektomi	2	—	—	
Tonsillitis chron.	32	» (dubbelsidig)	32	—	—	
Vegetat. adenoides	5	Abrasion	5	—	—	
VI.						
Cysta colli mediana	1	Exstirpation	1	—	—	
Lymphoma tbc. colli	3	»	3	—	—	
Lymphadenitis sept. colli	1	Incision	1	—	—	
VII.						
Struma colloid. diff.	2	Resektion av lob	2	—	—	
Cysta thyreoideae	2	Enucleation	2	—	—	

1	2	3	4		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven frisk el. förbättr.	oförbät- rad	död
VIII.					
Empyema pleurae	2	Dränage enl. Bülow	2	—	—
„ „	4	Thorakotomi + revbensresektion . .	3	—	1
IX.					
Gynäkomastia	2	Exstirpation av bröstkörtel . . .	2	—	—
Mastit. supp.	2	Incision + drän.	2	—	—
X.					
Fract. compress. vertebrae	2	Reposition + gips enl. Böhler . .	2	—	—
XII.					
Ruptura lienis	1	Splenektomi	1	—	—
XIV.					
Ulcus ventr. s. duodeni	1	Resektion enl. Billroth II	1	—	—
„ „ perf.	1	Översynning + gastrostomi enl. Kader	1	—	—
„ duoden. perf.	2	„ + G. E. R. P.	2	—	—
„ „ „	1	Laparotomi + drän.	—	—	1
„ „ „ susp.	1	Explorativ laparotomi	1	—	—
Cancer ventriculi	1	„ „	1	—	—
XVI.					
Appendicitis ac.	40	Appendektomi	40	—	—
„ „ gangr.	28	„	28	—	—
„ „ perf. c. peritonit. libera	1	„ + drän.	1	—	—
„ „ chron.	2	„	2	—	—
„ „ per acta	1	„	1	—	—
XVII.					
Hernia inguin. dir.	2	Rad. op. enl. Bassini	2	—	—
„ „ indir.	17	„ „ Bassini-Schultén . .	17	—	—
XVIII.					
Abscessus ad anum	1	Incision	1	—	—
Fistula ani	1	Klyvning	1	—	—
Tumores haemorrh. interni	1	Injektionsbehandling	1	—	—
„ „ trombotisat.	3	Incision	3	—	—
XIX.					
Haematom. retroperiton. e ruptura ileopsoas	1	Explorativ laparotomi	1	—	—
XX.					
Nephrolithiasis	1	Nephrolithotomi	1	—	—
Ureterolithiasis	3	Ureterolithotomi	3	—	—
Hydronephrosis	2	Resekt. av aberrerande kärl . . .	2	—	—

1 Sjukdom	2 Antal fall	3 Operation	4 Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
Hydronephrosis	1	Nephrektomi	1	—	—
Abscessus paranephrit.	1	Incision + drän.	1	—	—
Tbc. renis	1	Nephrektomi	1	—	—
Vulnus sclopetar. ren.	1	,	1	—	—
XXII.					
Lithiasis vesicae urinariae	1	Epicystolithotomi	1	—	—
XXIII.					
Phimosis	5	Circumcision med plastik	5	—	—
XXIV.					
Ectopia testis	4	Op. enl. Winckelmann	4	—	—
Varicocele	11	Venresektion + suspensoriebildning	11	—	—
Epididymitis ac. supp	1	Incision	1	—	—
, tbc.	2	Epididymektomi	2	—	—
XXVI.					
Cysta dermoid. sacr.	3	Exstirpation	3	—	—
, , inf.	1	Incision	1	—	—
Lymphogranuloma inguin.	1	Utrymning av inguen.	1	—	—
Tumor reg. inguinal.	2	Proverxcision	2	—	—
XXVII.					
<i>Övre extremiteter.</i>					
Fract. humeri	1	Reposition + gips	1	—	—
, intraarticul. olecrani.	1	Osteosyntes + gips	1	—	—
, radii et ulnae	2	Reposition + gips	2	—	—
, typica	3	,	3	—	—
, ulnae	1	Osteosyntes	1	—	—
, oss. naviculare	1	Arthrotomi + exstirp. av fragm.	1	—	—
, metacarp.	1	Reposition + fixation	1	—	—
, Bennet.	2	Osteosyntes	2	—	—
, phal. dig. man.	4	Reposition + fixation	4	—	—
, comminut. phal.	1	,	1	—	—
, complicat. phal.	2	Revision + reposition + sutur + gips	2	—	—
,	1	Osteosyntes + gips	1	—	—
Lux. lat. claviculae	1	Reposition + fixation	1	—	—
, humeri	4	,	4	—	—
, habitualis humeri	2	Op. enl. Eden.	2	—	—
, antibrachii post.	1	Reposition + fixation	1	—	—
Ruptur m. brachiorad.	1	Muskelsutur	1	—	—
Corp. mob. art. cubiti	1	Arthrotomi + extraktion	1	—	—
Pseudarthrosis oss. navic.	4	Exstirp. av distala fragmentet	4	—	—
Laceratio dig. man.	4	Revision + sutur	4	—	—
,	2	Amputation	2	—	—
Contract. Dupuytreni.	1	Plastik	1	—	—
Laceratio antibrachii c. abscis. tend. et nerv.	1	Sen- och nervsutur + gips	1	—	—

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
Lymphadenit. supp.	10	Incision + drän.	10	—	—
Hidroadenit. supp.	4	„	4	—	—
Sepsis	1	Blodtransfusion	—	—	1 ¹
Anaemia sec.	2	„	1	—	2 ¹
Haematoma subung.	1	Evelsion	1	—	—
Summa	720	Summa	716	—	4

¹ Nr 3, 21 år, Empyema pleurae (tbc?). — ² Nr 1524, 22 år, Vulnus sclopet. perforans trunci dx.

Tab. 17. Å garnisonssjukhuset å Karlsborg operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1937.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
V.					
Periostitis alveol.	2	Incision	2	—	—
Angina phlegmonosa	1	Tandextraktion. Incision	1	—	—
XVI.					
Appendicitis ac.	15	Appendektomi	15	—	—
„ „ gangr.	8	„ + p. p. s.	8	—	—
Append. ac. gangr. c. periton. purul.	4	„ + p. p. s.	3	—	1
XXIV.					
Paraphimosis	1	Blodig reposition	1	—	—
Hydrocele testis	1	Op. enl. Winckelman	1	—	—
Varicocele	1	Radikal op.	1	—	—
XXVII.					
Fract. comminut. humeri	1	Reposition + gips	1	—	—
Luxatio menisci genus	2	Meniscexstirpation	2	—	—
Corpus liberum genus	1	Extraktion	1	—	—
Fractura fibulae	1	Gånggips	1	—	—
Unguis incarnatus	4	Modifierad Königs op.	4	—	—
XXVIII.					
Phlegmone	2	Incision	2	—	—
Atheroma	1	Exstirpation	1	—	—
Verruca	1	„	1	—	—
Summa	46	Summa	45	—	1

¹ Nr 103.

Tab. 18. Å garnisonssjukhuset i Boden operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1937.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr.	död
III.					
Otitis med. ac. purul.	7	Paracentesis	7	—	—
Mastoiditis subac.	8	Uppmejsling + anthrotomi	8	—	—
Mastoidit. subac. c. abscess. perisin.	1	Uppmejsl. + anthrotomi + drän. .	1	—	—
Mastoiditis subac. + thrombosis sin. sigm.	1	Uppmejsl., klyvsn. av sinus + underbindn. o. deln. av v. jug. int. .	1	—	—
Meningitis purul. c. otitide . . .	1	Uppmejsl., frilägg. av dura, provp. av cerebr. + meningealdränage enl. Holmgren	—	—	¹ 1
Mastoidit. op.	² 2	Revision	1	—	—
„ „ „	1	Incision av abscess	1	—	—
Otitis med. chron.	1	Radikalop. med hörselgångsplastik	1	—	—
„ „ „	1	Dito utan plastik	1	—	—
IV.					
Fract. oss. nasal. male sanata . .	1	Plastik	1	—	—
Deviatio sept. nari	1	Submukös septumresektion	1	—	—
Sinusitis max. ac. v. subac. . . .	18	Punktion, spolning	18	—	—
„ „ subac.	1	Endonasaltrepanation	1	—	—
„ „ chron.	3	Op. enl. Caldwell-Luc	3	—	—
„ ethm. „	3	Ethmoidectomy	3	—	—
Varices sept. nar.	1	Kaustik	1	—	—
V.					
Dens retinat.	1	Utmejsling	1	—	—
Angina phlegm.	11	Incision	11	—	—
Haemorrhagia e. vuln. op. (Inc. f. halsböld poliklin.)	1	Lig. av art. carot. ext. & halsen .	—	—	³ 1
Fract. mandib. v. maxill.	1	Interdentalligatur	1	—	—
Tons. chr. v. hypertrophia tons. palat.	17	Tonsillectomia bilat.	17	—	—
Ranula	1	Exstirpation	1	—	—
VI.					
Lymph. septi supp. colli	1	Incision	1	—	—
VIII.					
Empyema pleurae	5	Resect. cost. + thoracot.	4	—	⁴ 1
Abscessus pulm.	⁵ 1		—	—	—
IX.					
Mastit. chron. cyst.	1	Excision	1	—	—
Fibroad. mammae.	1	Exstirpation	1	—	—
X.					
Fract. vertebr. c. compr.	1	Laminectomy	—	—	⁶ 1

¹ Nr 4, Meningitis. — ² Därav 1 kvarl. — ³ Nr 63, septisk blödning. — ⁴ Nr 66, Sepsis. — ⁵ Kvarl. — ⁶ Nr 152, d. av skadan.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
XXVII.					
Contr. cicatr. dig. man.	1	Plastik	1	—	—
Luxatio hahit. humeri	1	Fri bentransplant. enl. Eden-Hybbi- nette	1	—	—
Pseudarthrosis tibiae	1	Spångvändning	1	—	—
Arthritis serosa genus	5	Punktion	5	—	—
» purul. genus	1	Arthrotomi, dränage	1	—	—
Chondromalacia patellae	1	» + glättning	1	—	—
Bursitis supp. praepat.	1	Incision	1	—	—
Hygroma praepat.	1	Exstirpation	1	—	—
Tendovaginit. purul. dig. man.	3	Incision	3	—	—
Tendinit. stenosans dig. man.	1	Klyvning av senskidestenos	1	—	—
Lymph. sept. axill. supp.	1	Incision	1	—	—
Unguis incarnatus	1	Op. enl. König	1	—	—
Paronychia	1	Ablat. unguinis	1	—	—
Fract. oss. navic.	5	Extirpation av benfragm.	5	—	—
» compl. dig. man.	1	Sutur, repos., gips	1	—	—
» colli femor.	1	Op. enl. Sven Johansson	—	—	—
» anticurur.	1	Repos. + gips	1	—	—
» » male san.	1	Korrekt. inom bib. gipsförb.	1	—	—
Luxatio humeri	2	Reposition	2	—	—
» pedis	1	»	1	—	—
Laesio menisci genus	2	Arthrotomia + exstirp.	2	—	—
Abscisio tend.	1	Sensutur	1	—	—
XXVIII.					
Vulnus	4	Sutur	4	—	—
Abscessus, phlegmone, furunculus, carbunculus.	18	Incision	18	—	—
Heamatoma	1	Punktion	1	—	—
Atheroma, dermoid.	1	Exstirpation	1	—	—
XXIX.					
Anaemia sec. v. grav.	3	Blodtransfusion enl. Jeanbreaux	2	1	—
Status post op.	1	Friläggning för intravenöst dropp	1	—	—
Summa	232		Summa 222	1	5

¹ Kvarl.

Tab. 19. Å garnisonssjukhuset i Skövde operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1937.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. död	död
I.					
Fract. oss. front. c. impress.	1	Incis. + upplyftn. av benfragm. . .	1	—	—
Vulnus cont. capillitii c. fract. tectae cranii	1	Sårexcision + sutur	1	—	—
Vulnus contusum frontale	1	„ „	1	—	—
III.					
Otitis media ac. supp. c. mastoidit. ac. supp.	1	a) Paracentes; b) Uppmejsling + antrotomia; c) Sekundärsutur . .	1	—	—
Mastoiditis ac. suppur.	4	Uppmejsling + antrotomia	4	—	—
„ „ „	2	a) Uppmejsl. + antrotomia; b) Sekundärsutur	2	—	—
„ „ „	1	a) Uppmejsl. + antrotomia; b) Rev. .	1	—	—
Polypus meat. acust. ext.	1	Evulsio polypi	1	—	—
Vulnus contusum auric.	1	Sutur	1	—	—
IV.					
Empyema sin. max.	8	Punktion + spolning	8	—	—
„ „ „	3	a) Punkt. + spoln.; b) Trepan. endonas. .	3	—	—
V.					
Tonsillitis chron.	3	Tonsillectomia bilat.	3	—	—
Periostitis alveolar.	1	Incision	1	—	—
VIII.					
Pleuritis exsudativa	1	Thoracocentes	1	—	—
Empyema ac. pleurae	4	Resectio costae + thoracotomi . .	2	—	12
XI.					
Cholecystit. chron. calculosa . . .	1	Cholecystectomy + sondering av pap. Vateri	1	—	—
XIV.					
Ulcus duodeni c. peritonit. adhesiva c. ileo	1	a) Laparotomia + lysis + G. E. A. A.; b) Laparotomia + lysis + E. A. .	1	—	—
XVI.					
Appendicit. ac. cat.	1	Appendectomy p. p. s.	1	—	—
Append. ac. phlegm. v. gangr., cv. med serös peritonit	11	Appendectomy p. p. s.	11	—	—
Appendicit. ac. gangr. perf. c. peritonitide purul.	1	Appendectomy + drain.	1	—	—
Appendicit. ac. gangr. c. peritonitide diff. purul.	1	Appendectomy + drain.	1	—	—

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
XVII.					
Hernia ing. ind. mob.	2	Radicalop. enl. Bassini-Schultén .	2	—	—
" linea alba in cicatr. op. .	1	Radicaloperation	1	—	—
XXIV.					
Hydrocele communicans	1	Exstirpation + raphi	1	—	—
Varicocele	1	Operation enl. Aleman	1	—	—
XXV.					
Myoma uteri	1	Amputatio uteri supravaginal. . .	1	—	—
XXVII.					
Contractura Dupuytreni	1	Exstirpation av palmaraponeuros .	1	—	—
Vulnus sclopet. reg. axillæ c. fract. scapulae	1	Sårexcision + extraktion av benfragment + sutur	1	—	—
Vuln. sclop. anticurur. c. corp. al. .	1	Sårexcis. + extrakt. + sutur	1	—	—
Haemarthrosis genus	1	Arthrocentes + utspolning	1	—	—
Hydrops genus	1	" " "	1	—	—
Vulnus ictum perf. genus	1	Excis. + arthroc. + utspoln. + sutur	1	—	—
Corpus liberum genus	1	Arthrotomia + extraktion	1	—	—
Chondromalacia patellæ	1	" + excision av brosk .	1	—	—
Corpus alien. crur. c. sclopet. . . .	1	Sårexcis. + extraktion + sutur . . .	1	—	—
Abscessus cruris	2	Incision + drain.	2	—	—
Varices anticururis	1	Venexstirpationer	1	—	—
Fract. bimalleol.	1	Osteosyntes + gips	1	—	—
" condyl. med. tib.	1	Arthrocentes + utspoln. + gips . .	1	—	—
" " lat. femor.	1	Osteosyntes med ospurumstift . . .	1	—	—
XXVIII.					
Lymphadenit. ac. supp.	1	Incision + drain.	1	—	—
Postoperativ blödning	1	Blodtransfusion enl. Jeanbrau . .	1	—	—
Summa	72	Summa	70	—	2

Tab. 20. Å garnisonssjukhuset i Linköping operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1937.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
Allmänna avdelningen.					
27.					
Panaritium	1	Incision	1	—	—
Unguis incarnatus	3	Königsoperation	3	—	—
28.					
Abscessus	6	Incision	6	—	—
Carbunculus	2	„	2	—	—
Furunculosis	5	„	5	—	—
Vu.nus contus., incis.	4	Satur	4	—	—
Atheroma infect.	1	Incision	1	—	—
Hidroadenitis	1	„	1	—	—
Summa	23	Summa	23	—	—
Öron, näs- och halsavdelning.					
Öronsjukdomar.					
Otit. med. ac. supp.	18	Paracentes	18	—	—
„ „ „ c. mastoid.	6	Uppmejsling	6	—	—
„ „ „ „ et absce. subperiost.et perisin.et extradural.	1	„	1	—	—
Absc. retroauric. cicatric.	1	Incision	1	—	—
Summa	26	Summa	26	—	—
Nässjukdomar.					
Deviatio septi	1	Resektion	1	—	—
Epistaxis	1	Galvanokausis	1	—	—
Vegat. adenoid. phar.	4	Abrasio	4	—	—
Sinusitis frontal.	1	Spolning av pannhålan	1	—	—
„ „ „ „	1	Trepanatio endonasalis	1	—	—
Absc. subperiost. oss. front.	1	„	1	—	—
Susp. sinusit. frontal.	3	Spolning av pannhålan	3	—	—
Ethmoid. ac. supp.	4	Ethmoidektomia	4	—	—
Sinusit. sfenoidal. supp.	1	Sfenotomia	1	—	—
„ maxillaris	4	Punktion	4	—	—
„ „	3	„ + debridering	3	—	—
„ „	2	Trepanatio endonasalis	2	—	—
Susp. sinusitis maxill.	3	Punktion	3	—	—
Summa	29	Summa	29	—	—

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

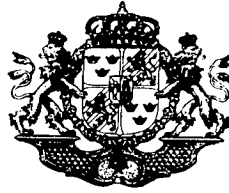
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FLYGVAPNET ÅR 1937

AV

KUNGL. FLYGFÖRVALTNINGEN

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

AUX FORCES AERIENNES EN 1937

PUBLIÉ PAR

L'ADMINISTRATION DE L'AVIATION
MILITAIRE

TILL KONUNGEN

I enlighet med föreskrift i provisorisk instruktion för flygförvaltningen får flygförvaltningen härmed i underdånighet avgiva berättelse rörande hälso- och sjukvården vid flygvapnet under år 1937.

I ärendets handläggning hava deltagit undertecknad, chef, Örnberg, Fogman, Lychnell, Nilson samt Westerberg, föredragande.

Stockholm i april 1938.

Underdånigst

T. Friis.

E. Westerberg.

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Sid.
1. Läkarpersonalen	1
2. Sjukvårdspersonalen	2
3. Sjukvårdsmaterielen m. m.	2
4. De sanitära förhållandena vid flygtruppförbanden m. m.	2
5. Läkarundersökningar av flygande personal	3
6. Olycksfall i samband med flygning	4
7. Sjuklighet och sjukvård	4
8. Tandvård	5
9. Sjuktransportflygningar	5

TABELLBILAGOR.

Tab. 1. Resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1933—1937	7
» 2. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1933—1937	7
» 3. Resultatet av läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1937	8
» 4. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1937	8
» 5. Olycksfall i samband med flygning åren 1928—1937	9
» 6. Sjukdomar bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1937	10
» 7. Dödligheten bland flygvapnets manskap inom olika truppförband och efter ålder åren 1935—1937	13
» 8. Sjukligheten bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1937	14
» 9. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1937	14
» 10. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom flygvapnet år 1937	14
» 11 a. Skyddskoppypning av manskap vid flygvapnet år 1937	15
» 11 b. Sjuklighet på grund av skyddskoppypning vid flygvapnet år 1937	15
» 12. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1936—30 juni 1937	15

TABLES DES MATIÈRES.

TEXTE.

	Page
1. Personnel des médecins	1
2. Personnel du service médical	2
3. Matériaux pour le service médical etc.	2
4. Etat sanitaire aux régiments d'aviation	2
5. Examens médicaux des pilotes	3
6. Accidents d'aviation	4
7. Morbidité et soins aux malades	4
8. Soins aux dents	5
9. Transferts des malades par aviation	5

TABLEAUX.

Tabl. 1.	Résultat des examens médicaux du personnel entrant pour sa première information d'aviation en 1933—1937	7
	Nombre des examinés, Approuvés, Non approuvés, Approuvés %.	
2.	Causes de réformation parmi ledit personnel, constatées aux examens médicaux en 1933—1937	7
	Maladies des yeux etc., Maladies des oreilles etc., Autres maladies ou vices, Combinaisons, Totaux.	
3.	Résultat des examens médicaux du personnel, entré au service d'aviation, en 1928—1937	8
	Vr Tabl. 1.	
4.	Causes de réformation parmi ledit personnel, constatées aux examens médicaux en 1928—1937	8
	Vr Tabl. 2.	
5.	Accidents d'aviation au cours des années 1928—1937	9
	Nombre des accidents d'aviation avec une issue mortelle, Personnel. Groupe A: Mort dans 90 jours; Gr. B: Lésion grave; Gr. C: Lésion de peu d'importance.	
6.	Maladies parmi les hommes des régiments d'aviation en 1937.	10
7.	Mortalité et causes de décès parmi les conscrits en 1935—1937	13
8.	Morbidité parmi les hommes des régiments d'aviation en 1937	14
	Col. 1: Régiments. Col. 2: Total des jours d'exercice. Col. 3: Restés de l'année précédente. Col. 4—6: Malades entrés par âge. Col. 7—18: Malades entrés par mois. Col. 19: Malades (restés et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. Col. 20: Malades (restés et entrés) à l'hôpital militaire. Col. 21: Malades (restés et entrés) à l'hôpital civil. Col. 22: Total des malades (restés et entrés). Col. 23: Sortis capables de reprendre leur service militaire. Col. 24: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 25: Décédés. Col. 26: Nombre des malades restant à l'année suivante. Col. 27: Nombre des journées de traitement. Col. 28: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.	
9.	Certaines maladies épidémiques par mois en 1937	14
	Scharlakansfeber: Scarlatina; Mässling: Morbilli; Nervfeber: Typhus; Röd-sot: Dysenteria; Difteri: Diphtheria; Pässjuka: Parotitis; Kikhosta: Pertussis; Influensa: Influenza; Akut barnförslämning: Poliomyelitis anterior acuta; Sömnssjuka: Encephalitis lethargica; Epidemisk hjärnhinneinflammation: Meningitis cerebrospinalis epidemica.	
10.	Maladies vénériennes parmi les hommes des régiments d'aviation en 1937	14
11 a.	Vaccination et revaccination des forces aériennes en 1937	15
	Nombre d'incisions. Nombre des (re)vaccinés. Nombre des inspectés. Nombre des hommes réageant contre la vaccine. Nombre de ceux-ci % des inspectés.	
11 b.	Morbidité par suite de la (re)vaccination aux forces aériennes en 1937.	15
	Nombre des (re)vaccinés qui ont été inspectés. Génés de revaccination: nombre des malades, nombre des malades par 100 inspectés, nombre des jours aux hôpitaux en tout et par chaque malade, nombre des jours des malades restant à la troupe en tout et par chaque malade, nombre de jours des malades délivrés de certains exercices en tout et par chaque malade, totaux.	
12.	Dépenses pour le service sanitaire des régiments, faites au cours de 1/7 1936—30/6 1937	15
	Col. 1: Régiments. Col. 2: Nombre de jours de service. Col. 3: Dépenses (cour.) Col. 4—12: Dépenses par jour et par soldat en öre. Col. 4: Renouvellements des matériaux. Col. 5: Entretien. Col. 6: Fournitures. Col. 7: Médicaments. Col. 8: Séjour à l'hôpital. Col. 9: Transferts. Col. 10: Pour épidémies. Col. 11: Dépenses diverses. Col. 12: Totaux.	

1. Läkarpersonalen.

Flygtruppförbanden.

Från och med den 1 juli 1937 hava å flygvapnets stat upptagits ytterligare fyra beställningar såsom flygläkare av 1. graden.

Den 30 september 1937 utnämndes till dessa befattningar bataljonsläkaren vid fältläkarkåren P. W. Fritsch, marinfläkaren av 2. graden i marinfläkarkårens reserv N. E. G. Sundgren, marinfläkaren av 2. graden vid marinfläkarkåren C. A. Ekman och marinfläkaren av 1. graden vid marinfläkarkåren J. G. M. Kjellner.

De utnämnda befattningshavarna hava beordrats till tjänstgöring vid resp. Västmanlands, Roslagens, Östgöta och Jämtlands flygflottilj.

Flygskjutskolor m. m.

Under år 1937 har extra läkare tjänstgjort vid Fårösund under 3½ månader, vid Rinkaby under 2 veckor och vid Visingsö under 1 vecka.

Genom att flygvapnets övningar och skolor till viss del måste förläggas till flygfält och övningsplatser utom de ordinarie förläggningsorterna, uppstår behov att anlita extra läkare i icke ringa utsträckning. Förutom att detta medför stora kostnader, erbjuder det ofta även stora svårigheter att erhålla lämplig läkare, som är villig åtaga sig uppdraget. Av dessa anledningar hava värnpliktiga läkare, där sådana funnits tillgängliga, beordrats ombesörja läkarvården vid dylika förläggningar. Under året har detta varit fallet vid förläggningar till Visingsö och till Hästholmen.

Läkarvården för den personal från flygvapnet, som under en tid av c:a 1 månad varit förlagd till Oscar-Fredriksborg, har med stöd av nådigt brev den 9 april 1937 mot ersättning omhänderhafts av på platsen tjänstgörande marinfläkare.

Värnpliktiga läkare.

Med stöd av nådiga brevet den 13 juli 1928 hava efter framställning från chefen för flygvapnet under året fyra värnpliktiga läkare beordrats fullgöra dem åliggande facktjänstgöring vid flygvapnet.

Två av de värnpliktiga läkarna hava tjänstgjort vid Roslagens flygflottilj resp. Flygkrigsskolan; de övriga två läkarna hava omhänderhaft läkarvården vid flygförband förlagda till Visingsö resp. Hästholmen.

Läkarnas utbildning.

Under året har med stöd av nådigt brev den 12 november 1937 och samma dag utfärdad generalorder flygläkarkurs varit anordnad.

Kursen, som pågick i 15 dagar, var förlagd till Stockholm och var i likhet med flygläkarkursen 1932 till viss del ansluten till den samtidigt pågående militärläkarkursen.

Gemensamma ämnen för båda kurserna voro militär hälsolära och epidemiologi, läkemedelsekonomi, gassjukvårdstjänst och gasskyddstjänst samt allmän kroppsundersökning av flygare. För flygläkarkursen speciella undervisningsämnen voro luftkrigskonst, luftfartsmedicin samt specialundersökning av ögon och av öron, näsa och hals av flygare.

Såsom elever i kursen voro beordrade samtliga de fyra under året utnämnda flygläkarna av 1. graden.

2. Sjukvårdspersonalen.

Sjukvårdspersonalen har från och med den 1 november 1937 utökats med en manskapsbeställning såsom sjukvårdare vid Flygkrigsskolan. Samtliga truppförband disponera sålunda numera över vardera tvenne sjukvårdarebeställningar.

Det har under året yppat sig svårigheter att förse de tillfälliga förband, som utrustas från flygvapnet, med sjukvårdare under samtidigt tillgodoseende av behovet av sjukvårdare vid den hemmavarande delen av resp. flottiljer. Detta förhållande torde dock framdeles bliva avhjälp i och med att vid inskrivningarna av värnpliktiga från och med år 1938 vissa värnpliktiga uttagas såsom sjukvårdare vid flygvapnet.

Extra sjuksköterska har på grund av ökad sjukledighet under kortare tid varit anställd vid Västmanlands flygflottilj.

3. Sjukvårdsmaterielen m. m.

Genom nyanskaffning har mobiliseringsbehovet av första förband tillgodosetts.

Å anslaget till motorfordon och motorbåtar hava två ambulansbilar upphandlats, vilka ersatt kasserade ambulansbilar vid Västmanlands flygflottilj resp. Flygkrigsskolan.

4. De sanitära förhållandena vid flygtruppförbanden m. m.

De sedan många år anmälda önskemålen rörande förbättringar av de hygieniska förhållandena vid truppförbanden tillgodoses efter hand i och med genomförandet av det program för nybyggnadsverksamhet och istandsättningsarbeten, som uppgjorts på grundval av 1936 års försvarsbeslut.

Under året hava sålunda en hel del nybyggnads- och förändringsarbeten igångsatts å de olika förlägningsplatserna. Bland viktigare arbeten av denna art, vilka avslutats under år 1937, må nämnas följande.

Vid *Östgöta flygflottilj* har en av förlägningsbarackerna ombyggt och moderniserats.

Vid *Flygkrigsskolan* hava uppförts aspirant- och kadettkaserner, kansli- och skolsalsbyggnad samt kadettmäss. En av de redan befintliga förlägningsbarackerna har ombyggt och moderniserats.

5. Läkarundersökningar av flygande personal.

Resultaten av läkarundersökningarna i samband med inryckning till första flygutbildning av för flygtjänstgöring avsedd personal för åren 1933—1937 samt av de årliga undersökningarna av i flygtjänst varande personal för åren 1928—1937 finnas statistiskt sammanställda i tabellerna 1—4.

Tab. 1 utvisar resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal. För året utgör antalet godkända 71 % av samtliga undersökta. Uppdelas de undersökta i de båda kategorierna avseende tjänstgöring såsom flygförare resp. spaningsofficerare hava inom den förstnämnda gruppen 70 % och inom den sistnämnda 92 % av de undersökta godkänts.

Tab. 2 anger de orsaker, som föranlett kassation av de inryckande.

Tab. 3 utvisar resultatet av de årliga undersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal. I tabellen äro icke medräknade de fall, där flygare genom sjukdom eller olycksfall för längre eller kortare tid försatts ur flygtjänstgöring utan att föranstaltande om särskild läkarundersökning för ändamålet enligt gällande bestämmelser behövt äga rum.

Under år 1937 hava på grund av sjukdom två av de undersökta underkänts för fortsatt flygtjänstgöring. Orsakerna hava varit i det ena fallet sockersjuka och i det andra fallet nervös rubbning (psykoneuros). Det sistnämnda fallet är såtillvida av intresse, att det gäller en fyrtiofemårig underofficer med c:a 17 års flygtjänstgöring, där det får anses utrett, att det varit flygtjänstgöringen såsom sådan, som huvudsakligen bidragit till sjukdomstillståndets uppkomst.

Under året har däremot en flygare, som vid utgången av år 1936 på grund av kvarstående men efter ett genomgånet olycksfall endast fick tjänstgöra såsom flygspanare, medgivits flygtjänstgöring i full utsträckning.

Likaså har den flygare som vid undersökningarna 1936 underkändes för fortsatt flygtjänstgöring på grund av efter en skallskada kvarstående olikheter i de vestibulära reaktionerna å höger och vänster sida underkastats förnyade läkarundersökningar under år 1937 och därvid tillåtits återgå till fullständig flygtjänstgöring.

Tab. 4 anger de orsaker, som beträffande i flygtjänstgöring varande personal givit anledning till flygtjänstgöringens avbrytande.

6. Olycksfall i samband med flygning.

De olycksfall i samband med flygning, som ägt rum under tiden 1928—1937 finnas sammanställda å **Tab. 5**. Denna upptager för de olika kalenderåren dels antalet flyghaverier med dödlig utgång, dels antalet olycksfall, fördelade på olika personalkategorier. Olycksfallen äro indelade i tre grupper, nämligen olycksfall med dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet, svåra skador och lätta skador.

Under år 1937 hava förekommit tre *flygolyckor med dödlig utgång*, varvid fem personer omkommit. I två fall dödades såväl föraren som spanaren under det att i det tredje fallet föraren dödades under ensamflygning.

Svåra skador hava i övrigt icke förekommit under året.

Lättare skador huvudsakligen i form av kontusioner, ledvrickningar och mindre sårskador hava förekommit i sammanlagt tre fall.

Förutom ovannämnda skador i direkt samband med flyghaverier hava under året inträffat två dödsfall genom slag av propeller (skallskador) samt en svår skada (brott på överarmsbenet samt å underkäken) likaledes genom slag av propeller. En svår skada (avslitning av fyra fingrar å högra handen) har dessutom förekommit vid lösgörandet av en wire i samband med start av flygplan, varvid planet startade, innan handen hunnit frigöras från den omkring densamma lindade wiren.

7. Sjuklighet och sjukvård m. m.

Sjukvården. Under året har kollektivavtal träffats mellan flygförvaltningen och Försvarsverkens civila personals förbund. Genom detta hava förmånerna under sjukdom åt vid flygvapnet anställda arbetare reglerats.

Sjukligheten. De vanligast förekommande sjukdomarna hava varit akuta infektionssjukdomar, andningsorganens, hudens och matsmältningsorganens sjukdomar. Av första gruppen må främst nämnas halsfluss (344 fall) samt vaccinationsbesvär (55), av de andra grupperna bronchiter (111) och böldsjukdomar (64). De vanligaste skadorna hava varit ledvrickning (68), kontusioner och sårskador (137) samt skoskav, muskel- och senbristning samt benbrott. Se närmare **Tab. 6**.

Enligt **Tab. 8** var hela antalet under år 1937 vårdade 1 496, varav 1 491 nyinsjuknade. Då det dagliga medeltalet tjänstgörande uppgick till 1 077, blir alltså antalet nyinsjuknade 1·38 % av medelpresensstyrkan mot 1·18 % föregående år. Av tjänstgöringsdagarna åtgingo 3·37 % för sjukvård; av de olika förbanden visar Flygkrigsskolan den högsta siffran, 3·87 % och Roslagens flygflottilj den lägsta eller 2·20 %.

Dödligheten bland manskapet framgår av **Tab. 5** och **7**.

De epidemiska sjukdomarnas frekvens har fränsett påssjuka och influensa på ett par håll under året varit mycket låg; deras utbredning under olika årtider anges i **Tab. 9**.

De smittsamma könssjukdomarna hava även i år förekommit tämligen sparsamt, 10 fall av gonorrhé mot 7 föregående år; av syfilis har under året före-

kommit 1 fall, varvid dock smittan ådragits å utrikes ort före inryckning till värnplikstjänstgöring (**Tab. 10**).

Skyddskoppympningen. Enl. **Tab. 11 a** var antalet revaccinerade 1 396 varav med 2 snitt 1 392 och med 1 snitt 4; reaktion visade resp. 93 % och 75 % av de revaccinerade. Primöympning förekom i 31 fall, alla med 2 snitt: av dessa reagerade 30 eller 97 %. **Tab. 11 b** visar av ympningen föranledd inskränkning i tjänstedugligheten. Nedsatt tjänstbarhet visade 45 % av de såsom primöympningar angivna fallen mot blott 3·7 % av revaccinationsfallen; inskränkningen i tjänstedugligheten varade i *genomsnitt* 5·6 dagar per man bland de förra och 4·0 dagar per man bland de senare.

Kostnaderna för de olika truppförbandens sjukvård angivas i **Tab. 12**. Östgöta flygflottilj visar lägre siffra för dagkostnaden än de övriga, endast 2·63 kr. Något högre kostnad uppvisar Västmanlands och Jämtlands flygflottiljer under det att Roslagens flygflottilj och Flygkrigsskolan även i år förete betydligt högre siffror än övriga flottiljer. Vad dessa senare beträffar hänföra sig de högre dagskostnaderna främst till utgifter för sjukhusvistelse och för medikamenter samt för Flygkrigsskolan även för förbrukningsmateriel.

8. Tandvård.

Genom kbr den 16 januari 1935 har medgivits, att hären tilldelade värnpliktiga tandläkare må, efter av vederbörande myndighet vid flygvapnet gjord framställning, i mån av tillgång och i den utsträckning, generalfältläkaren bestämmer, beordras att vid flygvapnet fullgöra dem åliggande facktjänstgöring.

På grund av bristande tillgång har emellertid flygvapnet under året fått disponera värnpliktig tandläkare under en tid av endast c:a 2 veckor, varvid tjänstgöringen varit förlagd till Roslagens flygflottilj.

Kostnaderna för tandvård åt manskap hava såsom hittills bestridits från anslaget för specialvård m. m. Sammanlagda kostnaderna uppgingo under budgetåret 1936/1937 till 4 076 kr. Fördelas denna summa på totalantalet tjänstgöringsdagar, erhålles en kostnad av 1·2 öre per man och dag.

9. Sjuktransportflygningar.

Beståndet av sjuktransportplan har under året icke undergått någon förändring. Till disposition hava sålunda funnits fyra ambulansplan, varav två plan varit uppställda i Boden (byggda år 1935, resp. 1928), ett plan vid Östersunds ambulansstation (byggt år 1933) samt ett plan vid Hügernäs (byggt år 1934).

Beträffande verkställda sjuktransportflygningar under åren 1932—1937 hänvisas till efterföljande tabell.

Rörande årets sjuktransportflygningar må framhållas följande.

Utöver de verkställda 194 transporterha har 1 sjuktransportflygning påbörjats, utan att uppdraget kunnat fullgöras. Orsaken var att landningsstället skadades vid en nödlandning, som måste verkställas på grund av dåligt väder under flygning till avhämtningsorten.

I rapporterna omnämnas dessutom 10 fall, där rekvisition inkommit, men icke kunnat föränleda någon åtgärd. Orsaken har i 5 fall varit dimma eller snötjocka, i 3 fall isläggning å start- eller landningsplats samt i 2 fall avsaknad av lämplig landningsplats å orten, där avhämtning skulle äga rum.

Av samtliga 205 ingivna rekvisitioner hava sålunda 194 (94.5 %) till fullo effektuerats, 1 (0.5 %) icke kunnat genomföras och 10 (5 %) av den ena eller andra anledningen icke kunnat föränleda någon åtgärd.

Sjuktransportflygningar 1932—1937.

	Antal flyg- ningar	Antal trans- porter	Samman- lagd flygtid	Antal flygkilo- meter	Antal trans- porterade patienter	Antal transporterad sjukvårds- personal	Antal övriga med- följande
År 1932.							
Boden	166	67	156 ^t 40 ^m	19 010	77	44	79
Östersund	50	18	51 ^t 35 ^m	5 830	18	—	18
Hägernäs	8	4	3 ^t 40 ^m	493	4	—	4
Summa	224	89	211^t 55^m	25 333	99	44	101
År 1933.							
Boden	149	65	147 ^t 25 ^m	19 598	70	44	81
Östersund	52	19	43 ^t 25 ^m	5 500	19	1	20
Hägernäs	14	6	6 ^t — ^m	777	6	—	6
Summa	215	90	196^t 50^m	25 875	95	45	107
År 1934.							
Boden	188	77	203 ^t 30 ^m	25 805	84	41	102
Östersund	60	24	75 ^t 10 ^m	10 610	18	7	30
Hägernäs	38	13	10 ^t 35 ^m	1 228	13	1	14
Summa	286	114	289^t 15^m	37 643	115	49	146
År 1935.							
Boden	177	71	160 ^t 50 ^m	20 175	80	44	81
Östersund	63	25	64 ^t 50 ^m	9 843	23	18	32
Hägernäs	78	31	24 ^t 35 ^m	3 369	32	25	47
Summa	318	127	250^t 15^m	33 387	135	87	160
År 1936.							
Boden	228	86	257 ^t 20 ^m	36 110	102	52	113
Östersund	62	27	65 ^t 45 ^m	9 776	27	20	30
Hägernäs	116	43	50 ^t 35 ^m	7 553	42	30	62
Summa	406	156	373^t 40^m	53 439	171	102	205
År 1937.							
Boden	265	96	244 ^t 20 ^m	34 510	112	46	90
Östersund	111	44	123 ^t 55 ^m	17 537	39	25	37
Hägernäs	139	54	39 ^t 15 ^m	5 188	54	24	55
Summa	515	194	407^t 30^m	57 235	205	95	182

Tab. 1. Resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1933—1937.

P e r s o n a l	1933				1934				1935				1936				1937			
	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända
Flygvapnet.																				
Underbefäl	13	8	5	62	9	6	3	67	10	6	4	60	14	11	3	79	14	9	5	64
Aspiranter	27	17	10	63	40	29	11	73	39	32	7	82	91	69	22	76	135	92	43	68
Armén och marinen.																				
Flygförare (officerare)	32	27	5	84	6	5	1	80	43	34	9	80	18	13	5	72	20	17	3	85
Arméspaningsofficerare	6	6	—	100	6	6	—	100	—	—	—	—	6	6	—	100	7	6	1	86
Marinspaningsofficerare	2	2	—	100	—	—	—	—	9	9	—	100	—	—	—	—	5	5	—	100
Summa	80	60	20	75	61	46	15	75	101	81	20	80	129	99	30	77	181	129	52	71

Tab. 2. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1933—1937.

P e r s o n a l	1933				1934				1935				1936				1937			
	Ögon m. m.	Öron m. m.	Summa	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper eller lyten	Ögon m. m.	Öron m. m.	Summa	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper eller lyten	Ögon m. m.	Öron m. m.	Summa	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper eller lyten	Ögon m. m.	Öron m. m.	Summa	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper eller lyten	Ögon m. m.	Öron m. m.	Summa	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper eller lyten
Flygvapnet.																				
Underbefäl	2	—	1	2	5	2	—	1	3	4	—	—	4	2	1	—	3	5	—	—
Aspiranter	3	5	1	1	10	4	2	1	4	11	7	—	7	10	1	1	10	20	5	6
Armén och marinen.																				
Flygförare (officerare)	1	3	—	1	5	—	—	—	1	1	3	4	1	1	9	3	—	2	1	—
Arméspaningsofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marinspaningsofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	6	8	2	4	20	6	2	1	6	15	14	4	1	1	20	15	2	1	12	30

Tab. 3. Resultatet av läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1937.

Å r	Antal undersökta	Godkända	Icke godkända	Procent godkända
1928	107	105	2	98
1929	131	130	1	99
1930	115	114	1	99
1931	133	132	1	99
1932	139	139	—	100
1933	147	145	2	99
1934	167	167	—	100
1935	195	194	1	99.5
1936	232	231	1	99.5
1937	269	267	2	99

Tab. 4. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1937.

Å r	Ögon-sjukdom	Öron-sjukdom	Övriga sjukdomar eller lyten	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper	Summa
1928	2	—	—	—	2
1929	—	—	1	—	1
1930	—	—	—	1	1
1931	—	—	1	—	1
1932	—	—	—	—	—
1933	—	—	2	—	2
1934	—	—	—	—	—
1935	—	—	1	—	1
1936	—	—	1	—	1
1937	—	—	2	—	2

Tab. 5. Olycksfall i samband med flygning åren 1928—1937.

Å r	Antal flyg- haverier med dödlig ut- gång	Personal	G r u p p		
			A	B	C
1928	2	Officerare	—	3	1
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	13	—	1
1929	4	Officerare	4	2	1
		Underofficerare	1	1	2
		Manskap	2	1	2
1930	2	Officerare	1	—	4
		Underofficerare	1	—	1
		Manskap	—	—	2
1931 ³	5	Officerare	13	—	3
		Underofficerare	1	—	—
		Manskap	3	—	2
1932	—	Officerare	—	—	—
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	—	—	1
1933 ⁴	3	Officerare	3	1	1
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	—	—	1
1934	1	Officerare	—	2	3
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	1	—	2
1935	1	Officerare	1	2	2
		Underofficerare	—	—	1
		Manskap	—	1	—
1936	1	Officerare	—	1	1
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	1	2	3
1937	3	Officerare	1	—	3
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	4	—	—

Grupp A: Dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet; gr. B: Svår skada; gr. C: Lätt skada.

¹ Därav en dödad genom fall ur flygplan under flygning. — ² Dödad vid uthopp ur flygplan (fallskärmen ej utlöst). — ³ Här icke medtagen en civil person (tillhörande frivilliga automobilkåren), som förolyckats vid flygning såsom passagerare med militärt flygplan. — ⁴ Här icke medtagen en officer (icke tjänstgörande vid flygvapnet), som förolyckats vid flygning som passagerare med militärt flygplan.

TAB. 6 (forts.). SJUKD. BLAND MANSKAPET VID FLYGVAPNETS TRUPPFÖRB. ÅR 1937. 11

Sjukdomar	F.1	F.2	F.3	F.4	F.5	S:a	Sjukdomar	F.1	F.2	F.3	F.4	F.5	S:a
X. Öronsjukdomar.							Funktionell magsäckssjukdom.						
Inflamm. el. böld i hörselgången.							Neurosis ventriculi	—	—	—	—	—	—
Otitis ext. diffusa. Furunc.							Magsår. Ulcus ventr. U. duod.	—	1	—	1	1	3
meatus auditorii	1	—	2	—	7	10	Utvidgning av magsäcken. Sänkning av magsäcken. Dilatat. ventriculi. Gastropstosis . . .	—	—	—	—	—	—
Katarr i mellanörat. Catarrhus cavi tympani.							Mag-tarmkatarr. Gastro-enterit. Tarmkatarr. Enterit. Colit. etc.	2	3	—	—	16	21
a. Varig infl. Ot. med. purul.	2	4	1	4	5	16	a. Akut. E. etc. ac.	—	4	1	4	8	17
b. Varig infl. m. komplik. åt omg. delar. Mastoiditis etc.	—	—	—	—	2	2	b. Kronisk. E. etc. chr. . . .	—	—	—	—	—	—
Andra öronsjukdomar	—	—	—	—	—	—	Blindtarmsinflamm. Appendic. Tarmhinder. Tarmvred. Ileus. Volvulus. Invaginatio . . .	2	4	3	—	2	11
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar.							Bräck. Hernia.	—	—	—	—	—	—
Infl. i hjärtsäcken. Pericard.	—	—	—	—	—	—	a. Rörligt. Hernia mobilis .	—	—	—	1	—	1
Infl. i hjärtat. Myoc. Endocard.	—	—	—	—	—	—	b. Inklämt. Hernia incarcer. .	—	—	—	—	—	—
Org. hjärtfel. Vitium org. cord.	—	—	—	1	—	1	Förstopning. Obstipatio . . .	1	1	—	—	1	3
Hjärtförstoring. Hypertrophia cordis	—	—	—	—	—	—	Inflamm. kring ändtarm. Ändtarmsfistel. Periproct. Fist. ani	—	1	—	—	—	1
Nervös hjärtsjukd. Neur. cord.	—	1	—	—	—	1	Ändtarmspricka. -kontraktur. Fissura, contractura ani . . .	—	—	—	—	—	—
Ak. svaghetstillstånd hos hjärtat. Insufisientia cordis ac.	—	—	—	—	—	—	Bukhinneinflamm. Peritonit. .	—	—	—	—	—	—
Blodåderbräck. Varix	1	—	—	1	3	5	Gulsot. Icterus catarrhalis . .	—	1	—	—	—	1
Blodåderinfl. Phleb. Periphleb.	—	1	—	—	—	1	Gallsten. Cholelithiasis . . .	—	—	—	—	—	—
Blodpropp. Thromb. Embolia	—	1	—	—	—	1	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	3	—	2	—	—	5
Andra sjukd. i cirkulationsorg.	—	1	—	—	1	2	XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar.						
XII. Andningsorganens sjukd.							Njurinflammation. Nephritis.	—	—	—	—	—	—
Sjukd. i näsan och dess bihålor	3	5	1	—	3	12	a. Akut. Nephritis acuta . . .	—	—	—	—	—	—
Strupkatarr. Laryng. Tracheit.	4	2	23	3	—	32	b. Kronisk. Nephritis chr. . .	—	—	—	—	—	—
Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis. Oedema glottidis .	—	—	—	—	—	—	Njursten. Lithiasis renalis . .	—	—	—	—	—	—
Lufttröskatarr. Bronchitis.	—	—	—	—	—	—	Äggviteurin. Albuminuria . .	—	—	—	—	—	—
a. Akut. Bronchitis acuta . . .	26	15	23	27	20	111	Kat. inflamm. i urinblåsan. Cyst.	—	—	1	—	1	2
b. Kronisk. Bronchitis chr. . .	—	—	—	—	—	—	Funktionell blåssjukd. Neuros. ves. urin. Enuresis noct. . . .	—	—	—	—	—	—
Astma. Astma bronchiale . . .	—	—	—	—	—	—	Blåskörtelinflamm. Prostatitis.	—	—	—	—	—	—
Lungemfysem. Emphys. pulm.	—	—	—	—	—	—	Absc. prost.	—	—	—	—	—	—
Lungblödning. Hæmorrh. pulm.	—	—	—	—	—	—	Urinrörsförträngning. Strict. urethræ	—	—	—	—	—	—
Katarral lunginflamm. Bronchopneum. Pneum. lob.	3	—	3	1	5	12	Förträngn. av förhud. Phimosis. Paraphim.	—	—	—	—	1	1
Krupös lunginflamm. Pneumonia croup. s. lob.	—	—	—	—	—	—	Testikelinflamm. Epidid. Orch.	—	—	—	—	—	—
Lungsäcksinflamm. Pleuritis.	—	—	—	—	—	—	Vattenbräck. Pungsvullnad. Hydrocele. Hæmatocele.	—	—	—	—	—	—
a. Torr. P. sicca s. fibr.	—	—	—	—	—	—	Pungåderbräck. Varicocele . .	—	—	—	—	—	—
b. Serös. P. serosa	—	—	—	—	—	—	Andra sjukd. i urin- o. könsorg.	—	1	—	—	1	2
c. Varig. Empyema pleuræ . . .	—	—	—	—	—	—	XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar.						
Andra sjukd. i andningsorg. . .	—	—	—	1	2	3	Muskelinflamm. Muskelreum.	—	—	—	—	—	—
XIII. Matsmältningsorganens sjukd.							a. Akut. Myitis ac. Rheumatismus musc. ac.	2	3	—	—	3	8
Inflamm. i mun o. tunga. Stomatitis. Glossitis	—	—	—	—	—	—	b. Kronisk. Myitis chr. Rheum. musc. chr.	—	—	—	—	—	—
Inflamm. i svalg o. matstrupe. Pharyngitis. Oesophagitis . .	19	34	—	—	3	56	Inflamm. i senskida. Tendovag. Senknuta. Ganglion	3	3	3	1	7	17
Magkatarr. Gastritis.	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—
a. Akut. G. ac.	—	3	5	—	3	11		—	—	—	—	—	—
b. Kronisk. G. chr.	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—

Sjukdomar	F. 1	F. 2	F. 3	F. 4	F. 5	S:a	Sjukdomar	F. 1	F. 2	F. 3	F. 4	F. 5	S:a
Inflammation i slemhälsäck. Bursitis. Hygroma	—	—	—	—	—	—	XVIII. Genom våld o. olycks- händelse uppkomna skador samt ak. förgiftningar.¹	—	—	—	—	—	—
Falsk ledställn. Scolios. Genu valg. Pes var. Hallux valg.	—	—	—	—	—	—	Muskel-, senbristn., Sensträckn.	5	5	18	1	8	37
Ledstyvhet. Anchylosis	—	—	—	—	—	—	Ledvrickning	25	8	8	5	22	68
Inflamm. i ledg. Synov. Arthr.	1	1	2	1	1	6	Luxation. a. Enkel	—	—	1	3	4	8
Kr. ledgångsreum. Rheum. art. chr.	—	—	—	—	—	—	b. Komplic.	—	—	—	—	—	—
Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	—	—	—	—	—	—	Benbrott. a. Enkel	7	7	—	2	4	20
Ben- och benmärgsinflammation. Osteitis. Osteomyelitis.	—	—	—	—	—	—	b. Komplic.	1	—	—	1	—	2
Benhinneinflamm. Periostitis	—	—	2	—	—	2	Stöt o. krossning. Krossår	14	8	—	12	63	97
Fotödem. Oedema pedis	—	—	—	—	—	—	Sår av skarpt l. spetsigt vapen	15	4	7	1	13	40
Marschsvulst. Syndesm. met.	—	—	—	—	—	—	Skottsår	—	—	—	—	—	—
Ansträngningsperiostit. Periostitis tibiae ab exercitio	—	—	1	—	—	1	a. Enkelt. Skottsår i mjukd.	—	—	—	—	—	—
Andra sjukd. i rörelseorg. o. benst.	—	—	—	—	4	4	b. Komplimerat. Skottfraktur	—	—	1	—	—	1
							c. Inträngande	—	—	—	—	—	—
XVI. Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven.							Skoskav. Skavsår (skidbindning e. d.)	2	1	2	4	17	26
Erythema multiforme et nod.	—	—	1	—	—	1	Ridsår	—	—	—	—	—	—
Urticaria	1	1	—	—	—	2	Skada av förbränn. l. explosion.	—	—	—	—	—	—
Herpes zoster	—	—	1	—	—	1	1. gradens förbränning	—	—	1	—	1	2
Psoriasis	—	—	—	—	—	1	2. gradens förbränning	—	—	1	—	—	1
Eczema	2	4	—	—	—	10	3. gradens förbränning	3	—	—	—	—	3
Impetigo. Ecthyma	1	1	2	—	—	5	Kylskada	—	—	—	—	—	—
Favus	—	—	—	—	—	—	1. gradens förfrysning	1	—	1	—	1	3
Herpes tonsurans, Sycosis	—	—	—	—	—	—	2. gradens förfrysning	3	—	—	—	—	3
Nageltrång. Unguis incarn.	1	—	1	—	—	2	3. gradens förfrysning	—	—	—	—	—	—
Bindvävsinflamm. Bulnad.	—	—	—	—	—	—	Solstyg. Värmeslag	—	—	—	—	—	—
Phlegmone. Abscessus	3	—	—	—	—	3	Akut förgiftning	—	—	—	—	—	—
Böld. Furunculus. Carbunc.	6	2	7	1	48	64	a. Av alkohol	—	—	—	—	—	—
Rötsår. Ulcus	—	—	—	—	—	—	b. Av narkotiska ämnen	—	—	—	—	—	—
Brand. Gangræna	—	—	—	—	—	—	c. Av kolos eller lysgas	—	—	—	—	—	—
Andra sjukd. i hud o. bindväv	—	3	—	—	—	2	d. Av metallsalter	—	—	—	—	—	—
							e. Av syror eller alkalier	—	—	—	—	—	—
XVII. Svalster.							f. Av födoämnen	—	—	—	—	—	—
Svalst. Tumor	—	1	—	—	—	1	g. Av andra gifter	—	—	—	—	—	—
							Frakturer	—	—	—	—	—	—
							Kontusioner	—	2	—	1	3	6
							Andra skador	—	—	—	—	—	—
							Självskad. Självskadeförsök	—	—	—	—	—	—
							Sjukdom av obestämd art	—	—	—	—	—	—
							Observationspatienter	20	2	12	4	2	40
							Summa	301	262	207	140	581	1491

Anm. Tabellen upptager endast de under året insjuknade.

¹ För svårare olycksfall eller för självmord (-sförsök) lämnas särskild specificerad uppgift.

Tab. 7. Dödligheten bland flygvapnets manskap inom olika truppförband och efter ålder åren 1935—1937.

	Dödsorsaker													Summa döda.
	Infuensa. Influenza epid.	Varfeber. Septicæmia. Pyosepticæmia	Potomysel, anterior ac.	Akut barnförslänning.	Lungrot. Tbc. pulm.	Mening. purul.	Hjärnhinneinf.	Kellandrefinf. Otitis	Andra nervsyst. o. sinnesorgs sjukd.	Cirkulorgs sjukd.	Ak. lunginf. Pneum. ac.	Övr. andningsorgs sjukd.	Matsmältnorgs sjukd.	
År 1935.														
1. flygkåren . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
2. flygkåren . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
3. flygkåren . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
4. flygkåren . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Flygskolekåren . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålder.														
Under 20 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
20—25 år . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	4
Över 25 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Summa	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	6
År 1936.														
Västmanl. flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roslagens . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Östgöta . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flygkrigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ålder.														
Under 20 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
20—25 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Över 25 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3
År 1937.														
Västmanl. flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Roslagens . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östgöta . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Jämtlands . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flygkrigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Ålder.														
Under 20 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—25 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Över 25 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6

Anm. Tabellen upptager samtliga dödsfall bland flygvapnets manskap samt befäl av manskaps grad, även de som ingå i Tab. 5. — Här angivna antal dödsfall avviker från det i Tab. 8 anförda på grund av olika bokföringsprinciper (särskilt beträffande våldsamma dödsorsaker).

¹ Genom störtning. — ² Därav genom störtning 2, genom slag av propeller 1. — ³ D:o resp. 1 och 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Flygflottiljer	Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar	Kvarl. fr. föreg. år	Under året								
			Ålder			Må.					
			Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Västmanlands flygflottilj	103 809	2	80	203	18	54	32	22	30	4	12
Roslagens ,	73 678	—	48	211	3	22	27	28	15	13	13
Östgöta ,	67 812	—	23	179	5	15	46	27	24	9	12
Jämtlands ,	45 694	1	11	128	1	6	26	8	16	3	7
Flygkrigsskolan	101 992	2	82	493	6	39	111	118	40	19	13
Summa	392 985	5	244	1 214	33	136	242	203	125	48	57

Anm. Antalet tjänstgöringsdagar (kol. 2) för de olika kårerna avviker från de i Tab. 12 an-

¹ Bland samtliga vårdade ingå även de från föreg. år kvarliggande; kol. 22 sålunda = kol. 3

Tab. 9. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1937.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
<i>Scharlakansfeber.</i>													
Jämtlands flygfj.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Flygkrigsskolan	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Mässling</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Nervfeber</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Rödsot</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Difteri</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Påssjuka.</i>													
Västmanlands flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Roslagens ,	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Jämtlands ,	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Flygkrigsskolan	—	5	8	—	—	—	4	5	—	—	—	—	22
<i>Kikhosta</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Influensa.</i>													
Västmanlands flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Roslagens ,	5	1	4	—	1	—	—	19	6	4	6	—	46
Östgöta ,	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Flygkrigsskolan	—	13	16	—	—	—	1	2	4	1	8	1	46
<i>Akut barnförslämning</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Sömnsjuka</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Epid. hjärnhinneinf.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 10. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom flygvapnet år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Dröppel (<i>Gonorrhoea</i>) med följsjukdomar				Enkelt ven. sår (<i>Ulcus molle</i>) med följsjukd.				Nyförvärvad syfilis (<i>Syphilis recens</i>)				Recidiverande syfilis (<i>Syphilis recidivans.</i>)			
	Insjuknade under tjänstgöringstiden		Summa insjuknade		Insjuknade under tjänstgöringstiden		Summa insjuknade		Insjuknade under tjänstgöringstiden		Summa insjuknade		Insjuknade under tjänstgöringstiden		Summa insjuknade	
	Behäftade med sjukdomen vid inställningen till tjänstgöring	Smittade inom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden	Behäftade med sjukdomen vid inställningen till tjänstgöring	Smittade inom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden	Behäftade med sjukdomen vid inställningen till tjänstgöring	Smittade inom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden	Behäftade med sjukdomen vid inställningen till tjänstgöring	Smittade inom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden	Smittade utom förläggningstiden
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fast anställda	—	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värnpliktiga	—	3	3	6	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
insjuknade						Samtliga vårdade ¹				Avförda			Kvarligg. t. följ. år	Sjukdagarnas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
nad						vid truppen	å militär-sjukhus	å civila sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda			
Jul	Augusti	September	Oktober	November	December										
13	22	27	14	38	33	121	175	7	303	295	2	1	5	3 663	3·58
9	40	21	16	29	29	92	166	4	262	260	—	—	2	1 622	2·20
7	6	11	21	14	15	53	148	6	207	203	2	—	2	2 652	3·91
9	7	12	22	11	13	15	118	8	141	138	2	—	1	1 375	3·01
28	42	37	35	62	37	290	268	25	583	575	6	—	2	3 912	3·84
66	117	108	108	154	127	571	875	50	1 496	1 471	12	1	12	13 224	8·37

förda, då ju olika perioder avses. — Rörande döda se texten samt Tab. 7.

t. o. m. 6 = 3 + 7 t. o. m. 18 = kol. 19 t. o. m. 21 = kol. 23 t. o. m. 26.

Tab. 11 a. Skyddskoppypmpning av manskap vid flygvapnet år 1937.

	Antal ympade	Antal besik- tigade	Antal ej besik- tigade	Reagerande efter		Ej reagerande		Reago- rande i % av besik- tigade
				första	andra	om-	ej om-	
				ympningen		ympade	ympade	
<i>Primovaccination.</i>								
2 snitt	31	31	—	29	1	1	—	96·8
1 snitt	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Revaccination.</i>								
2 snitt	1 392	1 392	—	1 244	53	75	20	93·2
1 snitt	4	4	—	3	—	1	—	75·0

Tab. 11 b. Sjuklighet på grund av skyddskoppypmpning vid flygvapnet år 1937.

	Antal besiktigade ympade	På grund av ympbesvär föranledd inskränkning i tjänstedugligheten									
		Antal man	% sjukskrivna av besiktigade	vårdade å sjukhus		sjukskrivna vid trupp		befrielse från vissa övningar		i allt	
				antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man
Primovaccination . .	31	14	45·2	78	5·6	—	—	—	—	78	5·6
Revaccination . . .	1 396	52	3·7	67	1·3	86	1·7	57	1·1	210	4·0

Tab. 12. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1936—30 juni 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tjänstgöringsdagar	Utgifter kronor	Kostnad per man och dag i öre									
		Nyan-skaftning av materiel	Under-håll av materiel	För-bruknings-materiel	Me-dika-men-ter	Sjuk-hus-kost-nader	Trans-port-kost-nader	Utgif-ter för epide-mier	Di-verse	Sum-ma kost-nader	
Västmanl. flygfj.	85 435	2 560·19	1·62	0·39	0·21	0·48	0·20	0·03	—	0·07	3·00
Roslagens ,	64 413	2 667·93	0·10	0·11	0·79	1·28	1·19	0·66	—	0·01	4·14
Östgöta ,	68 852	1 813·61	0·22	0·19	0·77	0·46	0·72	0·26	—	0·01	2·63
Jämtlands ,	36 294	1 231·73	0·42	0·15	0·60	0·75	1·29	0·13	—	0·05	3·89
Flygkrigsskolan	83 390	3 606·03	0·30	0·18	1·20	1·16	1·31	0·13	0·03	0·01	4·32

Anm. Tandvård, liksom specialvård och utgifter enligt OAR. § 23, bestrides vid flygvapnet av till flygförvaltningens disposition stående medel.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VETERINÄRVÅRD

VID ARMÉN ÅR 1937

AV

ÖVERFÄLTVETERINÄREN

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SERVICE VÉTÉRINAIRE

À L'ARMÉE EN 1937

PUBLIÉ PAR

L'INSPECTION VÉTÉRINAIRE
DE L'ARMÉE

TILL KONUNGEN.

Härmed får jag i underdånighet avgiva berättelse över veterinärvården
m. m. vid armén under år 1937.

Stockholm i augusti 1938.

Underdånigst

Axel Morén

Överfältveterinär.

/ *Erik Läljefors.*

Nr 332.

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Sid.
A. Fältveterinärarkåren	1
B. Utgifter för truppveterinärvården	2
C. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser	2
D. Sjukligheten och sjukvården bland arméns hästar	11
Tab. A. Fall av vissa sjukdomar bland hästarna vid arméns truppförband pr 100 hästar	12
B. Till direkta olyckshändelser hänförbara sjukdomsfall bland arméns hästar	12
C. Översikt av olycksfall bland arméns hästar med hänsyn till dels skadans art, dels skadans påföljd	14

TABELLAVDELNING.

Tab. 1. Utgifter för truppveterinärvården	15
2. Översikt av sjukligheten bland arméns hästar	17
3. Sammandrag av hästsjukbesked	18
4. Själv döda hästar	22
5. Avlivade hästar	23
6. Kasserade hästar	24

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
A. Corps des vétérinaires militaires	1
B. Dépenses pour le service vétérinaire des troupes	2
C. Extraits des rapports annuels des vétérinaires militaires	2
D. Morbidité chez les chevaux	11

Tableaux.

Tab. 1. Dépenses pour le service vétérinaire des troupes	15
<i>Col. 1: Régiments etc. Col. 2: Jours de service des chevaux. Col. 3: Dépenses (cour.). Col. 4—12: Dépenses par cheval et par jour en ore. Col. 4, 5: Matériaux. Col. 6: Entretien des matériaux. Col. 7: Fournitures. Col. 8: Médicaments. Col. 9: Transports. Col. 10: Epizooties. Col. 11: Dépenses diverses. Col. 12: Totaux.</i>	
2. Aperçu de la morbidité chez les chevaux	17
3. Résumé des rapports sur les maladies des chevaux de l'armée	18
4. Chevaux décédés	22
5. " tués	23
6. " réformés	24

A. Fältveterinärkåren.

Vid 1937 års ingång voro samtliga 26 beställningar å aktiv stat, nämligen 1 överfältveterinär, 4 fältveterinärer, 6 regementsveterinärer och 15 bataljonsveterinärer, besatta med ordinarie innehavare.

Från och med den 1 juli 1937 trädde för fältveterinärkårens del 1936 års härordningsbeslut i kraft.

Enligt detta skall personalen på aktiv stat utgöra 1 överfältveterinär, 4 fältveterinärer, 8 regementsveterinärer och 11 bataljonsveterinärer, summa 24 beställningar.

De av den nya härordningen betingade förändringarna med avseende å antalet beställningar å aktiv stat vid fältveterinärkåren framgå av nedanstående översikt.

Truppförband m. m.	Indragen best.		Tillkommen best.	
	Regvet.	Batvet.	Regvet.	Batvet.
Arméförvaltn:s int.-depart.	—	—	1	—
Skånska kavalleriregt	—	—	1	—
Norrlands dragonreg.	—	—	—	1
Svea artillerireg.	—	21	—	—
Göta ,	—	21	—	—
Wendes ,	21	—	—	—
Svea ingenjörkår	—	21	—	—
Fälttelegrafkåren	—	1	—	—

Bataljonsveterinärbeställningen vid ridskolan har uppflyttats till regementsveterinärbeställning.

Av de nytillkomna beställningarna tillsattes såväl regementsveterinärbeställningen vid intendenturdepartementet som bataljonsveterinärbeställningen vid Norrlands dragonregemente från och med den 1 juli med ordinarie innehavare.

Den 1 juli 1937 utgjorde personalen på aktiv stat:

- 1 överfältveterinär,
- 4 fältveterinärer,
- 8 regementsveterinärer,
- 14 bataljonsveterinärer.

Under året har ingen avgång från beställningarna ägt rum.

För bestridande av veterinärvården vid truppförband m. m., där militärveterinär saknas, nämligen 10 infanteriregementen, Gotlands trupper, Smålands arméartilleriregemente, Karlsborgs luftvärnsregemente, arméns under-

¹ Tillsattes först då I. arméfördelnings stab flyttas till Kristianstad. — ² Indrages vid nuvarande innehavares avgång.

officerssskola och infanteriskjutskolan, hava vederbörande chefer ägt att träffa avtal med veterinärer mot ersättning åt dessa enligt i kbr den 11 juni 1937 givna bestämmelser.

Personalen på övergångsstat har under året icke undergått någon förändring. Den bestod vid årets slut av 1 fältveterinär, 3 regementsveterinärer och 2 bataljonsveterinärer.

Personalen i fältveterinärkårens reserv. Under året har 1 bataljonsveterinär utnämnts till bataljonsveterinär å aktiv stat och 3 nyutnämnda bataljonsveterinärer tillkommit. Personalen bestod vid årets slut av 1 överfältveterinär, 1 fältveterinär, 5 regementsveterinärer och 54 bataljonsveterinärer.

B. Utgifter för truppveterinärvården.

Tablån över kostnader för truppveterinärvården (Tab. 1) företer stora variationer med avseende på kostnaderna pr häst och dag. Gränserna äro med bortseende från vissa skolor etc. 8·80 och 1·09 öre. Högsta siffran visar Karlsborgs artilleriregemente (8·80), därefter Svea artilleriregemente (8·36), Smålands arméartilleriregemente (8·27), Svea trängkår 8·21 och Älvsborgs regemente (8·06); de flesta av dessa hade stora utgifter för skoning, särskilt sistnämnda regemente. Lägsta siffran hade Gotlands infanterikår (1·09).

Att av tabellens siffror draga bestämda slutsatser angående truppveterinärvårdsanslagets handhavande låter sig ej göra, då alltför många faktorer därvid inverka.

Kostnaderna avse räkenskapsåret $1/1$ 1936— $30/6$ 1937.

C. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser.

I. arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Hälsotillståndet bland fördelningens hästar har under året varit synnerligen gott. Av *infektionssjukdomar* har *kvarka* förekommit å tvenne truppförband, A 3 och Ing 2, med resp. 27 och 2 fall. I det ena fallet rörde det sig om nyinkomna remonter, i det andra om nyinköpta ackordhästar. Övriga stamhästar hava ej blivit smittade. Detta ger mig ytterligare belägg för min uppfattning, att en häst efter genomgången kvarka är praktiskt taget immun för hela livet. Då någon tillförlitlig vaccinationsmetod för kvarka ännu ej är känd — de nu kända och använda metoderna skydda ej mer än tre, högst sex veckor och sakna därför vanligen helt betydelse, för arméns hästar — vore det lyckligast, om samtliga remonter i depåerna före tilldelningen till truppförbanden hade genomgått sjukdomen. Så är ju ej alltid förhållandet. En och annan årgång kan få slippa igenom, för att så fort den kommer ut på truppförband, i synnerhet å regementen, där ackordhästar varje år inköpas, bliva utsatt för smitta och insjukna. Härigenom lägges hinder i vägen för såväl utbildning som övningar.

Tryckskador förekomma alltjämt. Visserligen är antalet fall ej skrämmande, men under de korta fälttjänstövningar vi ha, 4 à 5 dagar, skulle de ej behöva förekomma. Orsakerna äro nog mångahanda. Ofta bero de på personalens ovana, bristande instruktion eller uppmärksamhet, men även på materielens olämplighet eller bristande hållbarhet. Den numera i bruk varande sadeln m/1900 är ofta svår att tillpassa och generar betydligt en hel del hästar. Att samtidigt kunna erhålla en sadel, som är angenäm för såväl häst som ryttare och även kan bära packning, torde ej vara en lätt konstruktionsuppgift. Men att detta måste göras, om vi skall kunna gå i fält med våra hästar, är odiskutabelt. Samma är förhållandet med arméns selar. Arbetshästen har nu blivit så stor och grov såväl i Skåne som stora delar av landet i övrigt, att den vid en mobilisering helt enkelt ej går i arméns selar.

Konstruktionen och användbarheten av arméns selar lämnar också mycket övrigt att önska.

Den sedan den 1. juli tillämpade rations- och ströstaten synes redan hava inverkat fördelaktigt på hästarnas hull och kondition. Genom den ökade ströfodermängden är halmen i ströbädden ej mer så begärlig, vilket gör trevnaden och vilan större.

Genom utökning av hästantalet å såväl K 2 som A 3 kommer åter sjukstallfrågan på dagordningen. A 3:s sjukstall är synnerligen litet och dåligt utrustat. Behov föreligger för utökning och modernisering. Detsamma är förhållandet å K 2, fastän i mindre grad.

(Breide.)

Skånska kavalleriregementet.

Den under senare delen av år 1936 pågående *ringormsepidemien* fortsatte in på följande år, men var slut i februari månad. Enstaka sporadiska fall förekommo dessutom under sommarmånaderna.

De nyinkomna remonterna isolerades som vanligt och besiktigades flitigt. Först i oktober upptäcktes några ringormsfall bland dem. Strax efteråt upptäcktes sjukdomen även å liv-skv. Tack vare den av utbildningsskäl nödvändiga omplaceringen av hästarna inom regementet och de på grund av stor brist på folk uppkomna svårigheterna att strikt genomföra bestämmelser rörande isolering, ryktdon, munderingspersedlar m. m., kom sjukdomen att spridas inom huvudsakligen liv- och 2. skv. Inalles smittades icke mindre än 142 hästar. Vid årsskiftet var dock epidemien hävd. Endast en häst kvarstod som oläkt. Sjukdomen karakteriserades av mycket stor smittsamhet med snabb läkning. Antalet sjukdagar under hela året utgjorde 4 610 dvs nära 33 % av samtliga sjukdagar.

Av övriga sjukdomar synes antalet *hovsprickor* vara stätt i ökande. Effektivast är, då nitning ej kan ske, att radikaloperera.

Påfallande är hurusom antalet fall av *strålbenshälta*, *hovledsarthrit* och *ringkota* ökats och att ett jämförelsevis stort antal unga hästar förbrukats. Huruvida orsaken härtill ligger i mindre motståndskraft hos vårt hästmateriel på grund av ändrade uppfödningförhållanden eller är att söka på annat håll är svårt att med säkerhet avgöra.

Antalet *tryckskador* är fortfarande onödigt stort. Möjligen bidrager härtill bristande vana hos manskap och vid trupptjänst ovanföregående befall.

Grimskaftskadornas antal visar heller ingen tendens att avtaga. Det är att hoppas att de enligt mitt förmenande olämpliga grimskaf, regementet nu har, så småningom måtte ändras för att få en bättring till stånd i detta förhållande.

Av *svårare sjukdoms- och olycksfall* märkas tvenne plötsliga dödsfall i hjärtfel. Genom tarmvred (colonomvridning) och magbristning i samband med magsår dogo tvenne hästar.

En ung, 5-årig häst råkade under sken komma i taggtråd och skada armbågsleden så illa att han måste avlivas. En annan som under betestiden lyckats taga sig ur fällan, skenade och halkade omkull på väg och skadade därunder ländkotpelaren, så att den såsom otjänstbar måste kasseras.

En årsremont, som opererades för ett hönsäggstort aeterom i näsgången, råkade sannolikt därunder aspirera blod i lungorna med påföljd att lung- och lungsäcksinflammation tillstötte och djuret dog.

(Glück.)

Wendes artilleriregemente.

Hälsotillståndet har under året varit ganska gott. *Kvarka* har dock förekommit med 27 fall, därav tre andraårsremonter och tio förstaårsremonter samt tolv yngre ackordhästar (4—5 år) och två äldre (resp. 7 och 12 år).

Epizootien var av lindrig art, men så gott som alla förstaårsremonterna blevo nedsmittade.

Epizootien bland förstaårsremonterna torde ha uppkommit genom smitta från gemensamhetsbetet i Rinkaby, där de under sommaren haft betesgång tillsammans med andra betesdjur. Remonterna torde i sin tur hava nedsmittat ackordhästarna.

Två hästar hava avlidit, därav en 7-årig stamhäst på grund av tunntarmsslynga, samt en 6-årig ackordhäst, som insjuknade i förstopningssymtom under arméfälttjänstövningarna i Småland den $18/9$ och vid hemkomsten till förlägningsorten den $25/9$ störtade. Vid obduktionen förelåg tjocktarmsförstopning med åtföljande tarminflammation och allmän intoxication.

Under en av höstens jaktritter föll en stamhäst vid ett dike och kunde därefter ej resa sig. Hästen slaktades, då fraktur å kotpelaren mellan sista ländkotan och första korskotan konstaterats.

(Stålhammar.)

Göta ingenjörkår.

Smittsamma sjukdomar. Av kvarka hava 2 fall inträffat hos två nyinköpta, unga ackordhästar. Stamhästarna i stallen synas hava varit helt immuna mot denna sjukdom.

Av smittsam luftrörskatarr hava inträffat 4 fall (3 ackordhästar och 1 stamhäst), varvid smittan införts genom inkallade ackordhästar.

Anmärkningsvärda sjukdomsfall. En ackordhäst behäftad med *bihålekatarr*, förorsakad av tandcaries, har opererats men dött på grund av aspiration av var. En ackordhäst, 16 år, har under två år hos fodervärden varit permanent halt av spatt med markant spattexostos och kunde betraktas såsom arbetsoduglig och kassabel. Behandling med bränning ansågs utsiktslös på grund av de arbets- och torftiga foderförhållanden, som fodervärden kunde bjuda hästen. För att söka utröna i vad mån och på hur lång tid en självläkning utan spattbränning kunde komma till stånd enbart genom ändrade miljöförhållanden med kraftigare diet, inkallades hästen den $30/10$ 1936. Efter 6 veckors fullständig vila togs hästen i bruk för lättare ekonomikörslor vid kåren. Den kunde friskskrivas såsom ohalt och fullt arbetsför den $31/5$ 1937, sålunda efter 7 månader. Hästen utlämnades den $31/5$ 1937 till annan fodervärd i annan bördigare trakt och har hos denne sedermera icke varit halt. Hästen fullgjorde sitt regementsmöte ohalt och i bästa kondition. Fallet synes mig visa icke blott att möjligheterna till läkning av spattprocesser även hos äldre hästar äro goda utan även i mycket hög grad kunna vara avhängiga av dietmiljön.

(Johansson.)

Skånska trängkåren.

Under året ha egendomligt nog inträffat två dödsfall genom åskslag hos utackorderade hästar, varav det ena inomhus. De för försäkringsbolagen i allmänhet gällande försäkringsvillkoren undantaga ersättning för eldsvåda och åskslag inomhus, enär försäkringstagaren för sådana skador anses böra skydda sig genom brandförsäkring. Gällande bestämmelser för utackordering av hästar påfordra ej brandförsäkring och förfrågningar hos en del av kårens fodervärdar hava visat, att brandförsäkring av ackordhästar i regel ej tages. I ovan relaterade fall utbetalade försäkringsbolaget liberalt nog försäkringsbeloppet, trots att formell skyldighet knappast förelåg. Jag tillåter mig påpeka den lucka i försäkringsbestämmelserna, som härvidlag förefinnes, och ifrågasätter om ej vid försäkring av ackordhästar resp. försäkringsbolag borde anmodas inkludera även brandrisk och åskslag i försäkringen.

(Wahlberg.)

II. arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Hälsotillståndet har varit gott. *Kvarka* har uppträtt vid truppförbanden endast i enstaka fall.

(Norrgren.)

Norrlands artilleriregemente.

Under regementets deltagande i vinterfälttjänstövningarna i Norrbotten inträffade ett fall av en svårartad *tryckskada* på en stamhäst. En frusen filt förorsakade på manken en stor hudnekros, som sedan utvecklade sig till mankfistel, vilken först efter upprepade operationer läkte. Hästen stod tjänsteoduglig i c:a 9 månader, vilket understryker vikten av en omsorgsfull hästvård och noggrann sadling och selning under vinterförhållanden.

(Hermansson.)

Norrlands trängkår.

Av smittsamma sjukdomar hava inträffat två godartade fall av *kvarka*. Under årets första hälft har denna sjukdom varit mycket spridd bland ortsbefolkningens hästar. På hela kårens hästbestånd företogs för den skull profylaktisk serumbehandling mot sjukdomen, och dess lindriga förlopp hos de två angripna hästarna kan kanske sättas i samband med denna behandling. — Under höstmånaderna uppträdde en *svalginflammation* av till synes smittsam natur, som angrep 13 hästar. Även denna sjukdom har varit gängse bland bygdens hästar.

Som framgår av det bifogade hästsjukbeskedet, har antalet inträffade sjukdomsfall och sjukdagar varit stort, avsevärt stegrat jämfört med föregående år. Till en del beror detta på de nämnda smittsamma sjukdomarnas förekomst. I huvudsak har emellertid förhållandet sin grund i ett ökat arbete för hästarna som följd av de nya utbildningsbestämmelserna för trängtrupperna och förläggningen till kåren av en studentpluton.

(Wilhelmson.)

III. arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Även under detta år kan hälsotillståndet bland hästarna vid arméfördelningens truppförband i stort sett betecknas som gott.

Av smittsamma sjukdomar har *ringorm* uppträtt på K 3 och A 2 samt å det senare regementet även *kvarka*.

Den från 1. juli 1937 försöksvis införda nya normalrationsstaten med sina två normalfoderstater och normalströstat fyller ett länge känt behov, och denna stats goda återverkningar skönjes nu i hästarnas överlag jämna och goda hull.

En bidragande orsak till att kunna hålla hästarna vid ett gott hull har varit årets höskörd, som i dessa trakter varit av god kvalitet tack vare jämförelsevis tidig slätter och bärkning under i allmänhet gynnsamma väderleksförhållanden. De remonter, som under hösten tillförts arméfördelningens truppförband, ha varit av mycket god klass. (Hellgren.)

Livregementets husarer.

Hälsotillståndet bland hästarna har även under år 1937 varit mycket gott. Av smittsamma sjukdomar har endast *ringorm* uppträtt med sammanlagt 77 fall varav hälften berört nyanlända remonter. Dessa medförde för övrigt sjukdomen till regementet, som förut varit fritt från den i flera år. Något mer än en månad efter de nya remonternas ankomst till kasern började bland dessa de första fallen och, då remonterna vid denna tidpunkt på grund av officersaspirantskolans sammandragning måste flyttas från gemensam uppställning i dennas stallavdelning till resp. skvadroners »kortstallar», kunde ju givetvis icke isoleringsbestämmelserna i praktiskt hänseende bli lika effektiva som tidigare.

Påtagligt är dock, att den isolering som kunnat genomföras samt de upprepade besiktningar av regementets samtliga hästar, som anbefallts med i regel tidig upptäckt av sjukdomen i begynnelsestadiet — klippning har ofta använts —, varit lyckliga medel för dennas bekämpande. Epizootien som varade mellan $\frac{9}{10}$ och $\frac{24}{12}$ kan anses hava varit av tämligen godartad natur samt haft snabb läkningstendens.

Tvenne hästar hava under året avlivats för *bäckenbrott* på grund av fall på stallgången, som inträffade trots att dess cementyta var upprefflad.

Det i beskedet upptagna fallet av *hjärtsäcksinflammation*, hade som ursprungsorsak yttre våld. Under övningar för övergång av vattendrag kastade sig en häst över båten varvid en årtull av järn trängde in vid vänstra sidan av bröstbenet och perforerade lungsäcken med pneumothorax som följd. Senare tillstötte lungsäcks- och *hjärtsäcksinflammation*, som föranledde hästens avlivande. (Hellgren.)

Göta artilleriregemente.

Kvarka och *ringorm* ha båda förekommit i flera repriser, kvarka med 51 och *ringorm* med 50 fall. Bägge sjukdomarna hava haft ett synnerligen lindrigt förlopp och ha ej på något sätt inverkat störande på övningarna. Kvarkan infördes genom nyinköpta ackordhästar, som i väntan på utackordering uppstallades i batteristall. Vid inryckningen till regementsövningarna behandlades 60 yngre ackordhästar med kvarkserum i profylaktisk dos. Någon bestämd uppfattning om resultatet härom vanns emellertid icke. Ringormens uppblossande måste som vanligt sättas i samband med uttagande ur förråd av hästutredningspersedlar, som varit i användning vid föregående sjukdomsutbrott och icke tillfyllest smittrenats. Att genomgången sjukdom medför immunitet synes otvivelaktigt.

Stamhästbeståndet är icke tillfredsställande. Efter höstkassationen funnos 10 vakanser och ändå voro i tjänst 15 hästar, som hade överskridit 20-årsstrecket. Som förut vid flera tillfällen påpekats, torde den abnormt starka förslitningen bero på avsaknad av lämplig övningsterräng, vinterväglagets beskaffenhet (hårdfrusen barmark) och de ansträngande marscherna till skjutfältet vid förläggning till Tånga hed. Så vitt man nu kan döma, torde det dröja mycket länge, innan rege-

mentet kan uppnå full numerär i stamhäftantalet. Förekomsten av vakanser kommer för framtiden, då antalet batterier ökas, att bereda mer olägenhet än den hittills gjort, vadan en ökad remonttilldelning är synnerligen motiverad.

(Widtskiöld.)

IV. arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Hälsotillståndet bland hästarna vid IV. arméfördelningens truppförband m. m. har under sistlidna år varit gott. Den sedvanliga höstkvarken eller *kvarkliknande halsinflammationen* har uppträtt med enstaka fall vid K 1, A 1 och Ing 1 men blott i ringa grad verkat störande på övningarna.

(Bengtson.)

Svea artilleriregemente.

Kvarkepizooti har under året förekommit med början senare hälften av juli månad. Infektionen kom till regementet dels från nyinköpta ackordhästar, dels från flera håll genom inkallade ackordhästar.

(Berg.)

Svea ingenjörkår.

Beträffande de olika sjukdomsslagen är att märka att antalet *distorsioner* och *trycksador* varit anmärkningsvärt stort.

Den 17. oktober emottog kåren 22 ridhästar till låns från K 1. Enär *herpes tonsurans* förekom bland hästarna vid K 1, uppstallades samtliga till låns erhållna hästar i ett av kårens sommarstallar, som särskilt iordningställdes för ändamålet. För att så snart som möjligt upptäcka ev. ringormsfall underkastades hästarna regelbundna besiktningar en gång i veckan. Den ¹⁵/₁₁ konstaterades tvenne fall och den ²²/₁₁ ytterligare två fall. Det sista och femte fallet uppträdde den ¹³/₁₂. Att döma av dessa tider torde hästarna med största sannolikhet varit infekterade före avgången från K 1. Någon infektionsmöjlighet vid kåren torde icke kunna förutsättas, enär samtliga hästar hade sin särskilda utrustning såväl i fråga om rid- som ryktpersedlar. Sträng kontroll utövades, så att ingen som helst förväxling av persedlar skulle kunna äga rum. Varje häst stod dessutom i sin bestämda spilta. I fråga om den kliniska undersökningen av ringorm har jag sedan många år tillbaka begagnat mig av manuell undersökning med strykning medelst handflatorna över hela kroppen. Så vitt jag kunnat finna är detta tillvägagångssätt det enda säkra i och för upptäckandet av herpesfall i tidigt stadium. Genom denna palpation kunna de små krustorna med lätthet upptäckas. Att förlita sig till oregelbundenheter i hårremmen genom okulärbesiktning synes mig ej vara tillfyllest, enär hårlaget å de unga herpesställena ej alltid är abnormt och i varje fall lätt täckes genom oregelbundenheten i hårlaget runt omkring det affekterade partiet.

(Carlin.)

Svea trängkår.

Senlidandena hava spelat en avsevärd roll såväl med hänsyn till antalet fall som antalet sjukdagar. Fallen av *hovspricka* synas tendera att öka.

Under slutet av året har ett fåtal fall av *kvarka* inträffat. Smittämnet överfördes genom inköpta ackordhästar. Sjukdomsförloppet har varit lindrigt. De vidtagna åtgärderna (isolering, lokal desinfektion och serumbehandling av de yngre

hästar, som icke kunde antagas vara immuna) syntes till en början hava varit tillfyllest för att stävja sjukdomen.

Kårens ackordhäststall befinner sig i undermåligt skick. Hästarnas kondition efter vintervistelsen i detta kalla, alltid mörka och i hög grad ohygieniska stall var långt ifrån tillfredsställande.

(Törnqvist.)

Ridskolan.

Ringorm har även i år uppträtt med en del fall och vållat en del besvär för utbildningsarbetet, dock mindre än man måhända väntat sig. I det s. k. furirstallet yppade sig vid den vanliga tidpunkten, medio av oktober, fall bland där uppstallade såväl yngre som äldre remonter. Hur smittämnet införts, eller om det införts nu eller legat latent sedan föregående år, låter sig icke avgöra. Inom detta stall tog sjukdomen snabb spridning, och innalles 27 hästar insjuknade. Enär hästarna med få undantag kunde ridas, varigenom huden hölls i skick (helklippning i några fall), avläkte sjukdomen tämligen snabbt. Smittspridning till övriga stallar ägde icke rum.

Antalet för *periostit* behandlade hästar synes ganska stort, 15 fall, d. v. s. 11 per 100 hästar. Av dessa 15 fall rör det sig emellertid om verklig remonthälta, d. v. s. under utbildningen ådragen funktionell överansträngning, i endast 8 fall, berörande 6 hästar, d. v. s. 4 per 100 hästar. Beträffande dessa otvetydiga fall av remonthälta kunna följande orsaksmoment andragas såsom i huvudsak utlösande. Först och främst måste remontutbildningen vid skolan bedrivas, icke med utbildade och utvalda remontryttare, utan med elever, vilka själva skola utbildas och vilka i många fall icke äro eller någonsin bliva idealiska remontryttare. Härtill kommer såsom ett andra viktigt moment, att de lokaler, som stå till buds för inomhusridningen, icke erbjuda tillräckligt utrymme utan tvinga till ridning på snäva bågar, vilket för vid ökad belastning ännu otränade ledgångar och senor innebär för stark påfrestning. Slutligen, och enligt min mening icke minst, torde remonthältn sammanhånga med de krav på högre skolning, som RI ställer på arméns hästmateriel. Vår utbildning ger ett i fråga om skolmässig ridning högkvalificerat hästmateriel, men den kräver då också nödvändigt offer. Det förtjänade måhända tagas under förnyat övervägande, huruvida icke remonternas utbildning borde förlämnas en ännu mera fältmässig och mindre skolmässig prägel och tyngdpunkten förläggas än mer från ridhuset ut i terrängen. Att detta bleve till bättnad för hästarnas hållbarhet torde vara ganska säkert. Mångårig erfarenhet säger mig att arbete i terräng, jaktridning etc. ger på tränade hästar ytterst få skador och dessa av ren olycksfallsnatur. Då numera för ungdomen idrott och friluftsliv alltmer synes tränga undan den rena gymnastiken, förefaller det egendomligt, att för fälthästens utbildning så stor vikt ännu lägges vid det för en del hästar nyttiga men för en del förslitande och tröttande rent gymnastiska arbetet i ridhus. Måhända borde detta arbete även förtjäna en ingående analys med hänsyn till de olika rörelsernas nyttovärde för utbildningen och för organismen.

Antalet *senskador* har under året uppgått till endast 7 mot 16 föregående år och 21 år 1935. För övrigt representera dessa 7 fall endast 4 hästar, i det en häst varit sjukskriven i 3 och en i 2 perioder för detta lidande. I förra fallet rör det sig om en remont, vilken redan efter 5 månaders utbildning företedde en övertänjning av ytliga böjaren å ena frambenet utan nämnvärd hälta men med stor bukt på senan. Den blistrades, men lidandet recidiverade snart, varpå hästen brändes och släpptes på gräs. Då arbetet i form av lindrig motion ånyo upptogs efter över 3 månaders vila, recidiverade åkomman på nytt. Hästen har sammanlagt varit ur arbete under året i 230 dagar. Här rör det sig efter allt att döma om en konstitutionell svaghet. Det kan anmärkas, att hästen är ovanligt välskapad med god bredd under knäet och det »korrektaste» benställ fram, man gärna kan få se.

Tvenne dödsfall ha under året inträffat. En tjänstehäst tillhörig Ing 4 störtade under terrängritt å slåta marken och dog omedelbart. Obduktionen utvisade såsom dödsorsak *hjärtförlamning*. Hästen hade icke förut företett minsta tecken till sjukdom eller nedsatt kondition.

Under jaktridning i november råkade en K 3 tillhörig hitkommenderad stamhäst falla på en grav, varvid den ådrog sig ett splittrat brott på skallbasen samt genom första halskotans kropp.

(Waxberg.)

Övre Norrlands trupper.

Tf stabsveterinären.

Hälsotillståndet bland hästarna synes i stort sett ha varit gott. Av smittsamma sjukdomar synes endast *näs- och svalgkatarr* ha förekommit vid så gott som samtliga förband. Mest angripna ha varit K 4U och K 4B.

(Lindström.)

Norrlands dragonregemente.

Flera hästar, vilka i samband med influensaepizootien år 1936 ådrogo sig *myokarditer*, hava under året regelbundet undersökts. En av dessa måste nedslaktas. I samtliga övriga fall hava myokarditsymtomen så småningom tonat av. Alla, utom möjligen en, äro till synes fullt tjänstedugliga. Några tydliga myokarditsymtom hava icke heller å denna häst förmärkts under senaste halvåret. Han hade en dubbelsidig pneumoni år 1936 och var en av dem, som visade de mest påtagliga myokarditsymtom t. o. m. 6—7 månader efter det, han genomgått influensan. Sedermera blev han symtomfri och sattes så småningom i full tjänst. På senaste tiden har dock hos denna häst efter ansträngning förmärkts en något väl hög andningsfrekvens.

En häst har måst nedslaktats på grund av ett *lunglidande*, som var svårt att kliniskt komma tillrätta med. Obduktionen visade att lungvävnaden över stora ytor hade ett svulstartat utseende, sviter efter genomgången influensa med lungaffektioner, mycket likt ett fall som förekom föregående år i samband med influensaepizootien. Undersökning vid Veterinärhögskolans pat. inst. gav vid handen, att en kronisk lunginflamm. förelåg.

Två hästar hava under året avlidit på grund av hjärtlidande. I ena fallet visade obduktionen, att en typisk akut myokardit förelegat. Vid obduktion av det andra fallet framgick, att hästen hade svåra sjukliga förändringar i hjärtat. På dettas högra sida i höjd med skiljväggen mellan kammaren och förmaket förefanns en mer än knytnevstor svulstliknande bildning, som vid närmare undersökning visade sig vara ett haematom av tämligen färskt datum. I hjärtmuskulaturen iaktogs dessutom degenerativa förändringar.

Två hästar som visat kraftiga *nymfomani*-symtom hava behandlats sålunda, att testikeldelar inplanterats subkutant å halsen. I båda fallen skedde läkningen av operationssåren per primam. Ungefär tre veckor efter operationen hade de nymfomaniska symtomen å denna häst helt försvunnit. Hästen, som är årsremont, har kunnat väl tillgodogöra sig dressyren. Före operationen var han mycket svår att handskas med. Ingen av de ovariomier och clitorisextirpationer, som gjorts vid regementet, sedan jag kom hit, har givit så gott resultat. Den andra hästens sjukdomstillstånd har ävenledes högst avsevärt förbättrats. Denna häst är några år äldre.

Under år 1936 voro upptagna 17 fall av *hovspricka*, under 1937 behandlades 44 hästar härför. Endast ett par fall hava varit mera besvärliga. Några uppstodo

under snösmältningsperioden. De flesta hava emellertid varit ytliga kronrands-sprickor och uppträtt på höstsidan.

Det har på mångahanda sätt visat sig, att årets hö varit mycket mineralfattigt. För att kompensera denna mineralbrist hava mineralfoder av olika slag under långa perioder givits samtliga hästar vid regementet. De, som syntes tarva särskild behandling, hava dessutom erhållit fosfor i oleum Jecoris samt ewomin.

(Åstrand.)

Remontdepåerna.

Herrevadskloster.

Remonterna voro under hela sommaren förskonade från kvarka och befunno sig vid betestidens slut i ett mycket gott skick. Omkring en månad efter de höstinköpta remonternas ankomst utbröt emellertid *kvarka*. Sjukdomen pågick c:a 2 månader och visade sig vara av stark smittsamhet, vilket förklarar det snabba förloppet. Sammanlagt smittades synbart 143 hästar av 212, d. v. s. ungefär $\frac{2}{3}$ av beståndet. Flera magrade starkt av, men repade sig snart och voro alla remonterna vid årsslutet åter i mycket gott hull och skick. Tyvärr hade dock ett anmärkningsvärt stort antal dukat under för komplikationer. Ej mindre än 6 dödsfall inträffade. Redan i epizootiens början uppträdde ett ovanligt stort antal fall av s. k. »Bräune» med starka andnings- och sväljningssvårigheter. Tracheotomi måste i flera fall göras. Trenne hästar dogo sålunda genom s. k. främmande kroppspneumoni på grund av i lungorna nedkommet foder och var.

Tvenne fall yttrade sig med mjältförstoring, det ena ringgradigare men med följande ruptur av mjältkapseln och inre förblödning, det andra med abscessbildning och kolossal mjältförstoring (1 m lång, $\frac{1}{2}$ m bred, 10 cm tjock).

Det sjätte fallet utgjordes av abscess i bukhålan med följande peritonit och sammanväxning mellan lilla tjocktarmen och ändtarmen.

Anasarkafallen klarade sig tack vare serumbehandling. I ett fall upptod purulent panofthalmi, som slutade med att det ena ögat spolierades, medan det andra räddades, varvid dock en cornealfleck kvarstår.

(Glück.)

Gudhem.

Hälsotillståndet bland remonterna har under året varit gott. *Kvarka* har förekommit med 139 fall och 2 228 sjukdagar. Epizootien har haft ett godartat förlopp utan komplikationer i form av anasarka. *Ringorm* har förekommit i ganska omfattande grad, i det att inte mindre än 174 fall med 6 118 sjukdagar förefunnits. Det jämförelsevis stora antalet sjukdagar i ringorm beror därpå, att friskskrivning icke skett förrän säkerhet för recidiv ansetts föreligga. Sjukdomen har i stort sett förlöpt godartat och med god läkningstendens.

I beskedet finnes bland avlivade upptaget ett fall av blodförgiftning, septicaemia. Detta fall började som tarminflammation och övergick mycket hastigt i allmän blodförgiftning, så att hästen i döende tillstånd avlivades.

Ett fall av förblödning finnes även i beskedet. Troligen förorsakades den inre blödningen av slag av annan häst, ehuru vid obduktionen inga absoluta hållpunkter för detta antagande framkommo.

(Munthe.)

Arméhundgården.

Hälsotillståndet har hos hundbeståndet varit gott.

Ingen smittsam bakteriesjukdom har förekommit. Av *parasitära* sjukdomar hava uppträtt inälvsmask (*ascaris*) och loppor. Ett fullständigt förgörande av ohy-

ran har varit förenat med stora svårigheter och har icke ernåtts på grund av de mindre goda sanitära förhållanden, som äro förenade med hundgårdens nuvarande förläggning till kårens sommarstallbarack.

Av uppfödningssjukdomar har *rachitis* förekommit hos en kull riesenschнауzer-valpar. En av dessa måste avlivas, sedan så stora skelettförändringar uppkommit, att de trotsade all behandling.

Som allmänt omdöme om uppfödningresultatet kan framhållas, att unghundarna icke erhållit en önskvärd harmonisk kroppsutveckling, och har detta sin grund i de ovan nämnda mindre tillfredsställande förhållandena beträffande hundgårdens förläggning och svårigheterna att bereda unghundarna tillräcklig motion.

(Wilhelmsson.)

D. Sjukligheten och sjukvården bland arméns hästar.

Medeltalet av arméns hästar har under året uppgått till 5 575, däri medräknade egna tjänstehästar, stamhästar och vid truppförband tjänstgörande ackordhästar. Antalet nyinsjuknade uppgick till 8 984 och sjukprocenten var sålunda 8.2 d. v. s. omkring 457 hästar hade varje dag av året varit sjukskrivna. Av Tab. 2 i tabellavdelningen framgår sjukprocenten såväl för de enskilda truppförbanden, som för de olika vapenslagen och arméfördelningarna (eller motsvarande).

Av Tab. 3 framgår de olika sjukdomarnas frekvens och sjukdomarnas utgång.

I Tab. A. är en sammanställning gjord av de vanligast förekommande och för truppförbandens tjänsteduglighet betydelsefulla sjukdomarna bland hästarna vid de beridna truppförbanden. Siffrorna angiva antalet fall (under året insjuknade) pr 100 hästar av medelhästbeståndet.

Att av de i tabellen anförda siffrorna draga några bestämda slutsatser med avseende på den allmänna hästvården vid resp. truppförband torde vara allt för vanskligt. Höga siffror beträffande exempelvis inflammation i senor och senskidor, ledåkommor står dock i ett visst samband med starkare förslitning av hästmaterialet och höga siffror för tryckskador torde visa, att tillräcklig uppmärksamhet icke riktats på selning och sadling.

Å remontdepåerna insjuknade 562 hästar mot 735 föregående år.

För att få en föreställning om frekvensen av olycksfall bland arméns hästar hava Tab. B. och Tab. C. sammanställts. Dessa siffror ingå överallt i statistiken rörande hästarnas sjuklighet (ävensom i förekommande fall kassation, avlivande och dödlighet). Av samtliga 100 olycksfall blevo 62 (62 %) hästar utskrivna såsom tjänstedugliga och 2 (2 %) ej tjänstedugliga, 29 (29 %) avlivades, 7 (7 %) dogo.

Tab. A. Fall av vissa sjukdomar bland hästarna vid arméns beridna truppförband pr 100 hästar under år 1937.

Truppförband	Lymfangit	Kolik (förstopning, gasansamling, tarmvred)	Fotulleinfektion	Beninflammation	Inflammation i senor och sensklidor	Ledskommor (utom spätt)	Spätt	Krosskada, sår	Mugg	Tryckskada	Hovspricka	Hovinfektion, hovböld
Livregementet till häst . . .	7.0	1.7	8.4	1.0	8.3	25.4	—	54.3	1.7	14.9	5.0	14.5
Skånska kavalleriregementet . .	2.9	4.6	1.0	0.4	8.7	11.2	1.7	27.8	2.5	10.8	6.8	18.9
Livregementets husarer . . .	8.6	2.5	0.2	0.4	9.6	17.5	0.4	22.8	—	0.4	5.0	11.7
Norrlands dragonregemente U. .	12.6	1.7	—	0.2	15.4	18.2	1.7	44.4	2.2	14.9	12.8	15.2
B. .	9.9	2.7	0.9	—	18.0	10.8	—	24.3	0.9	6.3	7.2	8.1
Svea artilleriregemente . . .	9.4	2.9	0.3	—	15.6	10.3	2.4	62.5	3.5	6.8	11.8	15.6
Göta artilleriregemente . . .	9.4	3.1	0.3	0.3	24.5	35.4	2.8	74.3	2.8	54.9	6.9	27.9
Wendes artilleriregemente . .	6.4	1.4	0.8	0.6	14.4	9.4	0.3	38.3	0.6	1.7	2.2	9.2
Norrlands artilleriregemente . .	1.4	2.3	—	0.9	12.2	12.5	1.4	58.0	0.9	2.6	14.8	24.1
Norrbottnens artillerikår . . .	10.4	5.7	1.9	—	15.1	23.6	4.7	48.1	1.9	29.2	6.6	19.8
Smålands arméartillerireg. . .	5.8	1.8	—	—	10.5	15.8	—	24.6	—	1.8	—	1.8
Gotlands artillerikår . . .	14.3	4.8	9.5	4.8	23.8	14.3	—	33.3	4.8	9.5	14.3	28.6
Bodens artilleriregemente . . .	4.8	—	1.6	—	17.7	4.8	1.6	35.5	3.2	29.0	6.5	1.6
Karlsborgs artilleriregemente .	7.1	7.1	—	—	10.7	17.9	—	28.6	—	—	—	7.1
Svea ingenjörkår	4.2	—	—	1.4	7.0	91.5	11.3	32.4	—	35.2	2.8	11.3
Göta ingenjörkår	1.7	—	—	6.7	6.7	1.7	—	16.7	—	8.3	5.0	6.7
Bodens ingenjörkår	7.5	1.9	1.9	—	13.2	9.4	—	52.8	1.9	17.0	11.3	3.8
Signalregementet	8.3	4.2	—	2.1	25.0	18.8	—	75.0	2.1	6.3	4.2	4.2
Svea trängkår	2.5	—	—	1.3	12.7	6.3	—	19.0	—	1.3	3.8	13.9
Göta trängkår	6.3	1.6	—	3.2	6.3	22.2	—	50.8	—	3.2	9.5	22.2
Norrlands trängkår	3.0	3.0	—	7.5	11.9	43.2	—	50.7	—	25.4	4.5	10.4
Skånska trängkåren	3.5	8.8	1.8	—	19.3	22.8	—	50.9	—	10.5	1.8	14.0
Sammandrag.												
Kavalleriet	7.8	2.6	0.4	0.5	10.9	17.8	0.9	36.6	1.5	10.0	7.5	14.7
Artilleriet	6.8	2.6	0.6	0.4	16.2	16.1	1.8	54.3	1.9	16.2	8.2	17.7
Ingenjörtrupperna	4.3	0.5	0.5	2.7	8.7	38.6	4.3	33.2	0.5	21.2	6.0	7.6
Trängen	3.8	2.6	0.4	3.0	12.5	22.6	—	41.5	—	9.8	4.9	15.0

Tab. B. Till direkta olyckshändelser hänförliga sjukdomsfall bland arméns hästar år 1937.

Truppförband	Antal fall	Skadans art	Skadans tillkomstsätt	Skadans påföljd
<i>I. arméförd.</i>				
I. 11, K.	1	Benbrott	Ej angivet	Avlivad
K. 2.	1	Ledsår	Taggtråd	
	1	Ryggskada	Skenolycka	
	37	Sår	Grimskaft	Tjänstedugliga
A. 3.	1	Benbrott	Kullridning under jaktritt	Avlivad
T. 4.	1		Spark av annan häst	
	2	Blixtslag		Självdöd
<i>II. arméförd.</i>				
I. 14	1	Sår	Vid ilastningsövning på järnväg	Tjänsteduglig

Truppförband	Antal fall	Skadans art	Skadans tillkomstsätt	Skadans påföljd
A. 4	2	Benbrott	Halkat på stallgång	Avlivad
	1	»	Spark av annan häst	»
	1	Benspricka	» på skank av annan häst	»
T. 3	1	Ledinfektion	I stallet (ej närmare angivet)	Tjänsteduglig
<i>III. arméförd.</i>				
K. 3	1	Benbrott, skanken v. b.	Slag av annan häst	Avlivad
	1	» , underarmen v. fr.	» , » , »	»
	2	Bäckenbrott	Fall på stallgång	»
A. 2	2	Sår	Grimskaftskada	Tjänsteduglig
	3	»	Bett av annan häst	»
<i>IV. arméförd.</i>				
K. 1	1	Kvävning	Strypt i grimma	Självdöd
	1	Brott av näsbenet	Ej angivet	Tjänsteduglig
	1	» , bogbladet	Vid kullridning	Ej tjänsteduglig
	1	» , underarmsbenet	Spark	Avlivad
	1	» , hovbenet v. b.	Ej angivet	»
	1	» , lårben h	Vid fall	»
A. 1	1	» 3 och 4 halskotan	Kullridning under jakt	Självdöd
	1	» av h armbågsben	Halkade och föll å stallgolvet	Avlivad
	2	» , underarmsben	Spark av annan häst	»
	1	» , skankben	» , » , »	»
	7	Sår	Grimskaftskada	Tjänstedugliga
Ing. 1	1	Benbrott	Ej angivet	Avlivad
S. 1	1	Sår	Under fälttjänstövning	Tjänsteduglig
	1	»	Kullridning	»
	2	»	Bivackskador	»
	1	»	Under biltransport	»
	1	»	Av brusten järnskalm på kärra	»
	3	»	Grimskaftskada	»
T. 1	1	Brott av underarm	Ej angivet	Avlivad
R. S.	1	Benbrott	Under jaktridning	Självdöd
A. U. S.	1	Senbristning	» hinderhoppning	Avlivad
K. S.	1	Brott av skankben	Spark av annan häst	»
<i>Övre Norrlands trp</i>				
K. 4 U.	1	Brott å skallbasen	Gick över i stallet	Självdöd
	1	» av underarmsbenet	Spark av annan häst	Avlivad
	1	Benspricka	Under jaktritt	»
A. 5	1	Hovbensbrott	Ej angivet	»
Ing. 3	1	Benbrott	Spark av annan häst	»
<i>Gottlands trupper</i>				
Militärbefälet .	1	Benbrott	Ej angivet	Avlivad
Remontdepåer .	1	Blixtslag		Självdöd
Herrevadskloster	1	Avskuren sena	Ej angivet	Ej tjänsteduglig
Gudhem	1	Förblödning	Slag	Självdöd

**Tab. C. Översikt av olycksfall bland arméns hästar år 1937
med hänsyn till dels skadans art, dels skadans påföljd.**

Skadans art.	Skadans tillkomstsätt											
	Grimskafsskada	Spark eller bett av häst	Skada i stalllet (omkullfall o. d.)	Omkullridning	Ridning i terräng, jakt	Hopp över hinder, fall	I bivack	Transport med bil	Vid lastn. & järnvägsvagn	Ej angivet	Övriga	Summa
Brott å extremiteter	—	12	5	1	1	1	—	—	—	4	1	25
Brott i övrigt i bensystemet	—	—	1	2	—	1	—	—	—	3	—	7
Benspricka	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Bristning av sena	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Hjärnskada	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Ledinflammation	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sår (och kontusion)	49	2	—	1	1	—	2	1	1	—	1	58
Övriga skador	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Summa	49	15	7	4	3	3	2	1	1	8	7	100
Skadans påföljd.												
Tjänstedugliga	49	4	1	1	1	—	2	1	1	1	1	62
Ej tjänstedugliga	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Självdöda	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	4	7
Avlivade	—	11	5	1	1	3	—	—	—	6	2	29
Summa	49	15	7	4	3	3	2	1	1	8	7	100

¹ Vid skenolycka. — ² Kvävning i grimma 1, av blixten 2 (alla 3 självdöda), ledsår av tagg-tråd 1 (avlivad).

Tab. 1. Utgifter för truppveterinärvården 1 juli 1936—30 juni 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Häst- tjänst- görings- dagar	Utgifter, kronor	Nyanskaffning av materiel	Materiel för skoning	Underhåll av materiel	Forbruknings- materiel	Medikamenter	Transport- kostnader	Utgifter för epizootier	Diverse	Summa kostnad
Kostnad pr häst och dag i öre											
Södra arméfördelningen.											
Norra skånska infanteriregementet	9 390	418 95	0 14	2 95	—	0 76	0 28	0 02	—	0 27	4 42
Södra skånska infanteriregementet	8 487	482 57	0 01	2 38	0 28	0 08	0 69	—	—	1 66	5 10
Kronobergs regemente	8 905	364 08	0 58	2 56	0 08	0 46	0 43	0 03	—	—	4 09
Kronobergs reg:tes det. i Karlskrona	6 650	389 72	0 20	4 34	—	0 66	0 64	0 02	—	—	5 86
Hallands regemente	9 889	689 92	0 05	5 09	—	1 35	0 45	0 02	—	0 02	6 98
Skånska kavalleriregementet	175 108	9 452 91	0 62	2 31	0 29	1 36	0 56	0 12	—	0 14	5 40
Vendes artilleriregemente	131 268	6 758 77	0 42	3 02	0 27	0 67	0 73	0 01	—	0 03	5 15
Skånska trängkåren	21 326	1 290 14	0 31	3 87	0 02	1 06	0 70	0 13	—	—	6 09
Västra arméfördelningen.											
Skaraborgs regemente	10 600	447 60	0 17	2 48	0 02	0 79	0 68	0 02	—	0 06	4 22
Älvsborgs regemente	9 215	742 71	0 20	6 31	—	0 56	0 99	—	—	—	8 06
Bohusläns regemente	9 916	470 43	—	4 18	—	0 33	0 21	0 02	—	—	4 74
Värmlands regemente	9 499	147 38	0 06	—	—	0 71	0 64	0 14	—	—	1 55
Livregementets husarer	176 676	8 425 81	0 85	1 89	0 11	0 69	1 00	0 10	—	0 13	4 77
Göta artilleriregemente	118 094	4 659 36	0 64	1 20	0 30	1 02	0 72	0 02	—	0 05	3 95
Karlsborgs artilleriregemente	10 123	891 17	4 28	2 21	0 88	0 55	0 80	0 05	—	0 03	8 80
Göta trängkår	21 483	1 077 70	0 19	3 04	0 19	0 50	1 06	0 01	—	0 03	5 02
Östra arméfördelningen.											
Svea livgarde	8 515	300 63	0 25	1 68	0 12	0 62	0 83	—	—	0 03	3 53
Göta livgarde	9 026	484 48	—	1 94	—	2 16	1 25	0 01	—	—	5 36
Livregementets grenadjärer	9 644	345 24	0 16	1 61	0 08	1 50	0 21	0 01	—	—	3 57
Upplands regemente	20 889	1 016 03	—	3 09	—	0 75	1 01	—	—	0 01	4 86
Södermanlands regemente	10 308	794 20	—	4 70	0 15	0 29	2 04	0 51	—	0 01	7 70
Livgrenadjärregementet) Östra bri- Jönköp.-Kalmar reg:te f gaden	11 157	565 97	—	1 84	2 28	0 38	0 35	0 05	—	0 17	5 07
Livregementet till häst	9 952	463 18	0 20	2 01	0 32	1 78	0 30	0 04	—	—	4 65
Svea artilleriregemente	175 134	11 346 53	0 38	3 30	0 37	1 22	1 10	0 09	—	0 01	6 47
Smålands arméartilleriregemente	139 933	11 702 33	0 42	4 64	0 22	1 83	1 03	0 18	—	0 04	8 36
Svea ingenjörkår	22 912	1 896 83	1 27	2 31	0 27	1 70	1 46	1 26	—	—	8 27
Göta ingenjörkår	28 436	1 244 38	0 69	0 93	0 34	1 06	1 08	0 28	—	—	4 38
Fältelegrafkåren	25 669	1 951 04	0 50	3 36	1 22	1 27	0 68	0 02	—	0 55	7 60
Svea trängkår	19 646	507 15	—	1 10	0 02	0 51	0 84	0 05	0 06	—	2 58
Generalstabens	30 051	2 468 52	3 23	1 72	0 40	1 66	0 56	0 01	—	0 63	8 21
Kavalleriinspektionen	26 788	1 308 70	—	2 68	0 05	1 48	0 67	—	—	—	4 88
Krigsskolan	196 741	1 909 17	0 06	0 14	0 01	0 23	0 42	0 04	—	0 07	0 97
Infanteriskjutskolan	9 164	646 19	0 04	3 38	0 08	0 94	1 88	—	—	0 73	7 05
	5 613	254 67	0 18	3 15	—	0 57	0 46	0 18	—	—	4 54

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Häst- tjänst- görings- dagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr häst och dag i öre								
			Nyanskaffning av materiel	Materiel för skoning	Underhåll av materiel	Förbruknings- materiel	Medikamenter	Transport- kostnader	Utgifter för epizootier	Diverse	Summa kostnad
Ridskolan	50 380	4 647·59	—	8·14	0·07	0·41	0·57	0·04	—	—	9·23
Arméns underofficersskola	12 575	722·87	2·21	2·18	0·11	1·08	—	0·16	—	—	5·74
Norra arméfördelningen.											
Jämtlands fältjägarregemente	10 968	448·77	1·28	1·69	—	0·43	0·67	0·02	—	—	4·09
Dalregementet	10 724	362·28	—	1·88	0·21	0·16	1·11	0·02	—	—	3·88
Hälsinge regemente	8 708	482·54	0·33	3·23	—	0·69	1·27	0·02	—	—	5·54
Västernorrlands regemente	10 909	374·65	—	1·62	—	0·74	1·06	0·01	—	—	3·43
Norrlands dragonregemente	170 830	6 462·91	2·04	0·16	0·13	0·23	1·05	0·02	—	0·15	3·78
Norrlands artilleriregemente	128 891	7 755·92	1·00	1·84	0·52	1·60	0·54	0·50	—	0·02	6·02
Norrlands trängkår	23 612	1 382·79	0·43	3·41	0·12	0·67	0·37	0·13	0·22	—	5·85
Övre Norrlands trupper.											
Västerbottens regemente	9 889	726·40	—	3·19	0·38	1·33	1·91	0·04	—	—	7·35
Norrbottnens artillerikår	83 268	5 215·33	0·78	2·34	0·55	2·07	0·47	0·04	—	0·01	6·26
Tredje intendenturkomp.	343	23·95	—	—	—	—	—	—	—	6·98	6·98
Bodens fästning.											
Norrbottnens regemente	13 922	577·23	—	—	—	—	—	—	—	4·15	4·15
Bodens artilleriregemente	22 191	878·39	0·06	1·79	0·01	2·05	—	0·05	—	—	3·96
Bodens ingenjörkår	21 328	1 132·52	—	2·34	0·06	1·65	1·04	0·03	—	0·19	5·31
Gotlands trupper.											
Gotlands infanterikår	4 676	51·57	—	—	—	0·77	0·26	0·06	—	—	1·09
Gotlands artillerikår	8 378	301·51	—	0·16	0·22	2·37	0·31	0·04	—	—	3·60

Tab. 2. Översikt av sjukligheten bland arméns hästar år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Truppförband.	Under året insjuknade	A v f ö r d a				Antal sjukdagar	Antal häst-tjänstgöringsdagar	Sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar
		Tjänst-dugliga	Ej tjänst-dugliga	Självdöda	Av-livade			
Livregementet till häst .	958	902	43	4	5	18 118	176 730	10.8
Skånska kavallerireg. . .	844	838	41	5	4	15 182	176 047	8.6
Livregementets husarer .	538	516	19	2	3	9 414	174 720	5.4
Norrlands dragonreg. U.	915	883	24	5	3	13 483	168 499	8.0
„ „ B.	147	143	6	—	2	2 764	40 590	6.8
Svea artillerireg. . . .	701	674	12	1	4	14 676	123 565	11.9
Göta artillerireg. . . .	1 080	1 062	21	5	1	13 322	116 445	11.4
Vendes artillerireg. . .	416	407	12	2	1	6 772	131 519	5.1
Norrlands artillerireg. .	537	543	8	2	5	12 021	125 907	9.5
Norrbottnens artillerikår	253	244	3	1	3	4 022	38 537	10.4
Småls arméartillerireg. .	41	37	—	2	1	1 164	20 991	5.5
Gotlands artillerikår . .	43	41	2	—	—	939	7 701	12.2
Bodens artillerireg. . .	113	112	1	—	—	1 992	22 604	8.8
Karlsborgs luftvreg. . .	33	35	1	—	—	529	10 272	5.1
Svea ingenjörkår	162	140	12	—	1	3 167	25 061	12.6
Göta ingenjörkår	51	53	—	1	—	1 623	21 825	7.4
Bodens ingenjörkår . . .	107	100	6	2	1	2 213	19 320	11.5
Signalregementet	118	113	4	—	—	1 674	17 367	9.6
Svea trängkår	57	57	1	—	—	904	28 396	3.2
Göta trängkår	91	92	1	—	—	1 922	23 086	8.3
Norrlands trängkår . . .	153	144	8	1	—	2 749	24 462	11.2
Skånska trängkåren . . .	91	80	6	3	1	1 440	20 748	6.9
Inf. I. arméförd.	100	96	4	—	1	2 197	50 963	4.3
„ II. „	148	128	13	1	1	3 825	44 110	8.7
„ III. „	151	143	9	—	1	4 127	39 377	10.5
„ IV. „	105	86	13	—	3	3 591	56 747	6.3
„ Övre Norrlands tr. . .	118	109	4	—	1	2 058	23 480	8.8
„ Gotlands trupper . . .	29	24	1	—	1	821	4 785	17.2
Skolor m. fl. ¹	322	318	5	2	1	5 832	100 379	5.8
Remontdepåer ²	562	541	5	10	2	14 622	200 878	7.3
Sammandrag.								
<i>a. Vapenslag.</i>								
Kavalleri	3 402	3 282	133	16	17	58 961	736 586	8.0
Artilleri	3 217	3 155	60	13	15	55 437	597 541	9.3
Ingenjörtrupper	320	293	18	3	2	7 003	66 206	10.6
Signaltrupper	118	113	4	—	—	1 674	17 367	9.6
Träng	392	373	16	4	1	7 015	96 692	7.3
Infanteri	651	586	44	1	8	16 619	219 462	4.0
Skolor m. fl.	322	318	5	2	1	5 832	100 379	5.8
Remontdepåer	562	541	5	10	2	14 622	200 878	7.3
<i>b. Arméfördelningar.</i>								
I. arméfördelningen . .	1 502	1 474	63	11	7	27 214	401 102	6.8
II. „	838	815	29	4	6	18 595	194 479	9.6
III. „	1 893	1 878	51	7	4	29 314	363 900	8.1
IV. „	2 142	2 009	85	7	11	43 294	448 857	9.6
Övre Norrlands trupper	1 653	1 591	44	8	9	26 532	313 030	8.5
Gotlands trupper	72	65	3	—	1	1 760	12 486	14.1
Skolor m. fl.	322	318	5	2	1	5 832	100 379	5.8
Remontdepåer	562	541	5	10	2	14 622	200 878	7.3
I allt	8 984	8 661	295	49	46	167 163	2 095 111	8.2

Anm. Här avses egna tjänste-, stam- och ackordhästar. — Summan avförda (kol. 3—6) stämmer i allmänhet ej med antalet insjuknade, beroende på skillnaden mellan de vid årets början och slut kvarvarande (jfr följ. tabell).

¹ Ridskolan, krigsskolan, arméns underofficersskola, generalstaben och 1. intendenturkompaniet.

— ² Jämte dressyranstalten.

a) Arméns truppförband.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stamhästar, ackordhästar											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda				Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, dagar i medeltal ¹	Summa insjuknade	
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgöriga	Hj tjänstgör.	Självdöda	Avlivade	Summa				
I. Infektionssjukdomar.												
Blodförgiftning	—	2	2	1	—	1	—	2	—	30	15·0	—
Feber av obestämd art . . .	—	7	7	7	—	—	—	7	—	63	9·0	—
Fläckfeber	—	3	3	3	—	—	—	3	—	111	37·0	—
Influensa, rosartad	—	3	3	3	—	—	—	3	—	18	6·0	1
Kvarka	—	154	154	150	—	—	—	150	4	2 276	14·8	2
Stelkramp	—	2	2	—	—	1	—	1	1	11	5·5	—
Andra infektionssjukdomar	—	75	75	75	—	—	—	75	—	1 220	16·3	—
II. Invasionssjukdomar.												
Masksjuka	—	20	20	20	—	—	—	20	—	25	1·3	—
III. Konstitutionella sjukdomar	—	2	2	2	—	—	—	2	—	30	15·0	—
IV. Förgiftningar	—	2	2	2	—	—	—	2	—	35	17·5	—
V. Nervsystemets sjukdomar.												
Förlamning, perifer	—	6	6	6	—	—	—	6	—	88	14·7	—
Koller	—	2	2	—	1	—	1	2	—	49	24·5	—
Lamhet, ensidig o. dubbel-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sid, fullständig o. ofull-	—	1	1	—	—	—	1	1	—	11	11·0	—
ständig	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukdomar i nerv-	2	7	9	4	3	2	—	9	—	176	25·1	—
systemet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Ögats sjukdomar.												
Allmän ögoninflammation	—	10	10	10	—	—	—	10	—	154	15·4	—
Inflamm. i bindehinnan . .	1	37	38	37	—	—	—	37	1	398	10·8	—
» » hornhinnan	—	46	46	46	—	—	—	46	—	433	9·4	—
Starr	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Andra sjukdomar i ögat . . .	—	3	3	3	—	—	—	3	—	83	27·7	—
VII. Örats sjukdomar.												
Inflammation i örat	—	3	3	3	—	—	—	3	—	68	22·7	—
VIII. Andningsorganens sjukdomar.												
Luftrörskatarr	1	15	16	15	—	—	—	15	1	257	17·1	1
Luftstrupshavudinflamm.	1	49	50	50	—	—	—	50	—	559	11·4	—
Luftsäckskatarr	—	1	1	1	—	—	—	1	—	63	63·0	—
Lungemfysem, kvickdrag	—	12	12	2	8	—	1	11	1	531	44·3	—
Lunginflammation	—	7	7	1	—	4	2	7	—	36	5·1	—
Lungsäcksinflammation . .	—	3	3	—	1	1	1	3	—	40	13·3	—
Näslödnings	—	2	2	2	—	—	—	2	—	24	12·0	—
Näskatarr	1	107	108	108	—	—	—	108	—	976	9·1	—
Pipande kvickdrag	2	1	3	3	—	—	—	3	—	89	89·0	—
Sjukd. i näsans bihålor . .	2	9	11	9	—	1	—	10	1	259	28·8	—
Andra sjukdomar i and-	—	4	4	2	—	1	1	4	—	52	13·0	—
ningsorganen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX. Cirkulationsorga-												
nens sjukdomar.												
Blodpropp	—	1	1	1	—	1	—	1	—	1	1·0	—
Hjärtförlamning	—	4	4	4	—	4	—	4	—	2	0·6	—

¹ Räknat på de under året insjuknade (kol. 3).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stamhästar, ackordhästar											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda				Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, dagar i medeltal	Summa insjuknade	
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgörande	Ej tjänstgörande	Sjukvårdade	Avlivade					
Infl. i hjärtsäck o. hjärtat	—	6	6	1	1	2	2	6	—	338	56.3	—
Lymfkärl- o. körtelinflamm.	10	331	341	321	9	2	2	332	9	3 503	10.6	—
Organiskt hjärtfel	—	7	7	3	1	2	—	6	1	167	23.9	—
Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	—	1	1	1	—	—	—	1	—	12	12.0	—
<i>X. Digestionsorganens sjukdomar.</i>												
Benröta i tandhålorna	—	1	1	1	—	—	—	1	—	25	25.0	—
Bräck	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	1.0	—
Bukhinneinflammation	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	1.0	—
Förstoppning	—	44	44	43	—	1	—	44	—	83	1.9	—
Gasansamling i tarmarna	—	8	8	8	—	—	—	8	—	9	1.1	—
Inflammation i svalget	—	33	33	33	—	—	—	33	—	532	16.1	2
Kolik av obestämd art	—	63	63	62	—	1	—	63	—	153	2.4	—
Krubbbitning	—	3	3	3	—	—	—	3	—	62	20.7	—
Mag-, tarmbristning	—	5	5	—	—	5	—	5	—	4	0.8	—
Mag-, tarmkatarr	1	26	27	24	2	1	—	27	—	422	16.2	—
Magutvidgning, akut	—	2	2	2	—	—	—	2	—	5	2.5	—
Sår i munnen	—	2	2	2	—	—	—	2	—	19	9.5	—
Tandfel	—	118	118	118	—	—	—	118	—	126	1.1	—
Tarmvred	—	7	7	—	—	5	2	7	—	6	0.9	—
Andra sjukdomar i digestionsorganen	—	6	6	5	—	—	1	6	—	49	8.2	—
<i>XI. Urin- o. könsorganens sjukdomar.</i>												
Njurinflammation	—	2	2	1	—	1	—	2	—	18	9.0	—
Sjuklig könsdrift	—	3	3	3	—	—	—	3	—	66	33.0	—
Stenbildning i njurar, urinblåsa, urinrör	—	1	1	1	—	—	—	1	—	15	15.0	—
Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	—	1	1	1	—	—	—	1	—	13	13.0	—
<i>XII. Rörelseorganens sjukdomar.</i>												
Allmän stelhet, svaghet	—	30	30	8	22	—	—	30	—	373	12.4	—
Benbrott	—	22	22	2	1	2	16	21	1	309	14.0	—
Benspricka	1	12	13	8	—	—	3	11	2	956	79.7	—
Bristning av muskler	—	6	6	5	—	—	—	5	1	125	20.8	—
Fotrulleinflammation	5	47	52	30	16	—	—	46	6	1 672	35.6	—
Inflamm. i ben o. -hinnor	3	35	38	35	2	—	—	37	1	1 006	28.7	—
Inflammation i muskler	—	20	20	20	—	—	—	20	—	175	8.8	1
Inflamm. i, bristn. av senor	56	591	647	561	44	—	—	605	42	21 022	35.6	—
Inflammation i senskidor	6	100	106	93	9	—	1	103	3	3 782	37.8	—
Inflammation i slem säckar	—	2	2	1	—	—	—	1	1	42	21.0	—
Koreförlamning	—	7	7	6	—	1	—	7	—	49	7.0	—
Ledgalla	4	44	48	41	4	—	—	45	3	1 356	30.8	—
Ledinflammation	33	389	422	311	64	—	3	378	44	14 014	36.0	1
Ledstyvhets	—	21	21	3	18	—	—	21	—	46	2.2	—
Ledvrickning, fullständig	—	13	13	12	—	—	—	12	1	163	12.5	—
Ledvrickning, ofullständig	19	392	411	387	4	—	—	391	20	8 271	21.1	1
Piphas	1	3	4	4	—	—	—	4	—	58	19.3	—
Reumatism	—	32	32	29	2	—	1	32	—	645	20.2	1
Ringkota	5	71	76	52	19	—	—	71	5	3 146	44.3	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stamhästar, ackordshästar											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda				Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, dagar i medeltal	Summa insjuknade	
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgör.	Ej tjänstgör.	Självdöda	Avlivade					
Spatt	6	65	71	48	18	—	—	66	5	3 083	47.4	—
Stollsvamp	—	3	3	3	—	—	—	3	—	8	2.7	—
Tuppsteg	—	1	1	1	—	—	—	—	—	22	22.0	—
Upphakning av knäskålen	—	1	1	1	—	—	—	1	—	5	5.0	—
Överben	—	47	47	41	—	—	—	41	6	897	19.1	—
Andra sjukd. i rörelseorg.	1	47	48	46	1	—	—	47	1	1 149	24.4	2
<i>XIII. Hudens och bindvävens sjukdomar.</i>												
Blodutgjutning i bindväv	—	13	13	13	—	—	—	13	—	146	11.2	—
Böld	6	88	94	91	—	—	—	91	3	1 251	14.2	—
Eksem	2	93	95	93	2	—	—	95	—	1 263	13.6	—
Fistel	2	3	5	4	—	—	1	5	—	184	61.3	—
Hudinflammation	—	4	4	4	—	—	—	4	—	35	8.8	—
Krosskada	15	410	425	416	—	—	—	416	9	4 125	10.1	2
Lymfutigjutn. i bindväven	1	19	20	19	—	—	—	19	1	380	20.0	—
Löss	—	10	10	10	—	—	—	10	—	33	3.3	—
Mankfistel	1	12	13	9	—	—	—	9	4	1 104	92.0	—
Mugg	—	66	66	66	—	—	—	66	—	577	8.7	—
Nässelslag	—	11	11	11	—	—	—	11	—	53	4.8	—
Ringorm	51	453	504	501	—	—	—	501	3	10 024	22.1	—
Skabb (Dermatophagus)	—	24	24	24	—	—	—	24	—	40	1.7	—
Sår	25	1 605	1 630	1 599	2	—	1	1 602	23	21 784	13.6	17
Tryckskada	5	601	606	600	—	—	—	600	6	6 016	10.0	57
Ödem	—	2	2	2	—	—	—	2	—	33	16.5	—
Andra sjukdomar i huden och bindväven	—	44	44	42	—	—	—	42	2	498	11.3	—
<i>XIV. Sjukdomar i hovar.</i>												
Böld i hovar	1	60	61	61	—	—	—	61	—	819	13.7	—
Felaktig hovform	—	9	9	8	1	—	—	9	—	125	13.9	—
Fång	—	25	25	19	4	—	1	24	1	486	19.4	—
Förbening av hovbrosk	—	9	9	8	1	—	—	9	—	272	30.2	—
Hornpelare	1	1	2	2	—	—	—	2	—	181	181.0	—
Hovbroskfistel	—	4	4	2	2	—	—	4	—	389	97.3	—
Hovkräfta	2	6	8	5	2	—	1	8	—	373	62.2	—
Hovspricka, dubbelhovvägg	14	341	355	339	3	—	—	342	13	10 280	30.1	—
Inflammation i hovarnas läderhud	11	655	666	657	4	—	1	662	4	8 013	12.2	—
Krontramp	4	374	378	364	1	—	—	365	13	3 776	10.1	3
Spiktramp	4	56	60	59	1	—	—	60	—	776	13.9	—
Stengalla	1	26	27	27	—	—	—	27	—	438	16.8	—
Strålröta	1	35	36	36	—	—	—	36	—	731	20.9	—
Sömstick och sömtryck	—	17	17	17	—	—	—	17	—	169	9.9	—
Andra sjukdomar i hovar	—	24	24	18	6	—	—	24	—	1 027	42.8	—
<i>XV. Svalster.</i>												
Bensvulst	—	2	2	2	—	—	—	2	—	17	8.5	—
Bindvävssvulst	1	18	19	17	—	—	—	17	2	412	22.9	—
Inkar (vårter)	—	18	18	13	—	—	—	18	—	363	20.4	—
Kräfta, sarcom	1	1	2	1	—	—	1	2	—	33	33.0	—
Nervsvulst	1	1	2	2	—	—	—	2	—	17	17.0	—
Andra svalster	—	8	8	8	—	—	—	8	—	122	15.3	—
Summa	311	8 422	8 733	8 120	280	89	44	8 438	250	152 541	18.1	92

b) Remontdepåerna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukdomar	Vårdade			Avförda					Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgöriga	Pj tjänstgöriga	Självdöda	Avlivade	Summa avförda		
<i>I. Infektionssjukdomar.</i>										
Blodförgiftning	—	1	1	—	—	—	1	1	—	4
Kvarka	1	281	282	276	—	6	—	282	—	4 992
<i>V. Nervsystemets sjukdomar.</i>										
Förlamning, perifer	1	—	1	1	—	—	—	1	—	130
Andra sjukdomar i nervsystemet .	—	2	2	—	1	1	—	2	—	100
<i>VI. Ögats sjukdomar.</i>										
Inflammation i hornhinnan . . .	—	5	5	5	—	—	—	5	—	98
<i>VIII. Andningsorganens sjukd.</i>										
Lunginflammation	—	1	1	1	—	—	—	1	—	20
<i>IX. Cirkulationsorganens sjukd.</i>										
Lymfkärl- och körtelinflammation	—	2	2	2	—	—	—	2	—	32
Andra sjukd. i cirkulationsorganen	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1
<i>X. Digestionsorganens sjukd.</i>										
Förstoppning	—	6	6	6	—	—	—	6	—	41
Tarmvred, tarminstjälpning . . .	—	2	2	—	—	2	—	2	—	3
<i>XII. Rörelseorganens sjukd.</i>										
Benbrott	—	1	1	—	—	—	—	—	1	77
Benspricka	1	—	1	1	—	—	—	1	—	73
Bristning av muskler	—	1	1	1	—	—	—	1	—	40
Inflammation i ben och benhinna .	—	3	3	2	—	—	—	2	1	183
Inflammation i, bristning av senor	1	6	7	5	1	—	—	6	1	540
Inflammation i senskidor	—	3	3	1	—	—	1	2	1	322
Ledgalla	—	3	3	2	1	—	—	3	—	101
Ledinflammation	—	6	6	2	1	—	—	3	3	466
Ledvrickning, ofullständig . . .	—	3	3	3	—	—	—	3	—	106
Piphas	—	1	1	1	—	—	—	1	—	28
Spatt	—	1	1	—	1	—	—	1	—	52
Överben	—	2	2	2	—	—	—	2	—	48
<i>XIII. Hudens o. bindvävens sjukd.</i>										
Böld	—	6	6	5	—	—	—	5	1	85
Hudinflammation	1	20	21	20	—	—	—	20	1	464
Ringorm	—	174	174	174	—	—	—	174	—	6 118
Sår	—	25	25	25	—	—	—	25	—	421
<i>XIV. Sjukdomar i hovar.</i>										
Böld i hovar	—	3	3	3	—	—	—	3	—	28
Inflammation i hovarnas läderhud	—	2	2	2	—	—	—	2	—	13
Strålröta	—	1	1	1	—	—	—	1	—	36
Summa ¹	5	562	567	541	5	10	2	558	9	14 622
Därav & Herrevadskloster ²	3	166	169	159	1	8	1	169	—	3 456
Dressyranst. v. d. o. ³	2	14	16	15	—	—	—	15	1	438
Gudhem ⁴	—	382	382	367	4	2	1	374	8	10 728

¹ Antal hästtjänstgöringsdagar 200 878. — ² D:o 95 382. — ³ D:o 12 363. — ⁴ D:o 93 133.

Tab. 5. Avlivade hästar år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Truppförband	Orsak till avlivandet												Summa	Avlivade hästar i % av medelhästbeståndet	Medelålder
	Infektionsjuk.	Sjukd. i nerv-syst. o. slimesorg.	Sjukdom i and-ningsorg.	Sjukdom i digestionsorganen	Sjukdom i Allmän stelhet, ålder	Benbrott	Senkomma	Ledkomma	Hovkomma	Olycksfall	Övriga orsaker				
Livregementet till häst	—	—	1	1	—	3	—	—	—	—	—	5	5	1.0	11.8
Skånska kavallerireg. .	—	—	—	—	—	4	—	1	2	1	—	4	4	0.8	8.5
Livregementets husarer	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	6	6	1.3	12.5
Norrlands dragonreg. U	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3	3	0.6	8.7
„ „ B	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	1.8	6.0
Svea artilleriregemente	—	1	—	—	1	4	—	1	1	—	—	8	8	2.4	15.0
Göta artilleriregemente	—	—	1	1	2	—	—	1	1	1	—	7	7	21.9	9.9
Vendes artillerireg. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	0.3	13.0
Norrlands artillerireg. .	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	5	5	1.4	12.4
Norrbottens artillerikår	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2	2	1.9	14.5
Smålands arméart.-reg.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1.8	14.0
Gotlands artillerikår .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	4.7	5.0
Bodens artillerireg. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlsborgs luftvärnsreg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea ingenjörkår . . .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1.4	16.0
Göta ingenjörkår . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens ingenjörkår . .	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	2	3.8	8.5
Signalregementet . . .	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2.1	10.0
Svea trängkår	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	2	2.6	19.5
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrlands trängkår . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1.5	8.0
Skånska trängkåren .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	0.2	7.0
I. arméförs infanteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	0.7	11.0
II. „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	0.9	17.0
IV. „ „	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	1.3	20.5
Övre Norrlands tr inf. .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1.6	14.0
Gotlands infanteri . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	7.6	18.0
Skolor m. fl. ¹	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	0.4	13.0
Summa eller medeltal	1	1	5	4	8	—	23	2	3	5	1	7	60	1.1	10.1
I varje grupp avlivade hästar															
på 100 av samtliga avlivade hästar .	1.7	1.7	8.3	6.7	13.3	—	38.3	3.3	5.0	8.3	1.7	11.7	100.0		
på 1000 av hela medelhästbeståndet	0.2	0.2	0.9	0.7	1.4	—	4.1	0.4	0.5	0.9	0.2	1.3	10.8		

Anm. Häre inbegripas även de hästar, som avlivats utom förläggningssorten, varför här angivna siffror ej överensstämja med de i Tab. 2 anförda. Remontdepåernas hästar äro här icke medräknade (se härom textavdelningen).

¹ Se Tab. 2, not 1.

Tab. 6. Kasserade hästar år 1937.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Truppförband	Kassationsorsaker																Kasserade hästar i % av medelhästbeståndet	Medelålder
	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i nerv- syst. o. sinnesorg.	Sjukdom i urinstations- organen	Sjukdom i digestionsorganen	Allmän stelhet, slapphet, ålder	Ledåkomma		Sen- o. sensk.-inf.	Senåkomma	Hovåkomma	Annan åkomma i rörelseorganen	Annan åkomma i hud och bindväv	Sjukdom i öyelsfall	Ölupplighet eller andra orsaker	Summa			
						Spätt	Ringkota											
Livregt till häst . .	1	—	—	—	15	2	1	14	1	5	2	1	—	—	1	43	8.9	10.4
Skånska kavallerireg.	—	—	1	—	9	—	—	12	2	8	—	—	—	—	2	41	8.5	14.8
Livregts husarer . .	1	1	—	—	11	3	2	16	4	—	2	—	—	—	1	41	8.6	15.2
Norrlands dragonreg. U	—	—	1	1	24	4	—	12	—	3	—	—	—	—	—	48	10.4	15.9
B	—	—	—	—	3	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	10	9.0	16.8
Svea artillerireg. . .	3	1	4	3	25	2	5	10	—	5	1	—	2	—	3	64	18.9	17.0
Göta artillerireg. . .	1	3	3	—	35	4	1	9	5	—	1	—	—	—	5	67	21.0	16.1
Vendes artillerireg. .	1	8	—	—	14	—	1	2	—	1	1	1	—	—	2	32	8.9	14.8
Norrlands art.-reg. . .	—	—	1	—	13	—	—	14	—	4	1	—	—	—	—	33	9.6	14.5
Norrbottens art.-kår .	—	—	1	1	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	10	9.5	18.8
Smålands arméart.-reg.	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	19.3	19.5
Gotlands artillerikår .	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	7	33.2	18.7
Bodens art.-reg. . . .	—	—	1	—	2	1	1	2	—	—	1	—	—	—	1	9	14.4	15.4
Karlsborgs luftv.reg.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3.6	14.0
Svea ingenjörkår . .	—	1	1	1	3	1	3	6	—	1	—	—	—	—	3	20	28.1	13.8
Göta ingenjörkår . .	—	—	—	—	4	—	1	2	4	5	1	—	—	—	5	22	36.8	13.6
Bodens ingenjörkår . .	—	—	1	—	1	—	2	3	—	—	1	—	1	—	—	9	16.9	10.9
Signalregementet . .	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	6	12.6	12.5
Svea trängkår	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	6	7.7	18.0
Göta trängkår	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	5	0.8	15.0
Norrlands trängkår . .	—	—	—	—	3	—	—	1	1	—	1	2	—	—	1	9	13.4	17.0
Skånska trängkåren . .	—	—	—	—	1	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	6	10.5	17.0
I. arméförds inf. . .	—	2	—	—	11	—	1	4	—	1	3	—	—	—	1	23	10.7	18.3
II. , ,	1	—	1	—	14	1	4	1	—	1	3	1	—	—	2	29	2.4	15.8
III. , ,	—	1	—	—	6	2	2	3	—	2	—	—	—	—	—	16	14.8	16.0
IV. , ,	—	1	1	—	16	—	2	8	2	1	2	—	1	—	2	36	23.2	16.5
Övre Norrlands tr inf.	—	—	—	—	6	1	2	2	—	—	1	—	—	—	—	12	18.7	17.0
Gotlands infanteri . .	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	22.9	18.3
Skolor m. fl. ¹	—	—	—	—	1	—	1	4	1	1	1	—	—	—	—	10	3.6	14.8
Summa eller medeltal	8	20	16	7	249	22	31	129	29	39	35	7	5	—	32	629	11.3	15.8
<i>I varje grupp kasserade hästar</i>																		
på 100 av samtliga kasserade hästar . .	1.3	3.2	2.5	1.1	39.6	3.5	4.9	20.5	4.6	6.2	5.6	1.1	0.8	—	5.1	100.0		
på 1000 av medel-hästbeståndet . . .	1.4	3.6	2.9	1.3	44.7	3.9	5.6	23.1	5.2	7.0	6.3	1.3	0.9	—	5.7	112.9		

Anm. Den stora skillnaden mellan här angivet antal kasserade hästar och det i Tab. 2 (kol. 4) angivna beror därpå, att här medtagits även sådana hästar, som på grund av allmän stelhet, ålder o. d. kasserats utan att hava varit sjukskrivna. — Remontdepåernas hästar äro här icke medräknade (se härom textavdelningen).

¹ Se Tab. 2, not 1.